The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, NOVEMBER 13, 1957.

LATVIJA

AMERIKĀ

91./628. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 13. NOVEMBRĪ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; $2.80—$5.00 par vienu collas slejas telpu.

BRĪVĀ PASAULE APVIENO SAVUS SPĒKUS

TOP PIECDESMIT VALSTU ALIANSE

Cīņā pret komūnisma ekspansiju brīvajā pasaulē, Sav. Valstis un Anglija karstā un aukstā kaŗa pārvarēšanai mēģinās saliedēt jau esošās aizsardzības organizācijas vienā piemērotā vienībā.

L o n d o n ā. Pārliecībā, ka padomju raķešattīstības panākumi nepaliks pasaules zinātnes vadībā uz mūžīgiem laikiem, Rietumu sabiedrotie gatavojas gigantiskas aizsardzības organizācijas dibināšanai, lai apturētu draudošo komūnistu ekspansiju brīvajā pasaulē. Aizsardzības plāna pamatā atrodas jau tagad pastāvošās organizācijas, kuŗas paredzētas saliedēt vienā cīņas spējīgā vienībā. Jaundibinātajā organizācijā ietilptu vismaz 50 valstis — tās pašas, kas tagad veido 4 ievērojamākās brīvās pasaules aizsardzības alianses: 15 valstu Ziemeļatlantijas organizācija, 5 valstu Bagdades pakts, 8 valstu Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācija un 21 valsts Panamerikas alianse.

Rietumu lielvalstis, kas ir augšminētās aizsardzības organizācijas autori, savu jauno plānu veido visai uzmanīgi. Piecdesmit valstu alianse, paskaidro diplomāti Londonā un Vašingtonā, ir tālejošs projekts, kam tālā nākotnē būs daudz lielāka nozīme nekā acumirklī. Rēķinoties ar iespēju, ka Padomju Savienība auksto kaŗu varētu turpināt arī vēl nākamajā gadsimtā, Rietumi grib jau laikus sagatavoties, lai pret šādu nākotnes kaŗu spētu cīnīties. Paliekot pie tagadējās politikas pamatdomas, ka viss spēks meklējams vienīgi sadarbībā ar citām valstīm, Rietumu pasaule šo aksiomu gatavojas arī īstenot.

Spriežot pēc pašreizējās piesardzības, 50 valstu aizsardzības aliansei paredzēts ļoti garš un uzmanīgi pārraudzīts tapšanas periods. Saslēdzot brīvo pasauli ciešā lokā pret komūnismu, Rietumu sabiedrotie negrib nekādus liekus putekļus. Vismaz tuvākā nākotnē starptautiskai aizsardzībai vēl nav paredzēta vienota vadība; neviens nav domājis par visu valstu kopīgu konferenci. Rietumu diplomāti ir pret to, ja kāds uzdrošinās ieminēties, ka jaunā aizsardzības alianse būtu domāta Apvienoto Nāciju izkonkurēšanai.

Pirmais solis, kas tiks sperts 4 brīvās pasaules aizsardzības organizāciju neuzkrītošai apvienošanai, būs savstarpēju sakaru uzņemšana, lai nepieciešamības gadījumā visas 4 organizācijas varētu koordinēt savu militāro darbību. Aukstā kaŗa apstākļos sakari palīdzēs 50 valstu politikas izveidošanai vienā virzienā, lai apturētu komūnistu ekspansiju — militāro vai politisko. Militārā laukā sadarbība paredzēta tādā apmērā, ka jau tagad Sav. Valstu lietpratēji runā par ieroču un kaŗa materiālu standartizēšanu, lai kaŗa gadījumā lielvalstīm būtu atvieglota mazāko sabiedrototo apgāde.

Kopīgās aizsardzības organizācijas tapšanai būs tālejoša nozīme ne tikvien militārā un politiskā, bet arī saimnieciskā laukā. Tas nozīmē, ka organizācijas darbība būs vērsta pret Padomju Savienību, pret komūnismu, kuŗa ekspansijas briesmas līdz ar moderno ieroču tapšanu — kļūst ik dienas lielākas.

MŪŽĪBĀ AIZGĀJUSI DZEJNIECE ZINAĪDA LAZDA

Tu būsi galā
Ar savu ceļu,
Ar savu sirdi —
Un nebūsi vairs.
(Z. Lazda)

† Zinaīda Lazda pēdējā rudenī.

Sēru ziņa vēstī, ka dzejniece Zinaīda Lazda iegājusi Aizsaulē. Šī ziņa sāpīgi pārsteidza visus trimdas latviešus, un pēc dažām nedēļām aizturētās elsās uz brīdi klusēs dzimtenē palikušie.

Aizgājusi ir dzejniece, kas par visu vairāk mīlēja savu zemi, savu Latviju. Tās zilos ezerus, bērzu birzis un skuju mežus. Kaut gadi aizgājuši, liekas, tas nav tik sen, kad ar dzejnieci tikos pirmoreiz. Toreiz bija tā, it kā svešā zeme draudzīgi sveicinātu tālo ceļinieci. Jau viņas redzīgā acs bija saskatījusi skaistu zaļu piesnigušu egli. Tā bija viena no retajām, sniegotām ziemām Oregonā, kad Zinaīda Lazda izkāpa no vilciena Salemas stacijā. Bet dzīves ikdiena bija skarba, tā nesaņēma dzejnieci tik draudzīgi kā svešās zemes daba. Viņa sāka strādāt par mājkalpotāju kāda ārsta ģimenē. Bet darbs dzejnieci nenobaidīja. Brīvajos vakaros viņa viesojās Dr. Staprāna mājā, un bija daudz ko pārspriest, jo tas bija gads (1950.), kad Oregonā sāka pulcēties latvieši. Vēl lāgā neatpūtusies no ceļa grūtībām, neiepazinusies ar jauno trimdas vietu — Oregonas galvaspilsētu Salemu — dzejniece jau rosījās sabiedriskam darbam: dibināja un vadīja latviešu bērniem Svētdienas skolu, neapgurdama mācīja jaunajiem, kā atrast īsto pieeju, lai ikvienam atklātos savas mātes valodas skaistums, ozidrums, jaukums. Tikpat sparīgi viņa metās darbā, kas prasīja dažubrīd lielu piepūli, izturību, enerģiju — tas bija darbs Oregonas latviešu biedrībā. Viņai nepatika ilgi klausīties tukšā spriedelēšanā. Viņa bija lietišķa, bet vajadzības gadījumā arī asa. Savas domas viņa nevienam necentās uzspiest, bet, ja domāja, ka tā būtu pareizāk, tad arī no sava tik viegli neatkāpās. Viņas vadībā tika organizēti skaisti kultūras darbinieku atceres vakari, kur viņa pati referēja. Kādreiz Oregonas latviešu biedrībai bija skaista tradicija — ik gadus Lieldienās rīkot Oregonas rakstnieku rītu. Šī sarīkojuma dvēsele bija Z. Lazda. Viņa aicināja pārējos kollēgas — Aīdu Niedru no tālās Korvales, Salemā dzīvoja Valdemārs Kārkliņš un Anšlavs Eglītis. Oregonas latviešu mazā saime varēja klausīties jaunus, vēl nepublicētus darbus — pašu autoru lasījumā, un mēs lepnumā viņus saucām: mūsu rakstnieki! Neaizmirstami ir palikuši šie rīti ar Z. Lazdas liriku, kas vēlāk veidoja krājumu „Saules koks", tāpat citu rakstnieku darbi. Skaistie rīti, diemžēl, drīz izkūpēja laika skrējienā. Oregonas rakstnieku plejāde izira. Anšlavs Eglītis pārcēlās uz Kaliforniju, Z. Lazda aizbrauca uz lielāko Oregonas pilsētu Portlandi. Tur viņa maizes darbu strādāja slimnīcā, bet ikdienas rūpes neapsīka garā darbs. Lapa pie lapas — un tapa Saules koks. Kad viņu apciemoju, pārrunas ieilga par problēmām, kas skaŗ trimdiniekus, par mājās palicējiem, — sava vientulībā dzejniece jo asi izjuta tautas postu, skuma par tur palikušajiem piederīgiem. Viņa bija kļuvusi ļoti jūtīga. Un tad vieglām rokām dzejniece šķirstīja aprakstītās lapas — no krājuma Saules koks. Stundas aizskrēja. Ar katru vārdu, ko Z. Lazda lasīja, mēs bijām kādas liegas burvības varā. Tur bija rindas, kuŗās izsāpēja tautas sāpes, dzejnieces pašas dziļās ciešanas par zaudēto dzimteni, Kurzemes varoņiem. Likās nozuda visi trokšņi, kad mierīgā balsī dzejniece lasīja:

Varbūt sekla būšu,
Kad es paiešu,
Un ar citu sapni
Atkal ziedēšu.

Rēnā ziemas saule, kas vizuļoja ārā sniegā, telpā pārslīdēja gleznām un grāmatu plauktiem. Klusumā izskanēja lasītās rindas:

Esmu puķe liega,
Īsi dzīvoju,
Un zem laipnā sniega
Lieku cerību.

Tad dzejniece apklusa, lēnām nolika lapas atpakaļ. Mēs brīdi klusējām, un tad bija laiks atvadīties. Daudzreiz viņa bija viešņa manas ģimenes īpašumā. Viņai patikās apskatīt plašo dārzu, sēdēt un raudzīties ziedošos ķiršu kokos vai rudeņos lapu zeltā. Kādreiz viņa iestādīja divas rozes, kas aug un zied vēl krāšņos ziedos.

Jāpiemin arī 1952. g. jūnijs, kad sakustējās mūsu mazā trimdas saime, lai svinētu dzejnieces 50-to dzimšanas dienu. Skaistais vakars ar E. Staprānes referātu, dzejām un dziesmām dzejnieci uzmundrināja. Nu viņa nejutās vairs atstāta, lieka. Viņa juta, kādu lielu labvēlības gaismu atspīdam, kas deva jaunu spēku — jauniem darbiem.

Un nu dzejnieces vairs nav. Viņa ir aizgājusi. Zied dārzā viņas stādītās rozes, ik telpā kāda lieta atgādina viņas tuvumu. Kāda viņas dāvāta grāmata, viņas pašas dzeju grāmatas ar ierakstiem, dāvātais dzejnieces pašas brīnišķos rakstos adītais cimdu pāris. Tikai nekad vairs neredzēšu dzejnieci pašu smejošu mājam un nākam pretim.

Tālajā dārzā skumst Bēgle — noliekusies pār vētrā lauzto Saules koku.

Mums paliek vienīgais mierinājums.

Tas slēptais sudrabs,
Kas bijis manī,
Pēc nāves laukā
Līgosies pilns. (Z. Lazda).

Kaut šī dzejnieces vēlēšanās piepildītos un mūsu trimdas saime vēl ilgi veldzētos pie aizgājējas skaistajām dzeju rindām.

Z. Ritmanis

LĒCIENS PAKAĻ KRIEVIEM

ASV uzsākti priekšdarbi satelita izšaušanai

SAV. VALSTU AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA IZDOD RĪKOJUMU ARMIJAI SAGATAVOTIES MĀKSLĪGA MĒNESS IZŠAUŠANAI. PREZIDENTS EIZENHAUERS PAREDZ DIVKĀRŠOT LĪDZŠINĒJOS IZDEVUMUS RAĶEŠPĒTNIECĪBAS LAUKĀ.

V a š i n g t o n ā. Spriežot pēc pēdējo dienu notikumiem Sav. Valstu galvaspilsētā, Padomju Savienības militārie sasniegumi, kas vēl tika sevišķi pasvītroti 7. novembŗa parādē Maskavā, ir pietiekami pārliecinājuši Balto namu, ka līdzšinējā bruņošanās tempā komūnisti vairs nav panākami.

Šī gada 8. novembrī, tikai dienu pēc tam, kad Padomju Savienība Maskavas Sarkanā laukumā demonstrēja savu militāro varenību ne tikai krieviem, bet arī citiem komūnistiem no 60 valstīm, Vašingtonā tika pieņemti vairāki svarīgi lēmumu, kuŗu rezultātā tiks paātrināta Sav. valstu bruņošanās modernā kaŗa prasību virzienā. Viens no šiem lēmumiem skaŗ amerikāņu satelita izšaušanu. Otrs, daudz plašāka apmēra pētījumus raķešrūpniecības laukā.

Sav. Valstīs, kā zināms, armija ,aviācija un kaŗa flote rīkojas katra ar savu budžetu un katra, neatkarīgi viena no otras izdara pētījumus ieroču un kaŗa materiālu modernizēšanā. Bieži vien tas nozīmēja, ka katra no augšminētām trim patstāvīgām vienībām izdarīja pētījumus, kas tām likās izdevīgāki tieši savām vajadzībām. Bieži vien, strādājot pie kāda viena projekta, armija, aviācija un kaŗa flote savā starpā sacentās, bet tas nenozīmēja, ka vienas nozares progress būtu bijis zināms arī otrai. Šādas savstarpējas sacensības un kopēju projektu trūkuma rezultātā Padomju Savienības zinātnieki ir aizsteigušies priekšā Sav. Valstīm ne tikai ar mākslīgiem mēnešiem,bet arī raķešrūpniecību vispār. Pirmais solis šādas traucējošas situācijas likvidēšanai tika sperts pagājušās nedēļas otrā pusē, kad Sav. Valstu aizsardzības ministrija izdeva rīkojumu armijai nekavējoties uzsākt priekšdarbus mākslīga zemes satelita izšaušanai. Jaunā uzdevuma veikšanai armija piemēros kādu no savām Jupitera C tipa raķetēm, kas pagaidām gan vēl vienmēr atrodas tikai izmēģinājuma stadijā.Armijas iesaistīšana satelitu sacensībā nozīmē, ka tagad divas Sav. Valstu bruņoto spēku nozares strādās vienā virzienā. Kaŗa flote jau ilgāku laiku nodarbojas ar Vangārda raķetes ražošanu un, cik zināms, tie turpinās bez sarežģījumiem. Vangārda un līdz ar to pirmā amerikāņu mākslīgā mēness izšaušana tomēr netiks steidzināta, un darbi šai laukā ritēs iepriekš paredzētā gaitā, t. i., decembŗa mēnesī tiks izšauts kāds neliels izmēģinājumu satelits, kamēr instrumentiem apgādāta satelita izšaušana nav paredzēta pirms nākamā gada marta. (Labi informētas aprindas Vašingtonā paskaidro, ka jau kopš pirmā padomju satelita parādīšanās, armijas uzdevumā strādājošie zinātnieki esot neapmierinātībā rūkuši, apgalvojot, ka, ja vien valdība būtu devusi atļauju, viņi būtu varējuši aizsteigties krieviem priekšā. — Un tas ir taisni tas, ko valdība no viņiem tagad sagaida).

Kamēr panākumu skurbumā dzīvojot, Padomju Savienība vēl vienmēr turpina runāt par savu militāro pārākumu, Vašingtona ir sākusi rīkoties, lai komūnistu valodas apklusinātu. Un proti, pirmkārt, valdība paredzējusi dubultot līdzšinējo raķešpētīšanas budžetu, piesviežot klāt vēl apm. divi miljardi dolaru. Otrkārt, raķešattīstības programmu turpmāk centralizēs vienā vadībā kuŗas priekšgalā atradīsies tagadējais Masačuzetas technoloģiskā institūta prezidents Dr. Kilians, viens no ievērojamākiem amerikāņu zinātniekiem šai nozarē.

Cik zināms, prezidenta Eizenhauera izšķiršanās pēc iespējas ātrāk veicināt Sav. Valstu raķešrūpniecību atradusi vispārēju atsaucību kā valdības, tā arī Senāta aprindās. Vēl tikai šī gada pavasarī un vasarā uz bruņošanās rēķina taupīt noskaņotie amerikāņi tagad nesaka ne vārda, lai raķetes maksātu ko maksādamas.

Pēkšņā Sav. Valstu aktīvitāte ir atradusi atbalsi arī Maskavā. Uzsveŗot, ka Sav. Valstis savu militāro pārākumu (pār sociālistu valstīm) ir zaudējušas un, ka ar Eizenhauera runu vien nepietiks, lai atjaunotos ticība Sav. Valstu militāram spēkam. Bet tā kā Eizenhauers tagad ar runāšanu vien nebūt nedomā samierināties, tad Maskava atzina par prātīgāku nobrīdināt Ziemeļatlantijas organizācijas valstis, apvainojat prezidentu bruņošanās sacensības veicināšanā un baidot amerikāņu sabiedrotos, ka tie būs spiesti iznest uz saviem pleciem sāpīgo pretsitienu, kas sekos katram Sav. Valstu agresijas mēģinājumam.

PIECI GADI LĪDZ MĒNESIM

Ņ u j o r k ā Dr. Verners fon Brauns, viens no vācu V-2 izgudrotājiem 2. pasaules kaŗa laikā, pagājušās nedēļas nogalē preses pārstāvjiem izteicās, ka Padomju Savienības centienus iekaŗot pasaules telpu Sav. Valstis var cerēt neitrālizēt vienīgi ar tālejoša plāna palīdzību.

Dr. Brauns domā, ka Sav. Valstīm būtu nepieciešami vismaz 5 gadi, pirms varētu runāt par raķetes — ar cilvēku kā pasažieri — izšaušanu uz kādu punktu starpplanētu telpā un atgriešanos uz zemes. Raķetes izšaušanai uz mēnesi Sav. Valstīm būtu vajadzīgi 2—3 gadi. Dr. Brauns ir pārliecināts, ka ar pašreiz rīcībā esošiem materiāliem Sav. Valstis varētu izšaut padomju satelitam līdzīgu mēnesi, kas riņķotu ap zemes lodi.

Kādreizējais vācu raķešlietpratējs, kas tagad kļuvis Sav. Valstu pavalstnieks, paredz, ka Padomju Savienībai padomā varētu būt vēl vairāki pārsteigumi Rietumu zinātniekiem, ka, piemēram, krievi varētu mēģināt izšaut raķeti uz mēnesi, mēģināt ievirzīt mākslīgu satelitu, kas riņķotu ap sauli, un pēc eksperimenta ar šuneli Laiku, kas tika apzināti noindēta, varētu mēģināt kādā no saviem nākamajiem satelitiem starpplanētu telpā nosūtīt cilvēku — un pēc tam to nogādāt atpakaļ uz zemes.

Pēc vācu zinātnieka domām Padomju Savienības raķešpanākumiem izskaidrojums meklējams Sav. Valstu tuļībā. Laikā no 1945.—1951. gadam Sav. Valstīm vispār nav bijuši nekādu raķešplānu, par kuŗiem būtu bijis vērts runāt. Padomju Savienība, no otras puses, ir nemitīgi strādājusi jau daudzus gadus pie ilgtermiņa raķešplāniem — bez jebkādiem financiāliem ierobežojumiem. Tādēļ arī padomju sasniegumi jāieskata par normāla darba rezultātiem.

‚SACELŠANĀS' ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJĀ

Mazās valstis nav apmierinātas ar lielo politiku

Mazākās Rietumeiropas valstiņas nepievienojas atomvalstu aizsardzības plāniem un nejūtas pietiekami aizsargātas Padomju Savienības uzbrukuma gadījumā.

P a r ī z ē. Laikā, kad Rietumu pasaules valstu savstarpējā sadarbība ir kļuvusi turpat vai par visu brīvo cilvēku cīņas zīmi, Ziemeļatlantijas organizācijā manāmas nopietnas nesaprašanās pazīmes, kuŗu objekts šoreiz ir, galvenokārt, militārais virspavēlnieks ģen. Norstadts.

Pagājušās nedēļas nogalē kāda Ziemeļatlantijas organizācijas virsnieku grupa beļģu ģenerāļa Gilsona un holandiešu ģen. Kalmeijera vadībā iesniedza organizācijas parlamentāriešu kopsapulcei ziņojumu, kuŗā izteikta neapmierinātība ar Ziemeļatlantijas organizācijas militāro aizsardzības politiku un virspavēlnieka ģen. Norstadta darbību šādas politikas veicināšanā. Rietumeiropas mazās valstiņas domā, ka Anglija un Sav. Valstis, koncentrējoties uz atomaizsardzību, kas pareizāk jāsaprot kā atomieroču atmaksas taktika, kuŗas aizsardzības vērtība sniedzas tikai tiktāl, cik tā var atturēt ienaidnieku no uzbrukuma sākšanas — baidot pēdējo ar šāda uzbrukuma konsekvencēm, atstāj Rietumeiropu pietiekami nenosargātu. **„Padomju Savienības militārie draudi ar atombumbām vien nevar tikt apturēti,"** ziņo Rietumeiropas militūristi, kuŗus jo sevišķi uztrauc angļu kaŗavīru skaita samazināšana Eiropas kontinentā un nebeidzamais Alžīrijas kaŗš, kuŗa sekmīgākai veicināšanai franči no Ziemeļatlantijas organizācijas sardzes rindām atvelk divīziju pēc divīzijas.

Izsakot neapmierinātību ar ASV un Anglijas Eiropas aizsardzības plāniem, ģenerāļi Gilsons un Kalmeijers uzsveŗ, ka nedz angļi, nedz amerikāņi, kuŗus ūdens šķiŗ no Eiropas cietzemes, nevar iedomāties, kādas bailes jāpārdzīvo eiropiešiem, dzirdot komūnistu nepārtrauktos draudus, un kādas šausmas radītu Padomju Savienības agresija. No abu ģenerāļu ziņojuma rodas iespaids, ka komūnistu agresijas gadījumā Ziemeļatlantijas organizācijas zemes spēkiem nav ne mazāko cerību pastāvēt, kamēr atombumbu prettrieciens lokālā nozīmē nav iespējams, kā to nepārprotami ilustrē bieži apdzīvotās Rietumeiropas valstis.

Uzbruks krievu zemūdenēm Kanadas piekrastē

(X) Kanadas jūras spēku pacietība ir galā: tā kā krievu zemūdeņu izlūku braucieni gar Kanadas Klusā okeana piekrasti nerimstas, kanadieši turpmāk uzbruks ar dziļbumbām ikvienai zemūdenei, kas nepaklausīs izniršanas pavēlei.

ASV vēl joprojām pacieš krievu zemūdeņu slepenos apciemojumus piekrastes ūdeņos, kaut gan amerikāņi labi apzinās, ka katra padomju zemūdene no 200 līdz 300 jūdžu attāluma var bombardēt ar raķešbumbām ASV piekrastes pilsētas.

ANGLIJA ‚KAĶI MAISĀ' VAIRS NEPIRKS

Lloids piedāvā sarunas un uzstāda prasības

Neveiksmes pasaules lielvalstu valdību galvu sarunās būtu daudz lielāka traģēdija nekā šādu sarunu izpalikšana, domā Anglijas kabinets.

L o n d o n ā. Pēdējā laikā, parasi uzbrukumos Rietumu lielvalstīm, bieži vien dzirdama Maskavas fraze, aicinot Rietumu lielvalstu valdību galvas uz tiešām sarunām bruņošanās sacensības izbeigšanai un miermīlīgas koeksistences nostabilizēšanai. Pēdējo reizi priekšlikums nāca šī gada 6. novembrī, boļševiku revolūcijas gada dienas priekšvakarā. Priekšlikumam vispirms sekoja pārdomas Otavā. Kanadas ministru prezidents Dīfenbeikers domāja, ka nebūtu gudri Maskavas piedāvājumu atstāt neievērotu. Anglijas ārlietu ministrs Lloids pat aizgāja tālāk par domāšanu, uzskaitīdams Anglijas noteikumus šādu sarunu organizēšanai. Aizstāvot aukstā kaŗa likvidēšanas nepieciešmību, Anglijas ārlietu ministrs deklarēja, ka viņa valdība atsauksies katram nopietni domātam padomju mēģinājumam uzlabot starptautiskās attieksmes. Tikai šoreiz kaķi maisā nepirks. Izejot jau no agrāk citētās pamatdomas, ka lielo konferences izjukšana pasaulei būtu daudz traģiskākā nekā šādas konferences izpalikšana, Anglijas ārlietu ministrs nodiktēja Maskavai veselu rindu noteikumu attiecībā uz eventuālām sarunām.

Lai Anglija šādās sarunās būtu ieinteresēta, sacīja Lloids, Padomju Savienībai jāpārtrauc saspīlējuma veicināšanas kampaņa Vidējos Austrumos; tālāk, Padomju Savienībai jāpārtrauc Anglijas nomelnošana pasaules priekšā; Padomju Savienībai jāpārtrauc lietot atbruņošanās sarunas kā platformu komūnistu propagandai; jāpārtrauc Apvienoto Nāciju izmantošana kā izejas punkti uzbrukumiem Rietumiem. Anglija katrā ziņā grib jau iepriekš gādāt, lai šādu sarunu priekšdarbi tiktu veikti jau laikus un lai jau iepriekš pastāvētu kaut vai daļēja garantija, ka sarunas veidosies vismaz zināmas sadarbības robežās.

ANGĻI IZSPRIDZINA ŪDEŅRAŽBUMBU

L o n d o n ā. Pagājušās nedēļas nogalē angļu atomzinātnieki uzsāka jaunu ūdeņražbumbu izmēģinājumu seriju Ziemsvētku salu apkārtnē, kas turpināsies vismaz vairākas nedēļas. Cik zināms, angļi gatavojas izmēģināt dažādas, relātīvi spēcīgas ūdeņražbumbas, kuŗu sprādzieni līdzināsies vismaz vienam miljonam tonnu dinamita. Pēdējā angļu atomieroču izmēģinājumu serija notika šī gada maijā un jūnijā, kad tika detonētas trīs ūdeņražbumbas ar ļoti niecīgu radioaktīvo nokrišņu procentu.

Anglijas apgādes ministrija Londonā, paskaidro, ka tekošā serija iesākta ar kādas ūdeņražbumbas izmēģināšanu, un ka tagad, tāpat kā pavasarī, radioaktīvie nokrišņi atdalīsies tikai ārkārtīgi niecīgā daudzumā.

BULGĀRU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJA REFERĀTS

Svētdien, 17. novembrī, plkst. 3,30 Kroātu hallē, 1650 Dupont ielā, bulgāru brīvības cīnītājs, kas pats izmucis no padomju spaidu darbu nometnes, bij. deputāts Dr. K. M. Dimitrovs, runās par tematu: „Internacionālā situācija un apspiesto tautu atbrīvošana". Aicināti visi latvieši.

LATVIJAS VALSTS **SVĒTKU AKTS un KONCERTS** 16. novembrī, pl. 8,00, Central Technical School 275 Lippincott St., Toronto.

Ieeja pret ziedojumiem, saņemot programmu. Auto novietošana skolas laukumā.

APMEKLĒSIM VISI!

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

TEKUĻI UN BĒGUĻI

Šinīs dienās kļuvis zināms, ka kāds latvietis Vācijā, kas daudzus gadus sabijis latviešu sardzu vienībās pie angļiem un amerikāņiem, tagad maizes darbu atradis krievu ģenerāļa Michailova štābā. No turienes viņš aicina trimdā dzīvojošos tautiešus atgriezties mājās.

Nodevības velns mājo katrā tautā. Neviena nav no viņa ķetnām pasargāta. Gan godkārība, gan materiālie labumi cilvēku pamudina kļūt par savas tautas un valsts nodevējiem.

Dzīvojot savā brīvajā Latvijā, mēs maz pieminējām šo velnišķīgāko un nešķīstāko radījumu cilvēku dvēselēs, jo toreiz viņa darbi mums neizlikās pārāk bīstami. Bijām pārliecināti, ka viņš mums nevar daudz kaitēt. Savā domāšanā bijām vīlušies, — to vispirms pierādīja boļševiku tanku aizmugurē dzimstošie lāču, kalnbērziņu, kirchenšteinu tēli. Viņi bija izauguši mūsu vidū, lai tad, kad radās izdevība, piedāvātu kādai lielai, svešai varai savus pakalpojumus, par lēcu virumu un skanīgiem titulim pārdot savu dzimteni un pielikot roku savas tautas iznīcināšanas darbā. Nodevības velns bija pilnam atmodies šajos ļaudīs, un viņu acis zvēroja pēc upuriem.

Tagad 120.000 latviešu klīst trimdas ceļos. Daudz vairāk mūsējo savas dzīvības ziedojuši velna ēstgribai, vai arī vēl arvien smok verdzībā un lej sviedrus viņa ierīkotajās katorgas nometnēs. Nodevības velns gavilē, viņa pūliņi nes augļus.

Jo priecīgāks kļūst melnais cilvēka dvēseļu kaprācis ir tādēļ, ka viņam izdevies atrast sev padevīgus kalpiņus arī to ļaužu vidū, kas devušies no dzimtenes svešumā. Tos viņš sadalījis pa mūsu trūcīgajām svešniecības mītnēm, un uzdevumu iznīcināt latviešu tautu. Kā kalpiņi to paveic, tas velnu neinteresē. Galvenais — lai latviešu tauta iznīktu. Denuncēšanās, naids, malās vienības graušana, apmelošana un sūdzības par savas tautas locekļiem pie svešām varām ir tie velnēnu panākumi, tas nevienam latvietim trimdā nav noslēpums. — Cik daudz reizes latvieši un viņu kaŗavīri nav dēvēti par kaŗa noziedzniekiem? Cik tūkstoši latviešu savā laikā zaudēja DP stāvokli tikai tādēļ, ka bija bēguši no savām mājām, no savas dzimtenes, lai nekļūtu par mocekļiem boļševistiskās cilvēku iznīcināšanas dzirnavās?

Vai svešu varu pasniegtais naudas gabals nav dažam jau palīdzējis piemirst, ka mūsu vienīgais pienākums še trimdā ir cīņa par dzimtenes brīvību? Vai, strādājot svešu valstu algotu darbu, domas un ilgas pēc dzimtenes mūsos tiešām nesāk izdzist? Ko nozīmē daudzās denunciācijas? Ko nozīmē latviešu kaŗavīru un žurnālistu nopelšana par patriotiska, brīva un pareiza vārda paušanu? — To visu paveic nodevības velns.

Bet vēsture mums mācījusi, ka noslēpts pasaulē nepaliek nekas. Arī daudzreiz klusībā un slepenībā veiktie noziegumi pret savas tautas un valsts nacionālām interesēm kļūst zināmi. Nodevēji arvien saņēmuši savu algu — izstumšanu no tautas vidus. Kā tekuļi un bēguļi tie klīst pasaulē. Viņiem nav ne mājas, ne savējo, ne dzimtenes.

Latvieši visā pasaulē! Lai kādā zemē jūs dzīvojat, lai kādas valsts uzticēto maizes darbu strādājat, — ka Latvijas dzimtene mūs gaida, — to mūžam neaizmirstiet! Ne zelts, ne augsti amati, ne slavināšana lai jūs nespēj sakārdināt kaut uz mirkli kļūt par savas tautas un valsts noliedzējiem un nodevējiem. Latvijas intereses jūsu sirdīs, domās un darbos lai allaž ir pirmajā vietā, kaut varbūt bieži jums būtu jāiztiek ar sausu maizes garozu. Ticiet, ka Latvija reiz būs!

Ar kādu sirdsapziņu tautas vidū varēs atgriezties tie, kas šodien Mātei tās grūtākajās dienās būs nolieguši un nodevuši? Mks.

DAUGAVAS VANAGI

DV DARBS ČIKĀGĀ VĒRŠAS DZIĻUMĀ UN PLAŠUMĀ

Sakarā ar pašreiz notiekošo ziedojumu vākšanas akciju Ziemassvētku pabalstiem un vispār vērojamo apmeklētāju samazināšanos sarīkojumos, mūsu līdzstrādnieks griezies pie lielākās latviešu organizācijas Čikāgā — DV Apvienības priekšnieka R. Poruka, lai uzklausītu tā domas par pašreizējo krizes stāvokli. R. Poruks izteicās:

„Par spīti zināmam atslābumam un pasīvitātei sabiedriskajā darba laukā, DV apvienības Čikāgā darbība vēl arvien ir dziļumā un plašumā. Līdz šim tekošajā gadā nav izstājies neviens biedrs, bet nākuši klāt 20 jauni ,kas' apvienības darbā ienes zināmu uzmundrinājumu.

Cik vien iespējams, DV apvienība centusies uzturēt ciešu sadarbību ar citām latviešu sabiedriskām organizācijām un draudzēm, lai kopīgiem spēkiem veltot savu uzmanību nacionālai. Tā, piemēram, DV rīkoja pulkv. Kalpaka un leģionāru atceres dienu kopā ar Latviešu studentu kopu, rakstnieka Andreja Eglīša viesošanos kopā ar Čikāgas latviešu jaunatnes kopu un novembrī — Lāčplēša dienu atkal kopā ar Jaunatnes kopu. Apvienība atbalsta Čikāgas latviešu skolu, piešķirot balvas skolu beigušajiem un piedalās skolu svētku rīkošanā. Bērnu vasaras nometnē DV pilnos apmēros sedza viņas uzturēšanu 2 kaŗa invalidu bērniem.

Pie apvienības darbojas sporta nozare. Nesen tanī notika lielas pārmaiņas, jo studiju apstākļu dēļ tās vadību atstāja veiksmīgais sportists Edvīns Tums un viņa vietā nācis architekts L. Kļaviņš. Sporta nozarei piekrīt svarīga nozīme mūsu jaunatnes ārpusskolas audzināšanā, kādēļ apvienība tās atbalstīšanai velta visus spēkus.

Tomēr DV svarīgākais un galvenais uzdevums ir aprūpe. Jaizrāda, ka aprūpes laukā arvien lielākas rūpes rodas par vientējo aprūpi, jo gadu nastas arvien vairāk rodas ģimeņu un atsevišķu cilvēku, kam nepieciešama palīdzība. Daudz līdzekļu ienāca pašreizējā gadā un tos izlietoja galvenokārt palīdzībai aiz dzelzs aizkara. Daudzi ziedotāji savus ziedojumus nodod ar tiešu norādījumu, kādai vajadzībai līdzekļi būtu jāizlieto. Šos ziedojumus DV apvienība izpilda. Patlaban DV apvienība izsludinājusi ziedojumu vākšanu Ziemassvētku pabalstiem. Šo akciju izdara visās ASV vienlaicīgi, saskaņā ar DV ASV kongresā pieņemtajiem lēmumiem. Arī Čikāgas tautieši DV rīkotām akcijām ziedojumus nodod. Ir lielis traucējums, ka Čikāgā nav pilnīgas kartotēkas par visiem Čikāgā dzīvojošiem latviešiem. Bez tam bieži vērojamas dzīves vietu maiņas un tikai retais paziņo savas jaunās adreses. Šīs sakarā DV Čikāgā līdz šim ir aicina visus tautiešus, kam šīs aploksnes nav piesūtītas Ziemassvētku palīdzības vākšanai, savus ziedojumus piesūtīt DV apvienībai pr. R. Porukam, 3101, N. Osceola Av., Chicago 35, Illinois, no kuras var katram apvienības loceklim. Jau tagad līdz šim ziedojumi, un var spriest, ka tautiešu atsaucība nav zudusi, bet pastāv vēlēšanās palīdzēt grūtdieniem, lai arī tiem atspīdētu Ziemassvētku prieks.

Nevar nepieminēt, ka visā ziedojumu vākšanas darbā liela loma piekrīt Vanadzēm. Čikāgas apstākļos gaŗš ceļš jāmēro, lai nonāktu līdz ziedotājam, bet vienmēr ir bijusi gatavība Vanadžu piedalīšanās. Bieži tiem vienas jāapbrīno, ar kādām pūlēm un darba mīlestību viss savākts un izkārtots.

Pēdīgi nevaru paiet garām nenovērtējot ALA's varbūt drusku nepārdomāto rīcību, vienlaicīgi ar DV publicēt uzsaukumus, ka arī viņi vāc ziedojumus Ziemassvētku palīdzībai. Šķiet, ka ALA'i vajadzētu piedalīties kopējā darbības saskaņošanā, dodot atbalstu organizācijām." O. Krs.

STŪRAKMENS DRAUDZĪBAI UN VIENĪBAI

NIAGARAS DRAUDZĪBAS DIENU RĪCĪBAS KOMITEJA ATBALSTĪS JAUNATNES SVĒTKU SARĪKOŠANU. LIELĀKAIS 1958. GADA SARĪKOJUMS KANADĀ NOTIKS 19. UN 20. JŪLIJĀ NIAGARĀ.

Gadskārtējo draudzības un jaunatnes dienu rīcības komiteja, piedaloties LNJAK pr-dim L. Zandbergam un jaunatnes izraudzītajai pārstāvei šim sarīkojumam — Dagnijai Treijerei, izlēma galvenos virzienos 5. draudzības un jaunatnes dienu-svētki būs zināmā veidā jubileja — jau 5. reizi Kanadas un ASV tautiešiem un jaunatnei draudzībā un vienībā sadodoties rokās uz abu valstu robežas, tad rīkotāji plāno sarīkojumu plašāku nekā iepriekšējos gados, izvēloties 19. un 20. jūliju.

Kā aizvadīto gadu pieredze rādījusi, tad līdzšinējās telpas bijušas par mazām un rīcības komiteja, kā pr-dis J. Vīķelis ziņoja, ka pirmās dienas jaunatnes viņu forumam (jaunatnes un sabiedrisko darbinieku diskusijām par jaunatnes un trimdas problēmām) un priekšnesumiem un koncertam nolīgta pilsētas lielākā koncertu zāle (Niagaras ģimnazijas aula) ar 1200 sēdvietām, ērtām blakus telpām un ģērbtuvēm dāmām. Svētku balle notiks 5 minūšu gājiena attālumā no koncerta vietas — greznajā Šeratona-Brokwa viesnīcā, kur latviešu rīcībā būs visi otrās stāvs.

Otrā dienā Garden City līcī risināsies tradicionālie „Niagaras kausu" izcīņas turnīri volejbolā ar jaunatnes sanāksmi, peldēšanos, jautrības un ugunskura priekšnesumiem un atvadu balli.

Sēdē nolasītajā protokolā par šogad aizvadītajām draudzības un jaunatnes dienām skaitļi rāda, ka tās devušas $1222,99 tīru atlikumu, no kuŗa 20% izmaksāti jaunatnei, bet atlikušie $978,39 iemaksāti Niagaras latviešu nama fondā. Jaunatnes pārstāve Dagnija Treijere ziņoja par Kanadas un ASV jaunatnes līdzdalību draudzības dienās un norādīja, ka 2 nedēļas vēlāk pēc šī sarīkojuma, 1958. gada 2 un 3. augustā, ASV un Kanadas jaunieši tiksies 2 dienu salidojumā Londonā, Ontario, bet jaunatnes vadība izlēmusi, ka abi šie sarīkojumi, kaut samērā tuvu viens otram, lielo attālumu dēļ viens otru netraucēsot. Par priekšnesumiem, kādus varētu sniegt jaunatnes izraudzītie programmas izpildītāji pirmajā dienā un noslēguma ugunskuram, — runāja LNJAK pr-dis L. Zandbergs. Viņš arī iepazīstināja rīcības komiteju ar jaunatnes iecerētajiem Jaunatnes svētkiem 1959. gadā jūlija sākumā, kas savos apmēros un dalībnieku skaita ziņā būs nepieredzēti lieli. Šī mērķa realizēšanai jaunatnei būs vajadzīgi ievērojami līdzekļi, kādēļ rīcības komiteja nolēma no 1958. gada draudzības dienu atlikuma jaunatnei piešķirt $1.000,- atzīdama, ka jaunatnes svētki Kanadā un vispār jaunatnes darbs mūsu vienbalsīgi piekrīta.

5. Draudzības un jaunatnes dienu rīcības komiteja konstruējās sekojoši J. Vīķelis (pr-sēdis), D. Treijere (pr-sēža v.), A. Skalde (sekretārs), Rūd. Kalniņš (kasieris), kamēr pārējie komitejas locekļi — J. Līgers, P. Treijers, A. Šteinbachs, J. Celms un E. Jēkabsons pārzinās atsevišķas nozares svētku sarīkošanā, bet Juris Jundzis vadīs volejbola turnīrus. Sīkāki paskaidrojumi par programmu un sarīkojumu vietām sekos vēlāk. J. L.

ZIEDOTĀJU ATSAUCĪBA IEPRIECINA

DV ASV VALDES DARBĪBA

27. oktobrī ASV zemes valde sanāca savā rudens darba sēdē Milvokos; to vadīja priekšnieks A. Vanags. Sēdē piedalījās valdes locekļi: V. Aparjods, P. Ozoliņš, J. Utināns, V. Lagzdiņš un E. Peniķis; pēdējais uzņēmās turpināt informācijas daļas vadību, kādu darbu viņš jau kārtoja iepriekšējā valdē.

Zemes valdes priekšnieks garākā atskatā pakavējās pie vasaras otrās puses darbības, uzsveŗot, ka valdes darbs ritējis netraucēti un ka visu daļu vadītāji ir mērķtiecīgi un plānveidīgi veikuši savus uzdevumus, kāpēc DV darbība bijusi sekmīga un sasniegusi paredzēto.

Sekretārs ziņo, ka zemes valde saņēmusi no ASV valdības spiestuves dažāda veida iespiedumdarbus, kas apgaismo komūnisma mērķus un līdzekļus, ar kādiem tie mēģina ietekmēt masas.

Priekšsēža vietn. — kasieris P. Ozoliņš iztirzāja DV līdzekļu apsaimniekošanas veidus, sīkāki pakavējoties pie to pozitīvām un negatīvām īpašībām, kas lielā mērā noteic atsevišķu apvienību līdzekļu stāvokli, to pavairošanas iespējas nu izlietošanas apstākļus.

Aprūpes daļas vadītājs J. Utināns ziņoja par palīdzības darbu pēdējo 3 mēnešu laikā visvairāk cietušajiem un trūcīgajiem tautiešiem, kam nosūtīti 33 saiņi. Ir liels pieprasījums pēc medikamentiem, un šai vajadzībai paredzēts palīdzēt ar Eiropas latviešu organizāciju starpniecību.

Tālāk J. Utināns pieskārās Care saiņu sūtīšanas jautājumam, jo Care organizācija atkal atjauno palīdzības saiņu sūtīšanu. Pēc organizācijas paskaidrojuma saiņu saturs ir mainīts (9 mārc. vājpiena pulveŗa, 7 m. siera, 5 m kviešu miltu — 21 mārc.) Valde, iztirzājot palīdzības saiņu pārsūtīšanas jautājumu, atzīst, ka, lai gan Care saiņu saturs pārveidots, Care saiņu akcija atbalstāma un valde uzņemas saiņu pārsūtīšanas lietu koordinēšanu, bet saiņi piesakāmi un nauda iemaksājama DV apvienībās. Ievērojot to, ka reizēm pasūtinātos saiņus nevar izsniegt dažādu iemeslu dēļ (nereti vienai un tai pašai personai piesūtīti vairāki saiņi, bet pēc Care organizācijas noteikumiem vienai personai var izsniegt tikai vienu saini) adresētai personai, vēlama sūtītāju piekrišana, ka gadījumā, ja saiņi nevarētu izniegt paredzētajai personai, to varētu izsniegt citam latviešu aprūpējamam.

Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcija norit no 1. oktobŗa līdz 30. novembrim. Apvienības jau stājušās pie akcijas īstenošanas, un tautiešu vispārējā atsaucība ir iepriecinoša.

ALA's Aprūpes birojs paredzēja 11. novembrī sasaukt aprūpes lietu koordinācijas sanāksmi, uz kuŗu nolēma sūtīt divus DV pārstāvjus. DV ASV valde principā apsveic ALA's Aprūpes biroja ierosinājumu un nolemj sanāksmē nākt ar saviem papildinājumiem un priekšlikumiem.

ASV zemes valde apstiprina nākošo DV delegātu kongresu 1958. g. 12. un 13. aprīlī Filadelfijā, 531 N., 7-th St. (Brīvo Latvju biedrības telpās).

A. Vanags, V. Aparjods un V. Hāzners piedalījušies 31. aug. un 1. sept. DV dienās Bostonā, par ko abi pirmie referē valdes sēdē. Neparedzētu apstākļu dēļ Bostonā nav bijis iespējams noorganizēt vīru kopkoŗu koncertu, kas būtu varējis pacelt lielāku interesi un piesaistīt sarīkojumam vairāk tautiešu.

E. Peniķis ziņo, par informācijas uzdevumiem nākotnē, uzsveŗot, ka DV jābūt aktīvākiem amerikāņu sabiedrības informēšanā par apstākļiem dzimtenē un okupantu rīcību brīvās tautas pakļaušanā saimnieciskai izmantošanai un garīgai apspiešanai. Šai ziņā krietnu priekšzīmi parādījusi kāda DV nodaļa Zviedrijā, kas oktobŗa sākumā sarīkojusi plašu preses konferenci ar 4 no Liepājas pārbēgušo zvejnieku klātieni. Šis notikums izraisījis plašu zviedru preses interesi un atsaucību, un rezultātā daudzos zviedru laikrakstos parādījušies plaši atreferējumi par apstākļiem Latvijā.

Aprūpes daļas vadītājs J. Utināns, kas pats ir smagi cietis pēdējā kaŗā, plašākā apskatā pieskārās latviešu sabiedrībā pēdējā laikā nomanāmai tendencei sabiedriskā darbībā sadrumstaloties, ievilkties šauru interešu grupiņās — pretēji tam, kas kādreiz svinīgi tika noraidīts un atzīts par traucējošu vispārējam darbam ,kas nereti atsaldē jūsmīgus un dedzīgus lietu virzītājus. Šī tendence slēpj sevī neveselīgus dīgļus dzīvā organismā. Visi valdes locekļi vienprātīgi pievienojas J. Utināna viedoklim.

Nākošā valdes sēde 24. novembrī Čikāgā.

E. P.

5. draudzības un jaunatnes dienu rīcības komiteja

1. r. no kr.: A. Skalde, D. Treijere, J. Vīķelis (pr-dis), L. Zandbergs un J. Līgers. 2. r.: P. Treijers, A. Kalniņš, J. Celms, E. Jēkabsons un A. Šteinbachs.

KANADĀ

TORONTO

● Dažādu sociālu un kultūrālu jautājumu pētīšanai nesen darbību uzsākusi organizācija, kas veidojas no Kanadas pazīstamāko kultūrālo iestāžu, rūpnīcu, baznīcu u. c. pārstāvjiem — Social Planing Council of Metropolitain Toronto; pie tās pašreiz izveidojas komitejas atsevišķos pilsētu rajonos. Toronto dienvidrietumdaļā par šīs komitejas locekli aicināts mācītājs A. Lūsis, kam uzticēta pārējo Baltijas tautu pārstāvju iesaistīšana šai darbā.

● Sv. Jāņa draudzē māc. A Lūsis salaulājis Mirdzu Ildēnu un Hariju Trankeli; Vairu Drulli un Richardu Šteinblūmu; Veltu Rozi un Jāni Beitiņu. Tai pašā draudzē kristīti: Daina Minna Ķiesnere, Rūdolfa un Elzas meitiņa; Andis Pēteris Rostoks, Kārļa un Annas dēliņš.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja konstruējusies šā: pr-ce L. Lūse, pr-ces vietnieces: S. Asmuse, A. Burkēvica un M. Skrastiņa; sekretāres: L. Jansone, A. Kruglinska un H. Rūtīte, kasieres: R. Andžāne, T. Buka un A. Treigūte; mantzines: A. Kurse un M. Māliņa.

● Tradicionālais sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemassvētku tirdziņš notiks 7. decembrī Sv. Trīsvienības b-cas telpās. 15. decembrī sv. Jāņa dr. bērniem Ziemassvētku sglītes sarīkojums Centrālās YMCA's telpās, 40 College ielā. 22. decembrī eglīte Svētdienas skolas bērniem sv. Jāņa b-cas telpās. Jāņa dr. dāmu komiteja piešķīrusi līdzekļus saiņu nosūtīšanai uz Vāciju un atbalstu 2 trūkumcietējiem Toronto.

Latviešu ārsti Toronto

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 537 College St., tel. WA 1-0455 vai LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel. RO 2-0962 vai CH 4-2081; Dr K. Zymantiene, 1393 Dundas St., W., tel LE 4-6851.

DANDALKA

● Dandalkas latviešu lauksaimnieki valsts svētku atceri atzīmēs V. Zvanītāja saimniecībā sestdien, 23. novembrī, plkst. 19 vakarā. Svētku runu teiks Dr. A. Šteins, bet vispārējā programmā būs mūzikāli priekšnesumi, dziesmas un deklamācijas. Pēc svētku akta turpat notiks arī lauksaimnieku gadskārtējā sanāksme, kuŗā „pagasta vecākais" V. Zvanītājs sniegs pārskatu par līdzšinējo darbību un pārrunās arī nākotnes nodomus. Paredzētas arī Dandalkas lauksaimnieku vadības vēlēšanas, bet pēc tam groziņu vakars.

● V. Jēgers, kam ražas novākšanas darbos kūlīšu sējējā ierāva labo roku, sadragājot elkoņa locītavu, tagad jau tik tāļu atspirdzis, ka atstājis slimnīcu un ārstēšanos var turpināt mājās. Pēc nelaimes gadījuma ārsti ievainoto roku gribējuši amputēt, bet uz V. Jēgera lūgumu to atstāja. Tagad izrādās, ka ārstēšana devusi labus panākumus, jo rokas pirksti ir kustību spējīgi, un arī elkoņa locītavas kustības, kas pagadām vēl ierobežotas, ir cerības ievērojami uzlabot.

MONTREĀLA

● Latvijas valsts un latviešu lielo svētku dienu atzīmēs abas latviešu draudzes Montreālā 17. novembrī. Sv. Pāvila draudzes dievkalpojums - koncerts notiks pl. 2 p.p. Mac. Vicar Memorial baznīcā, Hutchison un St. Viateur ielu stūrī. Koncertā piedalīsies brīvmāksliniece L. Karlsone un brīvmāksliniece R. Šēfere un vijoles virtuozs G. Lapensons.

● Trīsvienības draudzes dievkalpojumu māc. A. Gaudiņa saslimšanas dēļ vadīs mācītājs A. Voitkus no Toronto. Dievkalpojums notiks plkst. 5.00 p.p. Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave., Westmount. Koncertā piedalīsies brīvmāksliniece L. Karlsone un ērgelnieks D. Vītols.

● Mirušo piemiņas dievkalpojumu Trīsvienības draudzē 24. novembrī, plkst. 1,30 noturēs mācītājs E. Lange no Otavas. Soliste operdziedātāja N. Valdovska.

● Māc. A. Gaudiņš salaulājis vīru kora „Junda" dalībnieku Juri Kalaci un sportisti Mirdzu Grīnbergu.

● Valsts svētku sarīkojums notiks sestdien, 16 novembrī, plkst. 7.30 vakarā Mc. Gee zālē, 220 Pine Ave., W.. Svētku runu teiks LNAK Kultūras nozares vad. māc. A. Voitkus no Toronto. Koncerta daļā piedalās operdziedone V. Valdovska, brīvmāksliniece R. Šēfere, jaunatnes grupa un vīru koris „Junda".

● Dainas koŗa koncerts notiks sestdien, 30. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Galdnieku zālē, 3560 St. Lawrence Ave. Pēc koncerta balle; spēlēs iecienītais vācu orķestris. Ieejas maksa visam vakaram $1,75, skolēniem un studentiem $1,-, bērniem līdz 6 g. v. ieeja brīva. Biļetes iepriekšpārdošanā pie Latv. b-bas un DV valdes locekļiem un latviešu grāmatnīcā, 2219 Prud'home Ave., Apt. 9, tel. HU 9-4319, — sarīkojuma laikā pie kases.

Dainas koris ar diriģenti E. Freimani šeit viesosies pirmoreiz. Rīkotāji aicina tautiešus jo kupli apmeklēt šo vērtīgo sarīkojumu, kuŗā būs izdevība dzirdēt populārā Dainas koŗa dziesmu pūra kaldinājumu.

NIAGARA

● 18. novembŗa atceres svētki, kurus rīņo kopīgi Niagaras un St. Katarīnes latvieši, šogad notiks Niagarā sestdien, 16. novembrī. Tos ievadīs plkst 6.00 vakarā ar dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā, Portage Rd. 580, draudzes jaunais mācītājs J. Prauliņš. Būs solo dziesmas un dziesmu lapiņas. Tūlīt pēc dievkalpojuma turpat baznīcas blakus zālē notiks svētku sarīkojums. Svētku aktā uzrunu teiks bij. LNAK valdes pr-dis adv. J. Preisbergs. Koncerta daļā uzstāsies brīvmāksliniece M .Zemīte, pie klavierēm komp. I. Sakss. Deklamēs M. Plostniece - Martinova, bez tam būs jaunatnes priekšnesumi. Noslēgumā kopējs tējas galds. Ieeja (iesk. tējas galdu) pret labprātīgiem ziedojumiem.

BRAMPTONA

● Bramptonas latviešu organizācijas 18. novembŗa atceri rīko kopēji 16. nov., plkst 19-, Sv. Pauļa baznīcas zālē, Main St. S. Programmā: 1. Svētku dievkalpojums — māc. A. Briedis, 2. Svētku runa — plkv. Rucelis, 3. koncerts — sopr. L. Lukste, ten. A. Ķivlenieks, pianiste M. Lukste, 4. dejas un rotaļas.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

LASITAJU vēstules

ATBILDE M. BUKŠAM

Latvijas Amerikā red.:

Mīļo Stūrgalvi!

Paldies par Jūsu „bagātīgo" kritiku, (LA 88./625. Nr.) par M. Bukša „Latgaļu literatūras vēsturi". Izlasot Jūsu rakstu, paliek tāds iespaids, ka kritika Jūsu izpratnē nozīmē nepievienoties, atmest, nomelnot, sadot pa ādu u. t. t. Slavenais angļu filozofs Francis Beikens bija pavisam citādos uzskatos.Viņš aicināja kritiķus izvēlētā autora darbu svērt un vērtēt simpatiskā garā, lai pēc tam varētu viņam aizrādīt un to pamācīt. Tikai šādā veidā saprastai kritikai ir pozitīva nozīme. Tas liecina, ka kritizēt nevar kuŗš katrs, bet kritiķim jābūt vismaz tikpat kompetentam savā arodā, cik kompetents ir viņa izvēlētais autors.

Jau paši pirmie teikumi Jūsu rakstā rāda, ka Jūsu loģika ir pavisam savāda. Jūs sakāt, ka pie latgaļu literatūras pieder viss, ko latgaļi rakstījuši, neatkarīgi, kādā dialektā vai pat valodā. Ar šo teicienu Jūs esat izracis visai savai domu gaitai kapu. Tad arī slavenais angļu novelists Jāzeps Konrads, kuŗa īstais vārds bija Jāzeps Korzeniovskis, dzimis un uzaudzis Krievijā, pēc tautības ukrainis, būtu jāieskaita krievu literatūrā, kaut gan viņš savus slavenākos darbus rakstīja angļu valodā. To vēl neviens nav darījis, bet gan angļu literatūrā viņam pieder prominenta vieta. To pašu varētu teikt par italiešu izcelsmes Danti Gabriēli Roseti, kas rakstīja tikai angliksi un italiešiem viņš pavisam nepazīstams. Šāda veida piemērus varētu minēt daudz. Te, kā redzams, izšķirīgais ir valoda, kuŗā kāds rakstnies savus darbus rakstījis, nevis viņa dzimšanas vieta vai izcelsme.

Ja mēs pieņemtu Jūsu uzskatu par pareizu, tad vidzemniekiem būtu jāraksta sava literatūras vēsture, kurzemniekiem sava un zemgaliešiem sava. Jo taču daudzi mūsu rakstnieki ir dzimuši Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē. Nē, mīļo Stūrgalvi. Šie visi rakstnieki rakstīja vidus dialektā, tātad viņi pieder pie latviešu literatūras. Tāpat kā visi Latgalē dzimušie rakstnieki, kas savus darbus rakstījuši literārā valodā. Rakstnieka dzimšanas vieta nav svarīga šādā nozīmē.

„Latgaļu literatūras vēsturi" rakstot, M. Bukšs rīkojās konsekventi un pareizi. Viņš izvēlējās tikai tos autorus un darbus, kas ir rakstīti latgaļu dialektā, resp., ko latviešu literatūras vēsturnieki ir vai nu ignorējuši, vai minējuši tikai „pielikumā", kā Jūs to pats sakāt. Tāpēc Jūsu padoms grāmatas nosaukuma mainīšanai ir pilnīgi nevietā.

Tad vēl kāda vieta, kas ļoti duras acīs. Vl. Bojars nezināmu iemeslu dēļ Jūsu acīs ir iemantojis galīgu nežēlastību. Tas tiesa, ka Vl. Bojars ir oriģināla personība kā dzīvē, tā darbā. Tā kā Jūs, mīļais Stūrgalvi, viņa darbus esat novērtējis tikai negatīvi un pie tam, bez jebkādas takta izpratnes, tad labāk būtu, ka pagaidām vēl Jūs savu galīgo spriedumu paturētu pie sevis, jo vislabākais kritiķis ir laiks un paaudzes. Šekspiram bija vajadzīgs vācietis Lesings un veseli 100 g. pēc viņa nāves, lai viņš varētu celties un iekaŗot pasauli.

Mīļo Stūrgalvi, es ticu, ka Jūs esat Latgales draugs. Bet tomēr nevaru saprast, kāpēc Jūs tik sekli esat novērtējis M. Bukša „Latgaļu literatūras vēsturi". Jums tā ir derīga tikai kā materiāla krātuve labākiem pētniekiem, ja tie vispār varēs būt labāki par M. Bukšu. Latviešu tautas kultūras skaistums slēpjas tās dažādībā, un vai tas ir kāds grēks, ka viens cilvēks ziedo savu brīvo laiku un negulētas naktis, lai šo dažādību izceltu? Jūs pārmetat tolerances trūkumu M. Bukšam, Jums pašam tās ir vēl daudz mazāk. M. Bukšs ir tolerants, bet viņš ir arī konsekvents. Ja Jums, mīļo Stūrgalvi, atļautu teikt izšķirīgo vārdu literatūras vēstures sastādīšanā, tad Jūs, šķirodams rakstniekus pēc dzimšanas vietām, ne pēc viņu literāro darbu valodas, sataisītu jucekli, ko Teodora Zeiferta „Literatūras Vēsture" nevarētu ietvert pat nākošie tās „labotāji" un „papildinātāji".

Ir jāsaka, ka M. Bukša darbam ir nenovērtējami pozitīva liela nozīme. Viņš ir pirmais, kas plašāki iztirzā Latgales latviešu literatūru, tās īpatnību, augšanu un veidošanos. Līdzšinējie latviešu vēsturnieki un literatūras vēsturnieki tam visam ir veltījuši tikai garāmejošas piezīmes.

Latgalietis

SARKANO APSPIEDĒJU UN IZMANTOTĀJU ŠĶIRAS RAŠANĀS

40 posta gadi komūnisma īstenošanai

III

No vēstures mācāmies, ka zemēs, kur notiek komūnistu apvērsumi, komūnisti nebūt nav vienīgā revolūcionārā partija, kas ir nemierā ar veco kārtību. Krievijā 1917. g. marta revolūcija bija uzvarējusi un pirmoreiz cariskās imperijas vēsturē bija nodibināta demokratiska republika. Bet tad komūnisti izdarīja apvērsumu un sagrāba varu savās rokās, nerēķinoties nemaz ar tautas vairākuma domām, bet sekojot tikai šauras komūnistu sazvērnieku grupas interesēm. Tai laikā Krievijā ar 170 miljoniem iedzīvotāju komūnistiem bija tikai daži tūkstoši piekritēju, kas, pretēji tautas vairākumam, bija cieši noorganizējušies sazvērnieki ,kuŗiem demokratija ne tikai nebija nekāds svētums, bet gan tikai izsmiekla objekts...

Kaut gan Ļeņins savā grāmatā Imperiālisms etc., un Trockis savā Krievijas revolūcijas vēsturē raudāja krokodīla asaras par ārzemju kapitālistiem, kas izsūc nabaga krievu tautu, apgalvojot, ka trīs ceturtdaļas lielo banku kapitāla pieder ārzemniekiem (Ļeņins) un ārzemnieki kontrolē četrdesmit procentus Krievijas rūpniecības akciju kapitāla (Trockis), tomēr šo „necilvēcīgo" kapitālistu izmantošana ir tīrā bērnu spēle, salīdzinot ar komūnistu „humāno izmantošanu, ko visai īsā laikā nācās piedzīvot lētticīgajai krievu tautai un kas vēl turpinās šodien. Krievu tauta drīz vien dabūja pārliecināties, ka solītās paradīzes zemes virsū vietā tā īstenībā bija spiesta nest neiedomājamus upuŗus, padodoties komūnistu varmācībai, kas arvien vairāk atkāpās no nodibinātās Marksa sociālistiskās doktrinas.

Komūnistu revolūcijai spēks un vardarbība ir tālākās attīstības un progresa priekšnoteikums. Lai gan pēc agrāko revolūcionāru izteicieniem — spēks un vardarbība ir tikai nepieciešams ļaunums un līdzeklis mērķa sasniegšanai, komūnisti to tur par kultu un gala mērķi. Ja agrākās revolūcijās jaunai sabiedriskai iekārtai vajadzīgie spēki un šķiras jau bija izveidojušies pirms revolūcijas, tad Krievijas komūnistu revolūcija jauno sabiedrību un jaunos sociālos spēkus radīja. Rietumos revolūcijas parasti beidzās ar demokratiskas iekārtas ieviešanu, bet Krievijā tā nobeidzās nepieredzētā despotismā.

Agrākām revolūcijām nebija vajadzīgs kaŗš vai valsts organizācijas sabrukums, lai gūtu uzvaru, bet komūnistu revolūcijām tas ir pamatnoteikums. Valsts sistēmas sabrukums un īpaši nesekmīgs kaŗš, deva iespēju mazai, bet labi organizētai un disciplīnētai komūnistu grupai sagrābt valsts varu savās rokās. Oktobŗa revolūcijas laikā krievu komūnistu partijai bija tikai 80.000 biedru.

Nevienai citai partijai nebija tādas ideoloģiskas un organizātoriskas centrālizācijas kā komūnistu partijai. Pēc uzvaras revolūcijā komūnisti paturēja revolūcionārās metodes un veidus, sasniedzot lielāko centrālisma pakāpi un ideoloģijas ekskluzīvitāti.

Agrākajās revolūcijās, ieskaitot Francijas revolūcijas terroru, īsto opozicionāru iznīcināšanai piešķīra paviršu vērību, nemaz nerūpējoties par potenciālo opozicionāru izskaušanu. Vienīgais izņēmums vēsturē šai ziņā bija tumšo Viduslaiku sociālo un ideoloģisko grupu vajāšana un iznīcināšana ticības kaŗu laikā. No teorijas un prakses komūnisti zināja, ka viņi ir konfliktā ar visām citām šķirām un ideoloģijām, kāpēc arī attiecīgi rīkojas. Tie cīnās ne tikai pret esošo, bet arī pret potenciālo opoziciju. Baltijas valstīs tūkstošiem cilvēku iznīcināja vienā naktī, pamatojoties vienīgi uz dokumentiem par viņu ideoloģiskajiem un politiskajiem ieskatiem. Dažu tūkstošu Polijas virsnieku noslepkavošana Katiņas mežā bija tāds pats darbs. Komūnismam valdot, vēl ilgi pēc tam, kad revolūcija ir beigusies, turpina lietot terrora un apspiešanas metodes. Tās pat uzlabo un pastiprina, kā tas bija ar „kulaku" (turīgo lauksaim- nieku) iznīcināšanu Krievijā. ideoloģisko ekskluzīvitāti un in- toleranci pēc revolūcijas pat in- tensificē. Ja arī mazliet samazi- nās tautas fiziskā apspiešana, valdošā partija turpina stiprināt uzspiesto marksisma - ļeņinisma ideoloģiju.

Kaut gan apmulsinātā krievu tauta arī piedalījās komūnistu revolūcijā, tomēr revolūcijas augļus nebaudīja vis tautas ma- sas, bet gan birokratija, jo ko- mūnistu birokratija nav nekas cits kā partija, kas izdarīja re- volūciju. Komūnistu revolūcija var „apēst pati savus bārnus", bet ne visus. Komūnistu revolū- cija neiznīcina tos savus bērnus kas tai vajadzīgi nākotnes nodo- miem, bet revolūcionāri, kas re- volūcijas saukļiem un idejām ak- li tic, naīvi cerot to īstenošanas iespējai, parasti tiek likvidēti

KOMŪNISTU REVOLŪCIJU IZDARA PAŠU INTERESES

Komūnistu revolūciju neizdara tautas, bet gan pašu revolūcio nāru interešu labā. Viņi un bi rokratija, kas grupējas ap tiem ievāc revolūcijas augļus. Tas vi ņos un partijas plašākās aprin dās rada illūziju, ka komūnis tu revolūcija ir pirmā revolūci ja, kas palikusi uzticīga savien kaujas karogu saukļiem. Illūzija ko komūnistu revolūcija vij a tās īstajiem mērķiem, ir pastā vīga un intensīvāka, nekā ta bija agrākajās revolūcijās, jo t rada jaunu īpašuma tiesību ve du — kollektīvās īpašuma ties bas, — kas apspiež privātās īp šuma tiesības.

Komūnistu revolūcija iznīcin kapitālistus: likvidē privāto īp šumu un iznīcina īpašnieku kas nodarbina svešu darba sp ku, tā radot pārliecību, ka rev lūcionārie vienlīdzības un tai nības solījumi ir īstenoti. A straujo industriālizāciju vēl sti rina pārliecību, ka laiks, kad si atbrīvoti no trūkuma, ir b dzot pienācis. Esošo despotism un apspiešanu uzlūko par pār jošu parādību, kas turpināsi tik ilgi, kamēr kontrrevolūcion ro opoziciju izdosies apklusin un nobeigt industriālizāciju.

Rūpniecības un zemes naci nālizācija ir pirmā īpašumu ko centrācija jaunā režīma rok Tas ar to vien tomēr nevar a mierināties un nonāk konflik ar citiem īpašuma veidiem. Ja nie kollektīvie īpašneki uzku dzējas mazajiem īpašniekie kas nenodarbina nevienu sve strādnieku, kā, piem., amatn ki, strādnieki, mazie tirgotāji zemnieki. Šo mazo īpašun ekspropriāciju izdara arī bez j kādiem saimnieciskiem mo viem, lai panāktu augstāku p duktīvitāti. **Budzis**

(Turpinājums sekos)

„Nedisciplinēti" mākslinieki Baltijas valstīs

New York Times Maskavas respondents ziņo par padom valdības pūliņiem pakļaut domju rakstniekus un mākslin kus kompartijas disciplīnai. seviški Baltijas republikās, G zijā un Ļeņingradā, partijas nopūlas „mudinot" mākslniek tēlot „jauno padomju cilvē un atgriezties pie „reālitātes", i. partijas līnijas.

Kāds pazīstams dzejnieks e publiski atzinis savas „kļūda Vairāki citi mākslinieki atla no amatiem. Šo kampaņu ie dīja Chruščevs, kas pirms viem mēnešiem publicēja sa vēlēšanos, lai mākslinieki ņem savas idejas un norādījumus partijas.

VAI SĀKSIES BARGU ZIEMU PERIODS?

(X) Masačuzetas Technolo jas institūta meteoroloģijas p fesors Dr. H. Vilets apgalvo, nākošos 50 gados mums gai mas bargas ziemas. Silto cil periods, kas turpinājās 40 ga nu beidzies, un pamazām s sies aukstas ziemas, kas Ame kā būs bargas laikā starp 19 un 1995. g. Arī vasaras tag kļūšot vēsākas.

MAINĀM ATKAL JAUNAS GRĀMATAS PRET VECAJĀM
Par pilnu vērtību maināms agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

ATBILDE M. BUKŠAM

Latvijas Amerikā red.:

Mīļo Stūrgalvi!

Paldies par Jūsu „bagātīgo" kritiku, (LA 88./625. Nr.) par M. Bukša „Latgaļu literatūras vēsturi". Izlasot Jūsu rakstu, paliek tāds iespaids, ka kritika Jūsu izpratnē nozīmē nepievienoties, atmest, nomelnot, sadot pa ādu u. t. t. Slavenais angļu filozofs Francis Beikens bija pavisam citādos uzskatos. Viņš aicināja kritikus izvērtēt autora darbu svērt un vērtēt simpatiskā garā, lai pēc tam varētu viņam aizrādīt un to pamācīt. Tikai šādā veidā saprastai kritikai ir pozitīva nozīme. Tas liecina, ka kritizēt nevar kurš katrs, bet kritikim jābūt vismaz tikpat kompetentam savā arodā, cik kompetents ir viņa izvērtētais autors.

Jau paši pirmie teikumi Jūsu rakstā rāda, ka Jūsu loģika ir pavisam savāda. Jūs sakāt, ka pie latgaļu literatūras pieder viss, ko latgaļi rakstījuši, neatkarīgi, kādā dialektā vai pat valodā. Ar šo teicienu Jūs esat izracis visai savai domu gaitai kapu. Tad arī slavenais angļu novelists Jāzeps Konrads, kas īstā vārdā bija Jāzeps Korzeniovskis, dzimis un uzaudzis Krievijā, pēc tautības ukrainis, būtu jāieskaita krievu literatūrā, kaut gan viņš savus slavenākos darbus rakstīja angļu valodā. To vēl neviens nav darījis, bet gan angļu literatūrā viņam pieder prominenta vieta. To pašu varētu teikt par itāliešu izcelsmes Danti Gabriēli Roseti, kas rakstīja tikai angliski un itāliešiem viņš pavisam nepazīstams. Šāda veida piemērus varētu minēt daudz. Te, kā redzams, izšķirīgais ir valoda, kurā kāds rakstnieks savus darbus rakstījis, nevis viņa dzimšanas vieta vai izcelsme.

Ja mēs pieņemtu Jūsu uzskatu par pareizu, tad vidzemniekiem būtu jāraksta sava literatūras vēsture, kurzemniekiem sava un zemgaliešiem sava. Jo daudzi mūsu rakstnieki ir dzimuši Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē. Nē, mīļo Stūrgalvi! Šie visi rakstnieki raksta vidus dialektā, tātad viņi pieder pie latviešu literatūras. Tāpat kā visi Latgalē dzimušie rakstnieki, kas savus darbus rakstījuši latviešu rakstu valodā. Rakstnieka dzimšanas vieta nav svarīga šādā gadījumā.

„Latgaļu literatūras vēsturi" rakstot, M. Bukšs rīkojās konsekventi un pareizi. Viņš izvēlējās tikai tos autorus un darbus, kas ir rakstīti latgaļu dialektā, resp., ko latviešu literatūras vēsturnieki ir vai nu ignorējuši, vai minējuši tikai „pielikumā", kā Jūs to pats sakāt. Tāpēc Jūsu padoms grāmatas nosaukuma mainīšanai ir pilnīgi nevietā.

Tad vēl kāda lieta, kas ļoti duras acīs. Vl. Bojārs nezināmu iemeslu dēļ Jūsu acīs ir iemantojis gaišu nevainīgas personības tēlu. Jūs rakstāt: Tas tiesa, ka Vl. Bojārs ir oriģināla personība kā dzīvē, tā darbā. Tā kā Jūs, mīļais Stūrgalvi, viņa darbus no esat novērtējis tikai negatīvi un pie tam, bez jebkādas takta izpratnes, tad labāk būtu, ka pagaidām vēl Jūs savu galīgo spriedumu paturētu pie sevis, jo vislabākais kritikis ir laiks un paaudzes. Šekspīram bija vajadzīgs vācietis Lesings un veselu 100 g. pēc viņa nāves, lai viņš varētu celties un iekarot pasauli.

Mīļo Stūrgalvi, es ticu, ka Jūs esat Latgales draugs. Bet tomēr nevaru saprast, kāpēc Jūs tik sekli esat novērtējis M. Bukša „Latgaļu literatūras vēsturi". Jums tā ir derīga tikai materiāla krātuve labākiem pētniekiem, ja tie vispār varēs būt labāki par M. Bukšu. Latviešu tautas kultūras skaistums slēpjas tās dažādībā, un vai tas ir grēks, ka viens cilvēks cieņā savu tēvzemi un strādā ar to naktis, lai šo dažādību celtu? Jūs pārmetat tolerances trūkumu M. Bukšam, Jums pašam tās ir vēl daudz mazāk. M. Bukšs ir tolerants, bet viņš ir arī konsekvents. Ja Jums, mīļo Stūrgalvi, atļautu teikt izšķirīgo vārdu literatūras vēstures sastādīšanā, tad Jūs, šķirodams rakstniekus pēc dzimšanas vietām, ne pēc viņu literāro darbu valodas, [illegible] Teodora Zeiferta „Literatūras Vēsturi" [illegible] „labotāji" un „papildinātāji".

Ir jāsaka, ka M. Bukša darbam ir nenovērtējami pozitīva liela nozīme. Viņš ir pirmais, kas plašāki izstrādā [illegible]

Latgalietis

SARKANO APSPIEDĒJU UN IZMANTOTĀJU ŠĶIRAS RAŠANĀS

40 posta gadi komūnisma īstenošanai

III

No vēstures mācāmies, ka zemēs, kur notiek komūnistu apvērsumi, komūnisti nebūt nav vienīgā revolūcionārā partija, kas ir nemierā ar veco kārtību. Krievijā 1917. g. marta revolūcija bija uzvarējusi un pirmoreiz cariskās imperijas vēsturē bija nodibināta demokratiska republika. Bet tad komūnisti izdarīja apvērsumu un sagrāba varu savās rokās, nerēķinoties nemaz ar tautas vairākuma domām, bet sekojot tikai šauras komūnistu sazvērnieku grupas interesēm. Tai laikā Krievijā ar 170 miljoniem iedzīvotāju komūnistiem bija tikai daži tūkstoši piekritēju, kas, pretēji tautas vairākumam, bija cieši noorganizējušies sazvērnieki, kuriem demokratija ne tikai nebija nekāds svētums, bet gan tikai izsmiekla objekts...

Kaut gan Ļenins savā grāmatā Imperiālisms etc., un Trockis savā Krievijas revolūcijas vēsturē raudāja krokodila asaras par ārzemju kapitālistiem, kas izsūc nabaga krievu tautu, apgalvojot, ka tris ceturtdaļas lielo banku kapitāla pieder ārzemniekiem (Ļenins) un ārzemnieki kontrolē ceturdesmit procentus Krievijas rūpniecības akciju kapitāla (Trockis), tomēr šo „necilvēcīgo" kapitālistu izmantošana ir tīrā bērnu spēle, salīdzinot ar komūnistu „humāno" izmantošanu, ko visai īsā laikā nācās piedzīvot lētticīgajai krievu tautai un kas vēl šodien turpinās. Krievu tauta drīz vien dabūja pārliecināties, ka solītās paradīzes zemes virsū vietā tā bija spiesta nest neiedomājamus upurus, padodoties komūnistu varmācībai, kas arvien vairāk atkāpās no nodibinātās Marksa sociālistiskās doktrīnas.

Komūnistu revolūcijai spēks un vardarbība ir tālākās attīstības un progresa priekšnoteikums. Lai gan pēc agrāko revolūciju izteicieniem — spēks un vardarbība ir tikai nepieciešams ļaunums un līdzeklis mērķa sasniegšanai, komūnisti to tur par kultu un gala mērķi. Ja agrākās revolūcijās jaunā sabiedriskā iekārtā vajadzīgie spēki un šķiras jau bija izveidojušies pirms revolūcijas, tad Krievijas komūnistu revolūcija jaunu sabiedrību un jaunos sociālos spēkus radīja. Rietumos pēc revolūcijas parasti beidzās ar demokratiskas iekārtas ieviešanu, bet Krievijā tā nobeidzās ar nepieredzētu despotismu.

Agrākām revolūcijām nebija vajadzīgs karš vai valsts organizācijas sabrukums, lai gūtu uzvaru, bet komūnistu revolūcijai tā ir pamatnoteikums. Valsts sistēmas sabrukums un īpaši nesekmīgs karš, deva iespēju mazai, bet labi organizētai un disciplinētai komūnistu partijai sagrābt valsts varu savās rokās. Oktobra revolūcijas laikā krievu komūnistu partijai bija tikai 80.000 biedru.

Nevienai citai partijai nebija tādas ideoloģiskas un organizatoriskas centralizācijas kā komūnistu partijai. Pēc uzvaras revolūcijā komūnisti paturēja revolūcionārās metodes un veidus, sasniedzot lielāko centrālisma pakāpi un ideoloģijas ekskluzīvitāti.

Agrākajās revolūcijās, ieskaitot Francijas revolūcijas terroru, īsto opozicionāru iznīcināšanai piešķīra pavirsu vērību, nemaz nerūpējoties par potenciālo opozicionāru izskaušanu. Vienīgais izņēmums vēsturē šai ziņā bija tumšo Viduslaiku sociālo ideoloģisko grupu vajāšana un iznīcināšana ticības karu laikā. No teorijas un prakses komūnisti zināja, ka viņi ir konfliktā ar visām citām sabiedriskām un politiskām grupām, jo tās ir tikai viens sabiedrības slānis, kāpēc arī attiecīgi rīkojas. [illegible] potenciālo opoziciju. Baltijas valstīs tūkstošiem cilvēku iznīcināja vienā naktī, pamatojoties vienīgi uz dokumentiem par viņu ideoloģiskajiem un politiskajiem ieskatiem. Dažu tūkstošu Polijas virsnieku noslepkavošana Katinas mežā bija tāds pats darbs. Komūnismam valdot, vēl ilgi pēc tam, kad revolūcija ir beigusies, turpina [illegible] terroru un apspiešanas metodes. Tās pat uzlabo un pastiprina, kā tas bija ar „kulaku" (turīgo laukssaimnieku) iznīcināšanu Krievijā. Ideoloģisko ekskluzīvitāti un intoleranci pēc revolūcijas pat intensificē. Ja arī mazliet samazinās tautas fiziskā apspiešana, valdošā partija turpina stiprināt uzspiesto marksisma - ļeņinisma ideoloģiju.

Kaut gan apmulsinātā krievu tauta arī piedalījās komūnistu revolūcijā, tomēr revolūcijas augļus nebaudīja vis tautas masas, bet gan birokratija, jo komūnistu birokratija nav nekas cits kā partija, kas izdarīja revolūciju. Komūnistu revolūcija var „apēst pati savus bērnus", bet ne visus. Komūnistu revolūcija nekad neiznīcina tos, kas tai vajadzīgi nākotnes nodomiem, bet revolūcionārus, kas revolūcijas saukļiem un idejām akli tic, naivi cerot to īstenošanas iespējai, parasti tiek likvidēti.

KOMŪNISTU REVOLŪCIJU IZDARA PAŠU INTERESĒS

Komūnistu revolūciju neizdara tautas, bet gan pašu revolūcionāru interešu labā. Viņi un birokratija, kas grupējas ap tiem, ievāc revolūcijas augļus. Tas viņos un partijas plašākās aprindās rada ilūziju, ka komūnistu revolūcija ir pirmā revolūcija, kas palikusi uzticīga saviem kaujas karogu saukļiem. Ilūzija, ko komūnistu revolūcija vij ap tās īstajiem mērķiem, ir pastāvīga un intensīvāka, nekā tas bija agrākajās revolūcijās, jo tā rada jaunu īpašuma tiesību veidu — kollektīvās īpašuma tiesības, — kas apspiež privātās īpašuma tiesības.

Komūnistu revolūcija iznīcina kapitālistu: likvidē privāto īpašumu un iznīcina īpašniekus, kas nodarbina svešu darba spēku, tā radot pārliecību, ka revolūcionārie vienlīdzības un taisnības solījumi ir īstenoti. Ar straujo industrializāciju vēl stiprina pārliecību, ka laiks, kad visi atbrīvoti no trūkuma, ir beidzot pienācis. Esošo despotismu un apspiešanu uzlūko par pārejas posmu, kas turpināsies tik ilgi, kamēr kontrrevolūcionāro opoziciju izdosies apklusināt un nobeigt industrializāciju.

Rūpniecības un zemes nacionalizācija ir pirmā īpašuma koncentrācija jaunās rokās. Tas ar to vien tomēr nevar apmierināties un nonāk konfliktā ar citiem īpašuma veidiem. Jaunie kollektīvie īpašnieki uzkundzējas mazajiem īpašniekiem, kas nenodarbina svešu darba spēku: strādnieki, kā, piem., amatniekiem, strādniekiem, mazie tirgotāji un zemnieki. Šo mazo īpašumu ekspropriāciju izdara arī bez jebkādiem saimnieciskiem motīviem, lai panāktu augstāku produktivitāti.

Budzis.

(Turpinājums sekos)

„Nedisciplinēti" mākslinieki Baltijas valstīs

New York Times Maskavas korespondents ziņo par padomju valdības pūlēm pakļaut padomju rakstniekus un māksliniekus kompartijas disciplīnai. It sevišķi Baltijas republikās, Grūzijā un Ļeņingradā, partijas vīri nopūlas „mudinot" māksliniekus tēlot „jauno padomju cilvēku un atgriezties pie „reālitātes", t. i. partijas līnijas.

Kāds pazīstams dzejnieks esot publiski atzinis savas „kļūdas." Vairāki citi mākslinieki atlaisti no amatiem. Šo kampaņu ievadīja Chruščevs, kas pirms diviem mēnešiem publicēja savu vēlēšanos, lai mākslinieki ņemot savas idejas un norādījumus no partijas.

VAI SĀKSIES BARGU ZIEMU PERIODS?

(X) Masačuzetas Technoloģijas institūta meteoroloģijas profesors Dr. H. Vilets apgalvo, ka nākošos 50 gados mūs gaidā masas bargas ziemas. Silto ciklu periods, kas turpinājās 40 gadu, nu beidzies, un pamazām sāksies aukstas ziemas, kas Amerikā varētu sākties starp 1975. un 1995. g. Arī vasaras tagad kļūšot vēsākas.

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM

Par pilnu vērtību maināim agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

BŪSIM NEATLAIDĪGI SAVĀS PRASĪBĀS UN DARBOS

PĀRDOMAS LATVIJAS DIENĀ

Brīvības cīņu vēsture un vēl dzīvie cīnītāji, kas pirms 39 gadiem sekmīgi cirta divējiem ienaidniekiem, ik 18. novembrī mums atgādina laikmetu, kad bija idejas un vīri, kuri tās īstenoja, nebīstoties ne nāves, nedz smagu brūču. Tiem, kas izauguši uz brīvās Latvijas skolas sola, nav jāatgādina, kā Latvija kļuva brīva un neatkarīga. Ieilgušajā trimdas laikā izaugusī latviešu jaunatne to var uzzināt, mācīties, cienīt un mīlēt. Tas ir mūsu — vecākās un vidējās paaudzes pienākums jaunos uz to iedvesmot. Skats pagātnē priecina, dara pašapzinīgus un lepnus.

Arī trimdas nospiestībā mēs dzīvojam no pagātnes, — neļaujam no savām dvēselēm izdzist ne Latvijas vārdam, nedz lielajam lepnumam, kas mums ar tolaik izkaroto brīvību un patstāvību mantots. Bet no otras puses — mūs nomāc bailes, redzot bezprincipa spēkošanos pasaules politisko notikumu arenā.

Kad pirms divpadsmit gadiem uzvaras priekšā sabraļojās divas varas ar diametrāli pretējiem uzskatiem tautu brīvības un patstāvības izpratnē, jau tad notikumu gaitā bija savelti akmeņi. Brīvība un miers ir nedalāmi — sauca Rietumi. Pretspēlētāji austrumos iznāca cīņā ar viltus saukļiem. Bet arī Rietumu sauklis vēl līdz šai dienai nav īstenots. Tas skan kā vājš un nepārliecinošs mierinājums tiem, kam miers un brīvība laupīti. Baltijas valstis, kā pirmie komūnisma agresijas upuri, asiņo jau 13 gadus. Cik ilgi vēl? — mēs jautājam.Atbildes vietā klusums vai labākā gadījumā „standartizēti" solījumi, kas bieži nav uzmanības vērti. Jauni politiskie sarežģījumi, kuru uzmanīga atrisināšana ir pašu Rietumu dzīvības jautājums, Baltijas valstu liktenim pārklājuši gandrīz vai aukstu vienaldzības segu. Ar katru gadu mūsu jautājumu atvirza tālāk, un tas varētu apklust pavisam, ja vien Rietumi bez tā atrisināšanas spētu nodrošināt s a v u pastāvēšanu un dzīvības intereses. Tāpēc mūsu liktenis ietverts lielajā notikumu kompleksā, ko izraisījusi komūnisma neatlaidīgā agresija un Rietumu nevarība vai bailes to ierobežot un apturēt. Kur būs robeža? Problēmas nerisinās sekmīgi, ja sola drošību un palīdzību, bet to neiedzīvina. Katru gadu Latvijas dienā mēs sadzirdam vienu un tos pašus apliecinājumus — mēs neesam jūs aizmirsuši, mūsu valdība neatzīst Latvijas un pārējo Baltijas valstu inkorporāciju. Bet tai pašā laikā daudzās amerikāņu skolās rietumnieku jaunā paaudze mācās pēc ģeografijas grāmatām, kurās nav vairs pat Baltijas valstu vārda, jo tās ietilpinātas Padomju Savienības sarkanajā imperijā.

Man nesen vēl gadījās lasīt amerikāņu bibliotēkā kādu padomju sūtniecības izdotu brošūru, kurā sakopoti apraksti par padomju sociālistiskajām republikām. Tajā par Latviju teikts ka „ . . . latviešu tauta ar spontānu prieku saņēma savus atbrīvotājus — sarkanās armijas karavīrus." Šādi un tamlīdzīgi izdevumi, kas piebārstīti ar tipiskiem komūnistu meliem, joprojām glabājas amerikāņu lasītavu plauktos, tā palīdzot iznīdēt patiesību par Baltijas valstu faktisko likteni.

18. novembrī mēs atkal, skaļāk kā citreiz jautājam — kad Latvija celsies? Vai tautu pašnoteikšanās reiz atkal būs realitāte, vai spēcīgais palīdzēs vājajam nostāties uz vienādu tiesību pakāpes? Bet ko varam gaidīt brīvības atgūšanai Baltijas valstīs, ja Rietumu milzis nemostas pat tad, kad ungāri noasiņo par savu brīvību?

Bīstaities miera — saka dzejnieks. Mūsu, kaut arī mazā politiskā rosme nedrīkst apsīkt, prasot atjaunot zaudēto brīvību. Ja arī daudz kas līdz šim ir noslāpis aktu putekļos un brīžiem mums pašiem uzglūn melna bezcerība, mums tomēr jācenšas panākt, lai Rietumiem kaut cik vairāk sāpētu brīvību zaudējušo tautu liktenis.

Šobrīd, šķiet, vienīgi ievērojamākā aktīvitāte mūsu jautājumā redzama tikai Apspiesto Nāciju asamblejā, kas attīsta rosīgu organizātorisku un politisku darbu, pamazām izvēršoties par faktoru, ar kuru Apvienotajām Nācijām būs jārēķinās, ja tās savā darbībā patiešām gribēs sekmēt tautu brīvības un suverēnitātes restaurēšanu.

Mūsu Latvijas rīts vēl aiz kalniem, bet dvēselē jaušams. Vēl jaušamāks tas kļūs, ja savās prasībās un darbos būsim tikpat droši, uzņēmīgi un neatlaidīgi, kā tie vīri un varoņi, kas pirms 39 gadiem pasaules brīvo tautu forumā pacēla neatkarīgās Latvijas karogu.

Aleksandrs Vilks

SAVIENOTĀS VALSTIS

ČIKĀGA

● Bazāru par labu nama fondam rīkoja svētdien, 3. nov, Latviešu b-ba. Kuplo mantu klāstu klātesošie ātri izpirka, pie kam lielāko laimestu, uzvalka drānu, apm. $100,- vērtībā, kuru bija ziedojis veclatvietis — drēbnieks Zaķis, laimēja Lagzdiņš. Domājams, ka atlikums no bazāra rīkotājus apmierina. —ro. —

KALAMAZŪ

● 18. novembra atceres svinīgais akts, kuru rīko Latviešu b-ba, notiks 17. novembrī, plkst. 3,30 p. p. Kalamazū Stetsona koledžas kapellā, 1200 Academy ielā. Aktu atklās b-bas priekšnieks J. Grotēns, bet svētku runu teiks ģen. O. Dankers no Grand Rapidiem. Sekojošā koncerta daļā piedalīsies koris „Dziesmu Vairogs" diriģenta Arn. Kalnāja vadībā, A. Sīlis ar solo dziesmām, I. Vinkleres klavieru pavadījumā un L. Krautmane ar deklamācijām. Ieeja pret ziedojumiem. Gleznu izstādi, ko rīko Latviešu skola valsts svētku ietvaros, atklās 16. nov., plkst. 6,30.

● J. Jaunsudrabiņa pēcpusdienu 8. decembrī rīko Latviešu skola; rakstnieku darbus lasīs režisors A. Štams, deklamēs aktrise M. Ozoliņa un dziedās A. Sīlis.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Daugavas Vanagu apvienība Grand Rapidos, Latviešu biedrības telpās, 9. novembrī rīkoja Latvijas armijas, Lāčplēša kara ordeņa kavalieru un kara invalidu svētku dienas sarīkojumu. Svētku aktā runu teica „Komitejas Latvijas brīvībai" loceklis Vilis Hāzners par Komitejas Latvijas brīvībai darbību un jaunākiem politiskiem notikumiem.

● Handelsfirma Atlanta pārstāvis Eduards Sliede mainījis adresi un tagad dzīvo paša iepirktajā mājā, 1132 Merritt St. S. E., Grand Rapids 7, tālr.. CH 1-5028.

● Putniņu ģimene, kas š. g. vasarā ieradās Grand Rapidos no Argentīnas, tagad pārcēlusies uz dzīvi Čikāgā.

● Latviešu organizāciju padome Grand Rapidos 16. novembrī Latviešu biedrības telpās, plkst. 7 vakarā rīko Latvijas valsts dibināšanas svētkus. Svētku runu teiks L.K.O.K. ģenerālis Oskars Dankers, bet koncerta daļā piedalīsies brīvmāksliniece E. Reinvalde un Zaiga Ore. Ieeja pret ziedojumiem; skolēniem, studējošai jaunatnei un kaŗa invalidiem — brīva. Pēc koncerta kopējas vakariņas ar atspirdzinošiem dzērieniem biedrības nama augšējā zālē. Piedalīšanās $1,50 no personas, kaŗa invalidiem — brīva. Pieteikšanās uz vakariņām līdz 14. novembrim pie A. Ieviņas, tālr. GL 4-3253 vai A. Švechas, tālr. RI 21368. Svētdien, 17. novembrī no plkst. 12,15—12,45 valsts svētku dienai veltīta radio pusstunda vietējā radiofonā WGRD uz vilni 1410.

● Grand Rapidu latviešu biedrības teātra kopa 3. novembrī izrādīja M. Zīverta lugu „Zaļā krūze". Režiju vadīja Arn. Štams, kas tēloja arī Vurmu, bet Seples kundzi — R. Puriņa un Rūtu L. Ruperte. Abas jaunās aktrises diezgan dūšīgi turējās līdz profesionālās teātra mākslas pārstāvim A. Štamam, un spēle ritēja saskaņoti un raiti. Apmeklētāji bija ieradušies ļoti kuplā skaitā un neskopojās ar atzinības izteikšanu tēlotājiem. Pirms izrādes bija organizēts b-bas bazārs, kas arī jāatzīst par labi izdevušos.

● 2. novembrī Grand Rapidu latvieši atkal aizvadīja kapu kalniņā vienu no šīs kolonijas tautiešiem — Oļģertu Kreitālu. Gan turpat gadu viņš bija pavadījis slimnīcā, ciezdams no smagas slimības. O. Kreitāls dzīmis 1912. g. 10. maijā Rīgā, kur pēdējos gadus vadījis savu transporta uzņēmumu. Otrā pasaules kaŗa dalībnieks, bet, tam izbeidzoties, kādu laiku pavadījis gūstekņu nometnē. Sav. Valstīs ieceļojis 1950. g. Grand Rapidos strādāja lielajā Krogera tirdzniecības uzņēmumā par mechaniķi. O. K. bija visai izpalīdzīgs, saticīgas dabas, tā viņš iemantoja daudz draugu. Darbojās arī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes revīzijas komisijā. Aizgājēju no bēru nama un kapsētā izvadīja māc. Kr. Hermanis, vainagu no draudzes nolika A. Jaunais. Bija vēl daudz ziedu un atvadu sveicienu. Pēc nelaiķa sēro dzīvesbiedre un citi piederīgie. Šo ģimeni pēdējā laikā piemeklēja visai traģisks liktenis, jo tikai pirms nedēļas tā guldīja zemes klēpī otru savu piederīgo.

● Latviešu katoļu draudzes Preses kopas sarīkojums 27. oktobrī notika latviešu biedrībā un jāuzskata par ļoti labi izdevušos materiālā un apmeklētāju skaita ziņā. Sarīkojums risinājās visos 3 stāvos. To atklāja P. Daugavietis, bet uzrunu teica ALKA prezidents pr. N. Trepša. Viņš pakavējās pie latviešu katoļu garīgās preses uzdevumiem un norādīja, ka nepieciešams sūtīt uz dzimteni piemērotas garīga satura grāmatas. Jo sevišķu klausītāju atzinību izpelnījās uzvedums „Vakarēšana" A. Skrūzmanes vadībā, kurā mainījās solo dziedājumi ar plašāka ansambļa izpildījumiem. Darbijās dažādi stendi, lietiškās mākslas izstāde un grāmatu galds. Bija skatāmas arī dažādas publikācijas par Latviju ne tikai latviešu, bet arī angļu, franču un citās valodās. Bija loterija, dejas un netrūka cienasta galda. Sarīkojumu ar savu klātieni pagodināja bīskaps J. Rancāns un vairāki citu tautību ļaudis. Par tā noorganizēšanu jāpateicas rīcības komitejai ar A. Čakšu un M. Eglāju priekšgalā.

● Vīru dubultkvartets „Tēvija koncertēs Grand Rapidos 29. novembrī. Sarīkojumu organizē Latviešu nacionālā centra Grand Rapidu nodaļa. „Tēvija" šinī pilsētā viesojās pirms 6 gadiem.

V. Z.

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE., Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

VAI MĒS ESAM MODRI SARDZĒ PAR LATVIJU?

PĀRDOMAS UNGĀRIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU GADA DIENĀ

Ko darīja trimdas baznīca, Apspiesto Nāciju asambleja un Amerikas latviešu jaunatnes apvienība?

IV

JĀCĪNĀS ARĪ AR DIEVA VĀRDU

Tā kā Ungārija ir katoļu zeme, dabiski, ka kat. baznīca ASV silti dzīvoja līdzi ungāru ciešanām un atsaucās ar aizlūgšanām un mesām. Pārējās konfesijās ungāru brīvības cīņas dievlūdzējiem tika atgādinātas pēc draudzes gana ieskata. Latvijas ev.-lut. baznīcas pārvalde ASV 10. nov. gan izdeva aicinājumu draudzēm sākt palīdzības saiņu akciju tautiešiem viņpus Dzelzs aizkara, bet ne vārda nepieminēja par tiem, kas pirmie tur sacēlušies pret saviem apspiedējiem. Baznīcas pārvaldes aicinājumam, kas nobeidzās vārdiem: „Dievs lai svētī dāvanu devējus un saņēmējus," bez dogmatiskiem aizspriedumiem labi varēja pievienot rindiņu, lai Dievs stāv klāt arī tiem, kas viņpus Dzelzs aizkara mirst par tautu brīvību. Brīvība komūnistu apspiestām tautām pašreiz ir vairāk vajadzīga nekā maizes saiņi! Ja kāds teiks, ka ar Dieva vārdu velti cīnīties pret sarkaniem bandītiem, tas tomēr maldīsies: 8 mēnešus pēc ungāru brīvības cīnītāju nobendēšanas presē tomēr tika publicēts KLB aicinājums (š. g. 3. aug.) visām ASV draudzēm aizlūgt par ungāru mocekļiem.

Kad ticība un cerība ungāru brīvībai sen jau bija izplēnējusi, mēs piepeši atzinām, ka arī Dieva vārdam ir varens spēks. Ja mūsu Dievs ir ne vien mīlestības Dievs, bet arī bardzības Kungs, tad Dieva vārds visu kristīgo sacelšanai pret bezdievīgo komūnismu, šo viltus mesiānismu, arī mūsu draudzēm pieminams vairāk nekā līdz šim!

VAI AEN NEPIECIEŠAMS ĪPAŠS „SMADZEŅU TRESTS"?

Laikam tās būs bijušas diplomātiskās manieres un etiķete, kas neļāva Apspiesto Eiropas tautu asamblejai (AEN) oficiāli pārņemt savā vadībā visu pretkomūnistiskās propagandas darbu ungāru sacelšanās laikā.

Ja krieviem atļauts viss (sūtīt tanku kolosus Ungārijā, sūtīt brīvprātīgos Ēģiptē, u. t .t .), tad žēl, ka tādam organizātoriskam spēkam, kāds ir AEN, neļauj pilnu rīcības brīvību visiem iespējamiem līdzekļiem (šī vārda tiešākā nozīmē) nemitīgi kurināt naidu brīvajā pasaulē pret sarkanajiem apspiedējiem.

Asamblejas 12. nov. pilnsapulcē atsevišķu nāciju delegāti nāca ar plašiem priekšlikumiem ne vien par to, kas būtu pasākams ungāru nacionālās revolūcijas labā, bet vispār, kā aktivizēt apspiesto tautu brīvības centienus: nodibināt pie AN kārtības dienestu, AN pilnsapulces darba kārtībā uzņemt jautājumu par visu apspiesto tautu atbrīvošanu, kā arī meklēt kādu atrisinājumu ārpus politiski nespējīgās AN organizācijas Stikla pilī.

AEN atsevišķu delegāciju (īpaungāru un slavu) aktīvitātei jāpateicas par ietekmīgām un nepārtrauktām demonstrācijām Ņujorkā, kas dedzīgi atbalsojās presē un televīzijā, tomēr sacelt un organizēti vadīt visas brīvās pasaules sabiedrisko domu pret padomju varu AEN nebija sagatavota.

Šķiet, ka AEN lietderīga būtu kāda īpaša komisija pretkomūnistiskās propagandas darba pētīšanai un iedzīvināšanai, kam būtu gatavi plāni un idejas arī situācijās, kas nāk pēkšņas un negaidītas Daudz ko šajā ziņā varētu, piem., mācīties no Brīvo juristu apvienības Rietumberlīnē, kas efektīvi un nerimtīgi visdažādākiem paņēmieniem dara padomju varai lielas galvas sāpes, padara to smieklīgu apspiesto acīs un galvenais — rada impulsu pretestības garam. Pastāvot AEN pārstāvībām atsevišķās zemēs, asamblejas pretkomūnistiskās propagandas centru varētu izvērst par iedarbīgu iestādījumu, kas ietu roku rokā ar viu apspiesto tautu trimdinieku organizācijām.

Vietā pieminēt, ka AEN asambleja nule noturēja ārkārtas sēdi 1 gada ungāru brīvības cīņu atcerei, kas bija iezīmīga ar to, ka starp runātājiem, kas aicināja visas zemes uz bezkompromisa cīņu ar komūnistiem, bija daudzi Apvienoto Nāciju oficiālie delegāti.

Ļoti žēl, ka vismaz no AEN latviešu delegācijas puses netika pausts aicinājums visiem latviešu „trimdas pagastiem" vienlaicīgi ar asambleju godināt ungāru varoņus, rīkot piemiņas sēdes, atgādināt pag. gada asiņainos notikumus u. t. t. Izsūtot lielākiem latviešu centriem visās zemēs faktu materiālu, runu konspektus un rezolūciju ieteikumus, arī mēs būtu varējuši atzīmēt sacelšanās gada dienu plašākā veidā. AEN asamblejas rīcībā ir Ungārijas revolūcijas dienu filma un ietekmīga skatu izstāde. Latviešu delegācija ar pavisam mazu piepūli, varētu šos materiālus novirzīt uz lielākiem latviešu centriem, kur latviešu kopas ar tiem iespētu veikt sekmīgu propagandu vietējā amerikāņu sabiedrībā. Telpu un iespiedumdarbu jautājumu var atrisināt, piem, tā, ka izstādes goda protektorātā pieaicinātu vietējo amerikāņu leģionu un pretkomūnistiskos darbiniekus. Kur būs laba griba, tur radīsies arī iespējas un būs sekmes.

JAUNATNE VIENĪGĀ NOMODĀ

Sacelšanās Ungārijā bija lielākā vīrišķības un varonības cīņa par brīvību pēdējos 10 gados. Ungāru cīnītāji upurēja visu, rietumniekiem tikai vēsinot mutes. Kā redzējām, tad arī starp mūsu centrālajām organizācijām nebija nevienas, kas šo cīņu par brīvību izmantotu Latvijas verdzības atgādināšanai. Radās iespaids, ka viens centrs gaidīja, ka otrs kaut ko pasāks. Arī ASV latviešu jaunatne gaidīja, ka beidzot radīsies kāds, kas organizēs, bet kad liktenīgo divu nedēļu laikā mūsu „vadītāju centri" klusēja, ALJA 10. novembrī sāka pati ko pasākt, publicējot aicinājumu, kurā ne vien visiem latviešu jaunatnes pulciņiem ASV uzdeva sākt akciju, sūtot telegrammas ASV prezidentam, vietējam gubernātoram, likumdevējiem, intensīvi rakstīt laikrakstiem lasītāju vēstules, bet jauniešiem ieteica arī rūpēties un gādāt, lai citas latviešu organizācijas dara to pašu.

Citiem vārdiem — iet pie „miegainiem večiem" un tos modināt kopējai akcijai. ALJA tā arī bija vienīgais mūsu kopējais iestādījums, kas pag. gada ungāru kaŗu laikā aicināja visus ASV latviešus ieslēgties cīņā par brīvību, saistot šo cīņu Ungārijā ar Latvijas un pārējo apspiesto tautu brīvības ilgām.

(Turpinājums 8. lpp.)

PIEDALIETIES SABIEDRISKĀ DISPUTĀ

Vai esam modri sardzē par Latviju

Tā kā K. Vanaga rakstu serija skaŗ problēmas, kas attiecas uz latviešu nacionālo aktīvitāti visās trimdas zemēs cīņā par Latvijas brīvību, redakcija iecerējusi sabiedrisku disputu par šo jautājumu.

Patiešām pienācis pēdējais laiks noskaidrot latviešu s a b i e d r i s k o d o m u, vai esam pietiekami aktīvi Latvijas verdzības nemitīgā atgādināšanā mūsu trimdas zemju valdībām, un vai nemitīgi izmantojam katru izdevību, lai grautu komūnismu, kas pašreiz viltīgāk kā jebkad ar melu propagandu un baiļu iedzīšanu cenšas apmulsināt Rietumu pasauli. **Jautāsim, vai latviešu trimdiniekam Latvijas brīvības ideja nav kļuvusi par tukšu vārdu, kam neseko darbi?**

Ikviens latvietis visās brīvajās zemēs tādēļ sirsnīgi aicināts izteikt brīvi un bez aizspriedumiem savas domas šajos jautājumos , minot arī savus personīgos ieskatus, ko mēs varētu darīt, lai atdzīvinātu savu propagandas darbu, kas taču ir visas mūsu trimdas dzīves galvenais uzdevums un sūtība!

Rakstiet mums visu, ko jūsu sirdsbalss un pārliecība saka! Aiciniet citus darīt to pašu! Dodiet mūsu laikrakstu citiem tautiešiem, kam tāda nav. Pētīsim mūsu sabiedrisko domu par mūsu nacionālajiem uzdevumiem trimdā! Šie materiāli būs ļoti svarīgi un noderīgi jautājuma tālākai izvērtēšanai un organizāciju darbam.

NOVEMBRIS IR LATVIJAS MĒNESIS — DOMĀSIM, KAS DARĀMS LATVIJAS LABĀ!

Ziedojumi ILONAI LEIMANEI

LPB Kanadas kopas aicinājumam rūpēties par slimo rakstnieci — ar ziedojumiem atsaukušies sek. tautieši: A. Gīze $1,00; Jānis Arājs $20,-; A. Šiņķis $10,-; L. Zandgergs $5,-. Kopā ar iepr. ziedojumu $66,-.

Bez tam jau agrāk rakstniecei $20,- ziedojusi DV Hamiltonas nodaļa, naudu nosūtot tieši.

Sirsnīgs paldies ziedotājiem.

Organizācijas un personas, kas vēlētos atbalstīt I. Leimani, laipni lūgtas savus ziedojumus iemaksāt personiski vai iesūtīt pa pastu J. Vītolam, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

LPB Kanadas kopas valde

P A T E I C Ī B A

Izsaku sirsnīgāko pateicību par līdzjūtības apliecinājumiem, ziediem un piedalīšanos mūsu dārgā aizgājēja Arnolda Grabja izvadīšanā uz pēdējo dusu, bet it sevišķi māc. A. Voitkum, māc. A. Briedim, solistei Almai Skudrai - Kārkliņai, pianistei Annai Mednis, Beverīnas konventam, Apvienotam konventam Toronto, Hamiltonas korporāciju kopai, Hamiltonas DV, HLB, HLBF, Latviešu Kristus draudzes padomei un Dāmu komitejai.

Lūcija Grabis ar piederīgiem.

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMI TORONTO

CKFH raidītājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

CEĻA VĀRDI

Savu ausi atdari visiem, nedaudziem ļauj dzirdēt savu balsi, mācies no visu padoma, bet piesargies ar savu spriedumu. Šekspīrs.

*

Lai ikviens vispirms uzlabo un revolūcionē savu ES, tad viss sekmēsies, jo pasaule sastāv no daudziem ES. Žans Pols.

*

Mēs labprātāk atzīstamies savos morāliskajos maldos, kļūdās un pārkāpumos nekā zinātniskajos.

Goete.

LATVIEŠU KAŖAVĪRS CĪŅĀ PAR LATVIJU

PĀRDOMAS 11. NOVEMBRĪ, LĀČPLĒŠUS PIEMINOT

ĢEN. R. BANGERSKIS

II

Par drausmīgāko postu, kas pirms 17 gadiem uzbruka Latvijai un latvju tautai, un par drāmatisma pilnajām cīņām mums stāsta nākošās vēstures lapas.

21 un pus neatkarības gados, no kuŗiem pusotra gada bija pagājuši cīņās pret ārējiem ienaidniekiem, Latvijas valsts bija ne tikai sadziedējusi kaŗā sistās brūces, bet arī sasniegusi augstu saimniecisku, kultūrālu un sociālās attīstības līmeni.

Savā ārējā politikā Latvija, līdzīgi citām Baltijas valstīm, bija miera paraugs pārējai pasaulei, kā to apliecina arī kāds angļu publicists (C. Keuns) savā grāmatā „Continental States", sacīdams: „Šīs mazās zemes . . . rādīja priekšzīmi tautu sadarbībai un bija visai pasaulei par miera, skaidra saprāta, krietnuma un progresa paraugu."

No savas puses piebildīsim, ka, immūnas pret boļševismu, Baltijas valstis bija arī aizsargvalnis pret šo sērgu visai Eiropai. Diemžēl lielajā politiskajā spēlē Eiropas lielvalstis atļāva Padomijai šo aizsargvalni 1940. gadā iznīcināt.

Baigais gads ir neizdzēšami palicis katra latvieša atmiņā. Viena boļševiku valdīšanas gada laikā tika sagrauta visa Latvijas politiskā, kultūrālā un saimnieciskā dzīve un tautas labklājības pamati. Pilsētu un lauku nekustāmās mantas un rūpniecības uzņēmumu nacionālizācija, vērtslietu un naudas ietaupījumu nolaupīšana, visus iedzīvotājus padarīja par nabagiem.

Kroni visam postam un nelaimēm, ko iedzīvotāji izbaudīja „Baigajā gadā", uzlika cilvēku masu nolaupīšana naktī uz 14. jūniju, kas līdz ar noslepkavotajiem boļševiku valdīšanas upuŗu skaitu palielināja līdz 35.000. Līdz ar valsts prezidentu Kārli Ulmani, ģenerāļiem Balodi, Berķi, Krustiņu un citiem, tika aizvesti verdzībā arī daudzi virsnieki, instruktori un kareivji.

Tādos apstākļos latviešu kaŗavīri — Lāčplēša gara nesēji nevarēja palikt pasīvi notikumu vērotāji vien, viņi no jauna ķērās pie ieročiem. Sākumā kā partizāni, atbalstot vācu uzbrūkošās vienības ,viņi veicināja ātrāku zemes atbrīvošanu no boļševikiem, bet pēc tam cīnījās, lai atvairītu dzimtenei no jauna uzbrukošās briesmas.

Latviešu kaŗavīrs cīnījās tikai par savas zemes un savas tautas brīvību, un, bez kurnēšanas smagu krustu nesot, turpināja iet savu Golgātas ceļu. Līdz pēdējam viņš palika savā sargpostenī Kurzemes cietoksnī, viņš neizlaida ieroci no rokām arī ārpus dzimtenes robežām, tur, kur bija nokļuvis kaŗa norises secībā.

Nav latviešu cīnītāju vaina, ka līdz ar citām brīvajām tautām, arī latvju tauta ir nonākusi verdzībā.

Ar savām cīņām latviešu leģionāri ir radījuši priekšnoteikumus Latvijas neatkarības atgūšanai. Ar tām viņi ir izteikuši visreālāko protestu pret melīgajiem boļševiku apgalvojumiem, it kā latvju tauta pati būtu Latviju pasludinājusi par Padomju Latviju un pati arī brīvprātīgi lūgusi to iekļaut Padomju Savienībā.

Apliecinot ar savām cīņām visas pasaules priekšā, ka neatkarība Latvijai ir varmācīgi laupīta, leģionāri ir saglabājuši latvju tautai tiesības prasīt nolaupītā atdošanu.

Ar savām cīņām leģionāri ir sagādājuši iespēju lielai tautas daļai nokļūt brīvajā pasaulē, lai no turienes kopā ar citām apspiestajām tautām turpinātu cīņu par dzimtenes brīvību.

Ar pilnu pārliecību varam teikt, ka, ja brīvā pasaule diendienā dzird atkārtojam Latvijas vārdu sakarā ar viņai nodarīto pārestību, ja atkārtoti dzird prasību šo pārestību novērst, tad tas ir latviešu cīnītāju nopelns.

Šinī pēdējā, tik traģiskajā latvju tautas vēstures posmā leģionārs līdz galam dabūja izbaudīt latvju cīnītāju rūgto biķeri.

Vissarežģītākajos politiskos un militāros apstākļos leģionāri ir snieguši cēlāko varonības un ziedoties gatavības piemēru, lai mēģinātu novērst tēvijai un tautai uzbrūkušo postu.

Un tomēr bija laiks, kad viņiem bija jāizvairās atzīties un pat jānoliedz, ka viņi bijuši kaŗavīri. Godīga atzīšanās viņiem varēja maksāt ne tikai brīvību, bet arī dzīvību, kā tas bija ar grupu cīnītāju, kas bija meklējuši patvērumu Zviedrijā.

Latvju tautai ir ne tikai no visas sirds jāvēlas, bet, dēlus audzinot, arī jādara viss iespējamais, lai arī turpmākajās liktengaitās viņai netrūktu tādu cīnītāju, kādi bija strēlnieki, kādi bija pēdējā kaŗā — leģionāri.

KĀ CĒLUSIES HIMNA GAUDEAMUS?

Richarda Zariņa piezīmes par Gaudeamus izcelsmi un saturu

Sakarā ar debatēm, kas izcēlušās mūsu laikrakstā par Gaudeamus dziedāšanas tradicijām, un, ievērojot lasītāju balsis vairāku iesūtītāju izteikto lūgumu sniegt tuvākus paskaidrojumus par Gaudeamus izcelšanos, ievietojam mācītāja Richarda Zariņa rakstu par šo tematu. Ceram tuvākā nākotnē iepazīstināt lasītājus arī ar pilnīgu Gaudeamus tulkojumu. Red.

Akadēmiskās himnas Gaudeamus izcelsme meklējama 13. g. s. Tās 2. un 3. pants ir sena bikts dziesma: kur ir tie, kas bijuši pirms mums, un mūsu dzīve ir īsa . . . Oriģināls Carmen amoebaemum datēts ar 1267. g. Pirmā panta vārdi Gaudeamus igitur jeb priecāsimies, kamēr esam jauni, jo pēc patīkamās jaunības un apgrūtinātāja vecuma mūs paņems zeme, atrodami Greifsvaldā 1582. g. izdotā „Piae cantiones ecclesiasticae et scholasticae". Visi trīs pirmie panti kopā pirmoreiz atrodami kādā rokrakstā ap 1750.—1755. g., kas glabājas Berlīnes valsts bibliotēkā. Kadrieziējais mācītājs un maģistrs Kindlēbens pārdzejoja visu dziesmu 1781. g. Hallē, pieliekot klāt no sevis tagadējo sesto pantu Vivat et republica. Meldijas sākumi meklējami pirms 1717. g., tā ieguvusi tagadējo veidu ap 1750. g. Tātad veco himnu, un pret vēsturi vien vajadzēja būt cieņai.

Akadēmiskos svētkos saukti suminājumi — vivat saucieni, lai dzīvo. Tādi dabiski atrodami Gaudeamus dziedājumā: lai dzīvo akadēmija un profesori, lai dzīvo katrs loceklis un visi kopā! Lai dzīvo valsts un tie, kas viņu vada, lai dzīvo mūsu sabiedrība un labvēļi! Viri no sen seniem laikiem uzsaukuši arī: lai dzīvo zeltenes un sievas! Kuram akadēmiķim vai vispārējam izglītības atzinējam varētu būt iebildumi pret himnas saturu? Kas ir tie, kas nevar pievienoties tradicijām, kas balstās uz tik pamatīgas bazes un ir domātas visplašākām aprindām?

Gaudeamus ir tulkots 40 valodās. No latīņu valodas tā tulkota pat grieķu valodā. Latviskais atdzejojums saistās tikai ar Jaunā Stendera pūliņiem Brāļi, šodien priecāj'ties. Viņš atdzejojis tikai pirmos 3 pantus. Kaut arī viņš, kā mācīts teologs, pratis labi latīņu valodu, tomēr vācu tulkojums viņu ietekmējis. Viņa sniegums pieder pagātnei, jo Jaunais Stenders acis aizvēra uz mūžu jau 1819. g. Četri panti nemaz nav latviski atdzejoti, un, zinot himnas sakrālo sākuma raksturu, pazūd dziņu iespaids, ka tur vietā rodas izteiksme par kādu dzīves ziņu, varētu teikt, jau grieķu filozofijā saistopamu pasaules uzskatu. Akadēmiskā latviešu laikraksta Universitas redakcija nodarbojas ar to, lai Gaudeamus teksts tiktu atdzejots latviski no senā oriģināla tagadējā literārā valodā. Tas tagad vairāk vajadzīgs nekā agrāk, kad tik daudzi dzimtenes ģimnazijās mācījās latīņu valodu un himnas saturu saprata paši.

Pastāv domstarpības par pēdējā panta Pereat tristitia dziedāšanu. Tās studentu aprindas, kas nepiederēja pie korporācijām, jutušās aizkartas par vārdu antiburschius un tāpēc cīnījušās par pēdējā panta svītrošanu. Jāatceras, ka cariskā Krievijā bija iebildumi pret sesto pantu Vivat et respublica. Tika saskatīti revolūcionāri musinājumi, lai ķeizaristes vietā dzīvotu republika. Tā šo pantu aizliedza un restaurēja tikai Latvijas neatkarības laikā. Antiburschius nav nekāds korporāciju radīts pazemojums citādi organizētiem studentiem. Tāds apzīmējums radies tūkstoš septiņi simtajos gados, kad latviešiem organizētu studentu vispār vēl nebija. Iegaumēsim, organizēts studenta apzīmējums. Tas te domāts privātisms akadēmiskā sadarbībā nepastāvētu. Te ieskanās sens no romiešu valsts tiesībās par pilsoņiem un pagāniem. Kā šāds šķirojums nav svešs arī mūsu tautai, liecina kaut vai pamatskolas literatūras kursā pazīstamais Poruka stāstiņš par Romas atjaunotājiem. Organizētie latviešu akadēmiķi, beigušie un studenti, no sienas līdz sienai var dziedāt, lai pazūd skumjās un bēdas, lai iznīkst ļaunais un neorganizētais.

Un domājot par notikušiem incidentiem un debatēm, es gribētu nobeigt ar Gaudeamus pašu pēdējo rindu: lai pazūd smējēji!

Richards Zariņš, Ņujorkā

JAUNATNES SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJA UZSĀK DARBU

Jaunatnes svētku rīcības komitejas sēdē priekšsēža B. Rubesa vadībā, ko izraudzīja LNJAK valde un kongress, vienojās, ka šie svētki rīkojami 1959. gadā no 27. jūnija līdz 5. jūlijam, Toronto un tās apkārtnē, pie kam galvenos sarīkojumus paredz rīkot Kanadas nacionālās izstādes laukumā.

Sēdē pārrunāja arī svētku sarīkojumu programmas uzmetumu, pagaidām paredzot šādu norisi: sestdien, 27. jūnijā, izstādes atklāšana ar pretkomūnistisku skati, jauno mākslinieku skate, jauno daiļamatnieku un foto skate, kā arī atsevišķs iekārtojums ar nosaukumu „Latviskā istaba". Svētdien, 28. jūnijā paredzēts rakstnieku rīts, 29. jūnijā jauno mūziķu vakars, 30. jūnijā filmu vakars, kad demonstrēs šaurfilmu sacensībai iesūtītās filmas. 2. jūlijā būs baleta vakars, 3. jūlijā teātŗa izrāde, bet 4. jūlijā sacensību fināli, piedaloties visiem apgabalu uzvarētājiem. Tās pašas dienas pēcpusdienā būs galvenais sarīkojums — „pausme", bet vakarā „Rožu balle" ar moderno deju sacensību finālu. 5. jūlijā paredzēts bērnu rīts, kur notiks arī pasaku stāstīšanas sacensības fināls. Tai pašā dienā ārpus Toronto notiks sporta sacensību fināli un vakarā noslēguma ugunskurs.

Bez tam sēdē pārrunāja arī vispārējo svētku sarīkojuma metu, ar ko tuvākā laikā iepazīstinās latviešu organizācijas un sabiedriskos darbiniekus. Izraudzīja arī vairākas amatpersonas svētku rīcības komitejā, kuras prezidijā bez priekšsēža B. Rubesa vēl darbosies 1. vietnieks T. Kronbergs, kas būs arī sarīkojumu daļas vadītājs, 2. vietn., finanču komitejas vadītājs V. Vagners, ģenerālsekretāre Dagnija Treijere, ārlietu komitejas vadītājs Laimons Streips, ASV, ar pārstāvjiem Kanadā Aivaru Staško un Uldi Gustavu, iekšlietu vadītāja Judīte Vagnere un sacensību vadītājs Andris Priedītis, kam līdz šim izraudzīti jau šādi palīgi: Jānis Bite — rožu ballei, Ilgvars Broks izstādei, Andris Rāva — sporta sacensībām, Pēteris Plaudis viesu novietošanai, Helga Brasle — mudes (motto) un zīmes sacensībai. Rīcības komitejas sastāvs vēl ievērojami paplašināsies ar jaunatnes organizāciju izraudzītiem pārstāvjiem, kā no Kanadas, tā arī no ASV.

GLEZNAS CEĻO PA MIČIGENU

ANNAS DĀRZIŅAS, MARGRIETAS KOVAĻEVSKAS UN MĀŖA SIETNIEKA 80 DARBI KOPĒJĀ IZSTĀDĒ.

Gandrīz vai par regulāru tradiciju ir kļuvis 18. novembris, ka bez parastā svinīgā akta Kalamazū tiek rīkota kāda latviska skate vai izstāde. Šogad valsts svētku ietvaros latviešu skola rīko 16. un 17. novembrī Latviešu biedrības namā, 2319 Amherst ielā, latviešu mākslinieku gleznu izstādi, kuŗā ar saviem darbiem piedalīsies Anna Dārziņa, Margrieta Kovaļevska un Māris Sietnieks, kopskaitā ar apm. 80 darbiem.

Izstādi 16. novembrī, plkst. 6,30 vakarā atklās ASV Latviešu daiļamatniecības savienības prks, mākst. Arnolds Sildegs. 17. novembrī, plkst. 11,30 dienā izstādes telpās notiks vēsturnieces A. Grīnvaldes referāts. Pa izstādes laiku darbosies arī daiļamatniecības stends, kur būs reprezentei ap 15 latviešu daiļamatnieku darbi. Kā gleznas, tā daiļamatniecības darbi būs pārdodami. Gleznu cenas mākslinieki pārcenojuši latviešu pirktspējām. Izstāde būs atvērta 16. novembrī no plkst. 6,30 līdz 10,00 vakarā, bet 17. novembrī no pl. 9,00 rītā līdz 10,00 vakarā. Pa 18. novembŗa svinīgā akta laiku no pl. 3,30 —5,30 izstāde būs slēgta. Pirms šīs lielās izstādes daļa minēto mākslinieku darbi tiks izstādīti 8. novembŗa starptautiskajā studentu izstādē Ann Arborā, kur atsevišķu stendu iekārtos Latviešu studentu kopa. Bez tam arī Grand Rapidu un Detroitas latvieši izteikuši vēlēšanos rīkot A. Dārziņas, M. Kovaļevskas un M. Sietnieka gleznu izstādi.

V. M.

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā ar abonementu pagarinājumus.

ASV LATVIEŠU SKAUTU JENDAS 3. NOVADA JAUNĀ VADĪBA

No labās: mazskautu inspektors Edv. Avots, novada sekretāre E. Grigore, nov. priekšnieks A. Grigors (šo amatu pilda jau 5 gadi), roveŗu cilts virsaitis Fr. Sīpols un skautu pulciņu vecākais A. Kangars. Purmaļa uzņ.

ĢIRTS SALNAIS

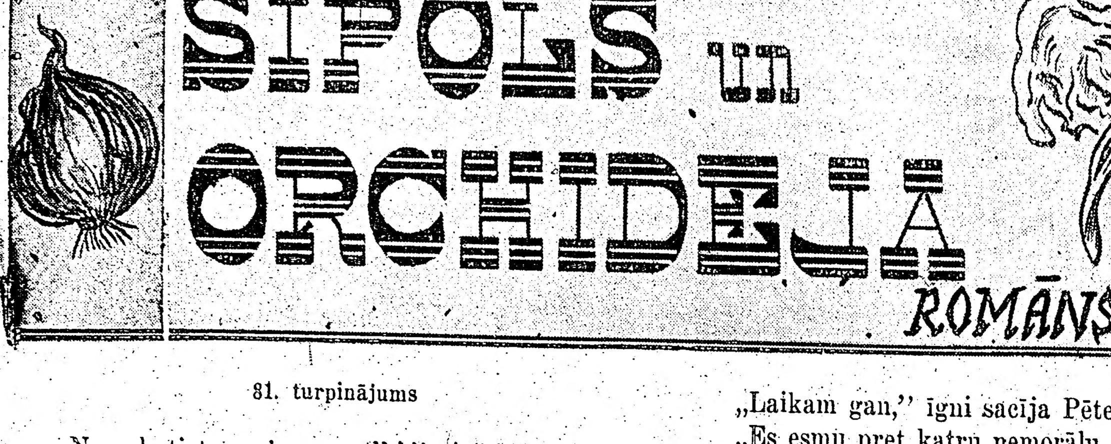

81. turpinājums

„Neuzskatiet mani par muļķi," viņš ierunājās, neslēpdams drūmi, „es domāju, un to domā, bet it sevišķi jūt neskaitāmi citi, ka starp pasaules miera praviešiem, kas gatavo tautu apvienību līgumu projektus, būtu jārodas arī kādam Vilhelmam Tellam, kas vietā un laikā izšauj nāvīgu bultu uz tiem, kuŗi gadu desmitiem kūda cilvēkus uz naidu un kaut kādas paradīzes vārdā ik gadus izslepkavo miljoniem nevainīgu upuŗu."

„Kā lūdzu?" Maikla maigajā sejā ieviesās skarbi vaiksti.

„Kas par simbolu! Kas par lielisku norādījumu!" sajūsmā sasita plaukstas profesors. „Lieliskas smadzenes."

Te viņiem tuvojās Liliāna, iedama pa priekšu Olem, kas bēgdams no apnicīgām gudrībām, bija iemanījies saimniecības izpalīga lomā, un nu bīdīja riteņotu galdiņu, uz kuŗa atradās pudele šampanieša ledus traukā un slaidas glāzes, kā neizplaukušu liliju pumpuri. Maigā, dzidri dzeltenā dzira, pilna atspīdumu, raibi vizēja nenoteiktiem tumšākiem un gaišākiem laukumiem un atēnām. Liliāna pavēra muti, lai piedāvātu vīnu, bet Maikla veselā roka pašāvās augšup, kā brīdinot tikai mirkli netraucēt. Arī viņš nespēja noslēpt izbrīnu.

„Patiesi," viņš izdvēsa, grozīdams galvu, ,sen nebiju dzirdējis tik vienkāršu atklājumu," viņš padomāja. „Vai es to pareizi sapratu? — Vilhelms Tells bija morāliski augsti vērtējama persona. Viņš apzinājās, ka tam jāizdara nemorālisks darbs — jānogalina tautas spīdzinātājs. Viņš nepiedalījās tur, kur slēdza morāli varenāko nolīgumu viņa šveicieši, bet uzņēmās grēku, atbrīvodams zemi no ļaunā ienaidnieka. Vai tas ir tā, kā jūs domājāt?"

„Laikam gan," īgni sacīja Pēteris.

„Es esmu pret katru nemorālu aktu, it sevišķi politikā," saskumis nopūtās profesors. „Tas nekad nav iederējies manos uzskatos."

„Tautas, kā kopības morālās mērauklas, nav gluži tās pašas, kādas piekrīt individiem," Maikls viņu uzmanīgi pamācīja. Taču Pēteris bija ticis pāri kautrībai.

„Vai jūs, profesora kungs, esat tās mācības atbalstītājs, ko tagad tik smalki izlieto varenāko zemju valdības? Jūs varētu mierīgi noskatīties, kā trešais kaimiņš nokauj jūsu draudzīgo kaimiņu un nepakustinātu ne pirksta, tikai tāpēc, ka lūk, uzbrukt slepkavam no jūsu viedokļa ir nemorāli? Tā, ak mans Dievs, būtu atkal asins izliešana un jums atkal viens asins grēks vairāk," viņš zobojās. „Jūs zināt, kas tas ir manos uzskatos? — Gļēvuļa slēpšanās aiz morāles maskas."

Profesors piesarka un paskatījās meitā. Maikls uzvarētāja skatienu novēroja lādzīgo zinātnieku, bet pēdējais nesastapa Liliānas uzmundrinātāju smaidu, kā bija ierasts šādās reizēs. Viņa pārsteigta vēroja cilvēku, kuŗā līdz šim bija redzējusi tikai vienu no tiem tūkstošiem strādnieku un algotu darbinieku, ko Metuzālam nācās nodarbināt, un kas allaž runāja līdzi tam, kurš maksāja algu, vai izklāstīja to, ko bija iegaumējuši no viņiem saprotamu avīžnieku rakstiem. Iztrūcināja, ka šis cilvēks izteica uzskatus, kādus viņa bija dzirdējusi šad tad atskanam no Maikla mutes. Viņa juta, ka tajos ir apslēpta kāda varena patiesība, bet mulsināja tēva pānika un Metuzāla niknums, tikko Maikls viņus kādreiz mēģināja uzvedināt uz šīm domām. Abi uzbruka rāmajam vīram un sāka to dēvēt par kaŗa kūdītāju un fašistu. „Mums jāsargā miers — miers. Tas ir vienīgais mūsu civilizācijas glābiņš!" tad abi bija gatavi saukt vienā mutē. Pēteŗa skepse un ironija gan sāpīgi aizkāra pašas tēvu, bet domu neparastība modināja ziņkāri. Viņas pasaulē negaidot ielauzās kaut kas jauns un neparasts. Šādus gadījumus viņa varēja uzskaitīt uz pirkstiem, un domas par tiem sacēla uzbudinājumu. Sajutusi Pēteŗa aizdomīgo uzmanību, viņa strauji nolaida acis, steigšus piedāvādama vīnu un cepumus. Pēterī šis pēkšņums pamodināja dīvainu iedomu: — tādai būtu jāizskatās nobriedušai un pieaugušai Ketei. Paslepeni uzmanīdams Liliānu, viņš tiktik pa ausu galam dzirdēja smīnīgi runājam Maiklu:

„Jūs dzirdējāt, profesor. Ir labi parunāties ar tiem, kuŗi, acīmredzot, sen kļuvuši neuzticīgi izgudriem politiskiem prātojumiem, bet sāk pārvērtēt labus un ļaunus vēstures piemērus."

„Jā, protams, protams," profesors atguvās, „bet uz Romu ved ne tikai viens ceļš."

„Manuprāt, profesora kungs, esam jau tik tālu, ka svētuļi un pravieši atkal uz kādu laiku jālaiž atvaļinājumā. Tagad nepieciešami krusta kaŗotāji," architekts maigi izsmēja sirmo džentlmeni, bet pats jutās samulsis par eļļas karaļa dedzību. Viņa nopietnība vairs bija vāji slēpta, un vieglā ironija zaudēja spēku nepārprotamās ziņkāres priekšā. Kā apsēsts tas neatlaidās, turpinādams pētīt:

„Tātad jūs piederat pie krusta kaŗotāju sugas?"

„Es?" Pēteris tā vien vairījās īgnuma. Jautājums šķita jau nepieklājīgi tiešs. „Es piederu pie tiem, kam atņemts kā krusts, tā zobens, un pats palaists ganīties „karsto suņu un „hamburģeŗu" lejputrijā. Man cits nekas nav jādara, kā jāēd un jāslavē treknās ganības."

„O," Maiklu pārņēma smieklīga jautrība, „jūsos ir pārāk daudz rūgtuma, lai, apmierinājis gremošanu, varētu likties mierīgi uz auss."

„Pārbarots kaķis neiet medībās," atsmēja architekts.

„Bet viņš sapņo par tām. Un jūs ne?" Maikls neticīgi pagrozīja galvu. „Jūs melojat, dārgais kungs. Jūsos nav nekā no pārbaŗota kaķa. Jūs drīzāk man atgādināt no ierindas izsistu vīru, kas, pats bez elpas, vēl mudina draugus cīņai un atriebībai."

„Jūs gan esat patētisks kā trešās šķiras sludinātājs," Pēterī uzbāzīgā pratināšana cēla nemieru un pretestību, bet eļļas vīra veiklais un samērīgais joku un nopietnības līdzsvarojums saistīja, kā laba cirkus mākslinieka priekšnesums. Architekts viņā pamanīja it kā sen nesastaptu draugu, kas kaitina, pārmērīgi nekautriem intimiem jautājumiem, bet dziļi sirdī nes labvēlību, kuŗai gribot negribot jāuzticas. Maikla domu dzīvīgums un izteiksmes vaļība kaut kā mierināja, modinot smieklīgu aizdomību par kādu gara radniecību, un nebija iespējas atrauties no sarunas, kas bija noklīdusi pārāk nopietnā tematikā un likās nepiemērota ne laikam, ne videi. Pēteris pameta mirkli uz namamāti, kas, laikam aizmirsusi uzdevumus, neizprotamā bērnišķā ziņkārē, pacēlusi viņam sniedzamu glāzi, šķita izpētām viņa sejā vaikstu pēc vaiksta. Nakšņainajās acīs kvēloja kā ugunis, un Pēteris, kā glābiņu meklēdams, raudzījās pēc Lailas. Tā sēdēja ar Sibillu attālākā istabas kaktā, iespiedusi vaigu delnā, bez smaida klausīdamās draudzenes čukstos. Ārste šķita kā maza nedzīva lelle, ko mēģina pamodināt dzīvošanai, vētrainu jūtu un šķelmības pilna, bet allaž neapmierināta meitene nobriedušas sievietes izskatā. Architekts, par kaut ko neapmierināts, asi pakustējās krēslā, gluži izbrīnījies, vēl pamanīdams, ka namatēva nav istabā. Šis apstāklis it kā aizvainoja, bet bija jāsatrūkstas, pēkšņi pamanot, ka slaidu, baltu pirkstu turēta glāze tuvojas viņam. Pēteris, kā vainīgs, neuzmanībā šautri uzskatīja Liliānu un atvainojies pārņēma vizīgo glāzi. Taču Liliāna likās neievērojusi viņa vainu. Gandrīz līdzjūtīgi viņa ieteicās:

„Patiesi, cik jūs gan esat sarūgtināts." Tur reizē bija izbrīns, žēlums un kāda draudzīga līdzdalība.

„Sarūgtināts?" viņš pamodās, kā no sapņa. „Kāpēc lai es būtu citāds?" atjautāja, pats neapjauzdams, ka ar to atklājis slēptākās jūtas. Viņš labi neizprata pat Maikla prieku. Eļļas karalis sita veselās rokas delnu uz ceļgala un smējās, klusi saukdams:

„Bravo, architekta kungs. Tas jums bija jāpasaka, pirms sākām strīdu. Nu tikai jautājums, ko darīt, lai glābtos no rūgtuma?"

„Svinu nepārtrauktas bēres paša ilgām un cerībām, un pats sev meklējos pēc kapa vietas," skābi viebās Pēteris.

„Jūs melojat."

„Kā tā?" Maikla gandrīz stingrais paziņojums otru iztrūcināja.

„Jūs vienkārši melojat sev un citiem," Maikls atkārtoja tikpat stingri un nopietni. „Jūs itin nekā neapbedāt. Jūs pārdzīvojat smagu cīņu ar paša uzmācīgām ilgām un cerībām. Jūs nokalstat kā koks. Jūs kvēlojat kā ogle. Jūs gaidāt un atkal gaidāt izdevīgu vēju, lai atkal reiz varētu liesmot. Jūs drebat, lasīdami katru treknu virsrakstu laikrakstos, kur runa par starptautisko politiku."

(Turpinājums sekos)

TEĀTRIS BRAUC-T…

Bostonieši ar Galma glez…otāju

—" Es brīnos, kur jums, bostoniešiem, tik daudz spēka un uzņēmības", teica man pēc pirmās izrādes Ņujorkā kāds vecs draugs, aktieris.

—„ Kaut nosit mani, lai uzņemtos tik grūtas un lielas lietas"... piebilda otrs, ne mazāk piedzīvojis režisors. — „Būtu vēl kāds materiāls profits, bet tā... Jūs taču esat traki! Jūs esat fantasti!..."

Varbūt taisnība ir vienam, varbūt taisnība ir otram. Ne velti arī stingrā kritiķe P. Jēger-Freimane vedināta uz dziļām pārdomām, bet teātris ... tikai savelk siksnu un brauc.

Teātris brauc! ...

Nav bijis pirmizrādes, kad pēc tās kāds no aktīvājiem teātŗa ļaudīm neizsauktos:

— „Nu ir diezgan, pēdējā elpa ārā...!"

Bet nav pagājušas ne dažas nedēļas, kad tie atkal meklē roka viens otru, zobgalīgi paņirgdami savā starpā: — „Kas ir? ... Vai neesi dzirdējis?... Vai nepasāks ko jaunu...?"

Kā lielus bērnus, aktieŗus atkal un atkal vilina skatuves uguņi un mākslas prieks, un uzreiz atkal tiek aizmirstas visas raizes un rūpes, pazūd viss „nepārvaramais" nogurums, lai atkal simtiem un tūkstošiem ļaužu atgādinātu dzīvo dzīvi un bieži aizmirstos ideālus, kas taču vienādi kairi skan kā vecās, tā jaunās sirdīs.

Turklāt tas nenotiek vēl bez riska ar personīgu veselību, dienišķo labklājību un mieru. Cits dabū bargu kritiku, cits nežēlīgi saaukstējas no ilgās sēdēšanas auto mašīnā, cits gandrz zaudē līdzsvaru, tiekoties ar sen neredzētiem paziņām un radiem. Tā jau ir tīrā vēsture, kas viss nav jādzird pēc katras tādas viesizrādes vai brauciena. Pietiek vielas ir par ko nopūsties, ir ilgam laikam ko pasmieties.

— "Piedod tik gāzi un ripo tālāk!..." —

Un teātris brauc!

Mašīnās, koferos, „trankos" un uz auto jumtiem, smadzenēs un sirdīs pa malu malām tiek izvadāti mazi un lieli inscenējumi. Pa Amerikas līdzenajiem ceļiem ir ripojusi Blaumaņa latviskā „Saldenā pudele" un pāri visiem žogiem un aizspriedumiem laimīgi tikusi pāri M. Zīverta nometnīgā „Cenzūra". Jaunsudrabiņa cildenais „Invalids" ar vai bez „Rallas" pavadības pārklibojis daudzas valstis, un kopā ar Zīverta „Meli meklē meli" atradis savu patiesību. Jaunā Viesiena

cilvēki skumuši par „N… viļķi" — kopā ar paša… civēka Lejiņa personāžu… „Bij' vienas rozes dēļ"… daudz gaŗāks ceļš, kā t… ASV un Kanadas plašie… ču pie apvāršņa drīz vien… rādijās, neskardams zem… pravietiskais Raiņa „Kr… un riņķoja kā satelits a… teātŗa nodomiem. Gan… mēģināja sacelties zeme… pārpilnais ideju šaudī… Voitkus „Jūdass", bet… vien sabruka jaunās… jaudās pats savā traģik… teātris nebūtu teātris, ja… saprotošu smaidu nepāri… šim tumsas momentam… vērtu durvis visu dzie… humoram, tādā kārtā… ieligoties Amerikas paka… lejās,par izbrīnu visiem… ņiem, latviskām Jāņu dz… Blaumaņa „Skroderdien… mačos".

Bet … iz izraisītais smai… nebija tik viegli nodzēš… teātris turpināja smaidī… aicinādams talkā mūsu… nas lielāko zobgali un… trimdā — populāro Anšl… līti. Bet lai cienījamie… draugi nebaidās, ka ti… tiks tādēļ ņemti uz grau… lavs nebūtu Anšlavs, ja… slīdētu līdz tīrām personī… neatrastu ko oriģinālā… vienreizīgāku. Viņš ļauj… pārcelties uz saulaino Itā… liek aktieŗiem pacelot u… no mūļu un ēzeļu mugu… tiktu „Galmos par… jiem.".

Pēc visa sacītā spriežo… nas teātris nav stāvējis… tas savās atziņās. Ne b… nav palicis stāvot ceļ… augstprātīgi palikdams… īpatnējā pārliecībā, sak,… to citi, man tas ir par g… dziesmu svētki ir organi… tas, izpausmes nepiecie… par ko latviešus mēdz n… zīmēt par dziedātāju ta… ne mazāka nepieciešami… su tautai ir teātris. Jau… jot par mūsu veco gal… tu, kur darbojas 3 valst… stīti lieli teātŗi, tādu net… nevienā daudz maz pali… vinces pilsētā un pat prā… ku centros. Vai kādā c… Eiropā vai šeit Jaunajā… var uzrādīt tādu entuzi… Latviešu tauta ir ne vi… dātāja tauta, bet arī p… ātŗa tauta. Teātris ir m… piecīešamība, tāda pati k… mas. Ja satiekas trīs latv… līt tie sāk vai nu dzie… gudrot, kādu lugu izrādī… Un teātris brauc!..

KNUTS LESIŅŠ —

PĒDĒJĀS MĀ…

60. turpinājums

32.

Ceļu uz Vecvēveŗiem varēja saīsināt, ejot pa ganību gatvi un vēlāk nogriežoties pa mežmalu gar kartupeļu lauku. Te vēl būtu papilnam pārtikas, — Linards nosmaidīja, ja būtu te jāpaliek, pamazām pārvietodamies Vecvēveŗu robežās.

Tās bija skaistas, vecas mājas: ar trīs liepu pavēni pagalmā un ābeļdārzu lejāk. Visas ēkas bija neskartas un vērās viņam pretī kā laipnu cilvēku sejas.

Gar dzīvojamās mājas priekšu bija dobītes, kuŗās ziedēja kliņģerītes, puķu zirnīši, riteņpuķes un asteres. Smilšu celiņš bija glīts un tīrs un vēl rādīja gluži neskartas grābekļa gludinājuma pēdas.

Brīdi viņš apstājās šī brīnuma priekšā, kas nezināja nekā ne par kaŗu, nedz par cilvēku izmisumu.

Logi laistījās saulē tīrā sudrabā, pagalmā pastaigājās dažas vistas, uz soliņa tupēja kaķis, kas, viņu ieraudzījis, sabozās un aizslīdēja aiz mājas stūŗa. Bet suņi nerēja, kūts, staļļa un ratnīcas durvis bija pusviru, viņš ielūkojās tanīs, un viņam viss kļuva skaidrs, jo tur nebija ne zirgu, ne lopu, ne ratu, tikai vecas ragavas un zirglietas.

Bez cerībām kādu sastapt, viņš piedauzīja pie virtuves durvīm, tās bija ciet, un neviens neatsaucās uz viņa atkārtotiem dūres sitieniem. Viņš pagrabinājās gar logiem, bet tie blenza pretī tukšu ģīmi.

Brīdi viņš pārdomāja, tad uzmanīgi pataustīja zem lievēņa akmeņa un — nepievīlās — atrazdams kādā starpā zemē ierušinātu atslēgu, — varbūt mājinieki bija to atstājuši aiz veca ieraduma, varbūt kā pēdējo cerību atgriezties.

Atslēga bija pamatīga, smaga un vienkārša, un tai nebija lielas nozīmes, durvis jau viegli varētu atmūķēt ar kādu lielāku naglu vai kabatas nazi. Tik daudz Linards zināja, ka laukos tikai retumis noslēdz visas durvis, kad patiesi neviena nepaliktu mājās ilgāku lai-

...NES SVĒTKU RĪCĪBAS ...TEJA UZSĀK DARBU

pēcpusdienā būs galvenais sarīkojums — „pausme", bet vakarā „Rožu balle" ar moderno deju sacensību finālu. 5. jūlijā paredzēts bērnu rīts, kur notiks arī pasaku stāstīšanas sacensības fināls. Tai pašā dienā ārpus Toronto notiks sporta sacensību fināli un vakarā noslēguma ugunskurs.

Bez tam sēdē pārrunāja arī vispārējo svētku sarīkojuma metu, ar ko tuvākā laikā iepazīstinās latviešu organizācijas un sabiedriskos darbiniekus. Izraudzīja arī vairākas amatpersonas svētku rīcības komitejā, kuras prezidijā bez priekšsēža B. Rubesa vēl darbosies 1. vietnieks T. Kronbergs, kas būs arī sarīkojumu daļas vadītājs, 2. vietn., finanču komitejas vadītājs V. Vagners, ģenerālsekretāre Dagnija Treijere, ārlietu komitejas vadītājs Laimons Streips, ASV, ar pārstāvjiem Kanadā Aivaru Staško un Uldi Gustavu, iekšlietu vadītāja Judīte Vagnere un sacensību vadītājs Andris Priedītis, kam līdz šim izraudzīti jau šādi palīgi: Jānis Bite — rožu ballei, Ilgvars Broks izstādei, Andris Rāva — sporta sacensībām, Pēteris Plaudis viesu novietošanai, Helga Brasle — mudes (motto) un zīmes sacensībai. Rīcības komitejas sastāvs vēl ievērojami paplašināsies ar jaunatnes organizāciju izraudzītiem pārstāvjiem, kā no Kanadas, tā arī no ASV.

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

...AUNĀ VADĪBA

...iekšnieks A. Grigors (šo amatu pilda jau 5 ... A. Kangars. Purmaļa uzņ.

TEĀTRIS BRAUC - TAUTA DZĪVO!

Bostonieši ar Galma gleznotāju pošas uz Toronto

—" Es brīnos, kur jums, bostoniešiem, tik daudz spēka un uzņēmības", teica man pēc pirmās izrādes Ņujorkā kāds vecs draugs, aktieris.

—„ Kaut nosit mani, lai uzņemtos tik grūtas un lielas lietas"... piebilda otrs, ne mazāk piedzīvojis režisors. — „Būtu vēl kāds materiāls profits, bet tā... Jūs taču esat traki! Jūs esat fantasti!..."

Varbūt taisnība ir vienam, varbūt taisnība ir otram. Ne velti arī stingrā kritiķe P. Jēger-Freimane vedināta uz dziļām pārdomām, bet teātris ... tikai savelk siksnu un brauc.

Teātris brauc! ...

Nav bijis pirmizrādes, kad pēc tās kāds no aktīvājiem teātra ļaudīm neizsauktos:

— „Nu ir diezgan, pēdējā elpa ārā...!"

Bet nav pagājušas ne dažas nedēļas, kad tie atkal meklē rokā viens otru, zobgalīgi paņirgdami savā starpā: — „Kas ir? ... Vai neesi dzirdējis?... Vai nepasāks ko jaunu...?"

Kā lielus bērnus, aktieŗus atkal un atkal vilina skatuves uguņi un mākslas prieks, un uzreiz atkal tiek aizmirstas visas raizes un rūpes, pazūd viss „nepārvaramais" nogurums, lai atkal simtiem un tūkstošiem ļaužu atgādinātu **dzīvo dzīvi un bieži aizmirstos ideālus**, kas taču vienādi kairi skan kā vecās, tā jaunās sirdīs.

Turklāt tas nenotiek vēl bez riska ar personīgu veselību, dienišķo labklājību un mieru. Cits dabū bargu kritiku, cits nežēlīgi saaukstējas no ilgās sēdēšanas auto mašīnā, cits gandrīz zaudē līdzsvaru, tiekoties ar sen neredzētiem paziņām un radiem. Tā jau ir tīrā vēsture, kas viss nav jādzird pēc katras tādas viesizrādes vai brauciena. Pietiek vielas ir par ko nopūsties, ir ilgam laikam ko pasmieties.

— "Piedod tik gāzi un ripo tālāk!..." —

Un teātris brauc!

Mašīnās, koferos, „trankos" un uz auto jumtiem, smadzenēs un sirdīs pa malu malām tiek izvadāti mazi un lieli inscenējumi. Pa Amerikas līdzenajiem ceļiem ir ripojusi Blaumaņa latviskā „Saldenā pudele" un pāri visiem žogiem un aizspriedumiem laimīgi tikusi pāri M. Zīverta nometnīgā „Cenzūra". Jaunsudrabiņa cildenais „Invalids" ar vai bez „Rallas" pavadības pārklibojis daudzas valstis, un kopā ar Zīverta „Meli meklē meli" atradis savu patiesību. Jaunā Viesiena cilvēki skumuši par „Nozoudēto viļķi" — kopā ar paša teātra civēka Lejiņa personāžu, kuriem „Bij' vienas rozes dēļ" jāmēro daudz gaŗāks ceļš, kā to atļauj ASV un Kanadas plašie ceļi. Taču pie apvāršņa drīz vien jau parādījās, neskardams zemes ceļus, pravietiskais Raiņa „Krauklītis" un riņķoja kā satelits ap visiem teātra nodomiem. Gan pret to mēģināja sacelties zemes spēka pārpilnais ideju šaudīgais A. Voitkus „Jūdass", bet tas drīz vien sabruka jaunās gaismas jaudās pats savā traģikā. Taču teātris nebūtu teātris, ja, ar visu saprotošu smaidu nepārietu pāri šim tumsas momentam un neatvērtu durvis visu dziedinošam humoram, tādā kārtā ļaudams ieilgoties Amerikas pakalnos un lejās, par izbrīnu visiem amerikāņiem, latviskām Jāņu dziesmām Blaumaņa „Skroderdienās Silmačos".

Bet reiz izraisītais smaids vairs nebija tik viegli nodzēšams, un teātris turpināja smaidīt tālāk, aicinādams talkā mūsu šīsdienas lielāko zobgali un smējēju trimdā — populāro Anšlavu Eglīti. Bet lai cienījamie teātra draugi nebaidās, ka tie tūdaļ tiks tādēļ ņemti uz grauda. Anšlavs nebūtu Anšlavs, ja viņš noslīdētu līdz tīrām personībām un neatrastu ko oriģinālāku un vienreizīgāku. Viņš ļauj teātrim pārcelties uz saulaino Italiju un liek aktieŗiem paceļot uz kaulaino mūļu un ēzeļu mugurām, lai tiktu „Galmos par gleznotājiem.".

Pēc visa sacītā spriežot, Bostonas teātris nav stāvējis uz vietas savās atziņās. Ne brīdi tas nav palicis stāvot ceļa malā, augstprātīgi palikdams savā īpatnējā pārliecībā, sak, lai dara to citi, man tas ir par grūtu. Ja dziesmu svētki ir organiska tautas izpausmes nepieciešamība, par ko latviešus mēdz nereti apzīmēt par dziedātāju tautu, tad ne mazāka nepieciešamība mūsu tautai ir teātris. Jau nerunājot par mūsu veco galvaspilsētu, kur darbojas 3 valsts atbalstīti lieli teātri, tādu netrūka vēl nevienā daudz maz palielā provinces pilsētā un pat prāvos lauku centros. Vai kāda cita tauta Eiropā vai šeit Jaunajā pasaulē var uzrādīt tādu entuziasmu?... Latviešu tauta ir ne vien dziedātāja tauta, bet arī patiesi teātra tauta. Teātris ir mūsu nepieciešamība, tāda pati kā dziesmas. Ja satiekas trīs latvieši, tūlīt tie sāk vai nu dziedāt, vai gudrot, kādu lugu izrādīt.

Un teātris brauc!..

Bostonas teātrī gleznotājs Arnis Vinklers ieguldījis daudz pūļu, lai dotu tam pēc iespējas spožāku ietērpu „Galma gleznotājā." Teātra ļaudis, lietpratējas vadībā, mēnešiem noņēmušies ar jaunu kostīmu pagatavošanu, pēc īpašiem dekorātora zīmējumiem. Aktieŗi mēnešiem ilgi, pulcēdamies pa trīs un četras reizes nedēļā, studējuši un mēģinājuši savas lomas. Teicamā saskaņā darbojas vecā gvarde, vidējā paaudze un jaunā audze. Bez vecās gvardes Jāņa Lejiņa un Reiņa Birzgļa personās, pašaizliedzīgi darbu balsta M. Sala, E. Pūce, M. Melkerte, Jānis Pūce. Daugavas Vanagu Jaunais teātris reprezentējas ar tādiem spēkiem kā G. Straumens, S. Lambergs un A. Rubenis, un beidzot talantīgie un daudz sološie pašaudzes spēki kā Lolita Lejiņa un Rasma Birzgale, kā arī Dzintars Lauris un B. Roga. Radīts jo iespaidīgs ansamblis un uzburta jautra un spridzīga luga. Trim lielām mašīnām nenovilkties tās aktieŗus un dekorātīvo ietērpu! Vai būtu beidzot jāsaka, ka tādu lugu un tādas atskabargainības prot uzrakstīt tikai Anšlavs Eglītis? Tā būtu jāredz ikvienam. Un tāpēc visi tiksimies 23. novembrī Toronto „Galma gleznotājā" Bostonas teātra viesizrādē.

„Teātris brauc — tauta dzīvos!", mēdza izsaukties kādreiz kāds liels latviešu sabiedrisks gars. Un kamēr humors mūs neatstās, nekas nenospiedīs pie zemes!..

Un tāpēc vien jābrauc ir. Uz redzēšanos „Galma gleznotājā!"

J. L.

Edvarts Tīters

AKMENS

Šodien, svešajā malā,
Sastapu akmeni sirmu...
Zemē gulošu, mierīgu,
Ceļu klusumā savā.
Pie viņa apstājos domās;
Pie viņa — uz brīdi —
Noliku bēdas.

Diena bij drūmi vēsa.
Saule bij slēpusi vaigu
Aiz debesu siliem tumšiem.
Akmens čukstēja klusu:
„Apmeties, paliec pie manis,
„Noliec še savu nastu —
„Būsim kā draugi."

— Kādi savādi vārdi
Akmeņa cietajai sirdij!
Klausos un domāju ilgi.
Sen, sen dzirdēti nebij
Tādi no cilvēka mutes.

KNUTA UN VALDAS LESIŅU MUZIKAS STUDIJAS

8. atklātā audzēkņu pēcpusdiena notiks svētdien, 1. decembrī, pl. 4,00 p. p. Latviešu draudzes nama lielajā zālē. Piedalās pāri par 30 audzēkņu ar solo un ansambļa spēles priekšnesumiem. Programmā klasisku kā arī modernu autoru — Debisī, De Faljas u. c. darbi. Ieeja jaunatnei un audzēkņu piederīgiem brīva. Pārējiem pret ziedojumiem.

Latviete televīzijā

Ārste zobu slimībās V. Krave-Kaufmane pagājušā nedēļā uzstājās populārajā svētdienas vakara televīzijas radījumā ‚What ir your Line?",kuŗa žūrijā piedalās arī populārā filmu un skatuves mākslinieku dzīves komentātore Doroteja Kilgallena. Vērot atjautīgo un eleganto blondo latviešu ārsti bija visiem televīzijas skatītājiem patīkams pārsteigums.

Četru kanadiešu mākslinieku izstāde

Toronto Mākslas galerijā šinī mēnesī skatāma interesanta gleznu izstāde, kurā reprezentējas 4 ievērojami franču - kanadiešu gleznotāji: Fernands Lediks, Klods Pišē, Žans Pauls Lemjē un Leons Belflērs.

Visi 4 ir ievērojami gleznotāji visas Kanadas mērogā, viņu gleznas atrodas mākslas galerijas permanentajā kollekcijā, Kanadas nacionālajā galerijā, Kvēbekas provinces muzejā, kā arī privātu kollekcionāru namos. Viņu sniegums kopējā izstādē labi demonstrē inspirācijas un technikas dažādības pašreizējo mākslinieku paaudzē.

F. Lediks ir Montreālas mākslas apvienības dibinātājs un prezidents, no sirreālisma un aktuālisma pievērsies ģeometriskajam abstraktismam. Kā izteicies kāds kritiķis, viņa tīrie, plaši kolorētie gleznojumi bieži izliekoties „it kā izgriezti ar šķērītēm".

Kloda Pišē audeklos toties atspoguļojas vairāk reālistisks meklētājs, kuŗa vēsās krāsas un skaidrais zīmējums liek atcerēties aukstos ziemas vakarus Kvebekā. Viņš ir kopš 1950. g. Kvebekas provinces mūzeja direktors, vairāku stipendiju un godalgu ieguvējs.

Ž. P. Lemjē portreti un introspektīvās ainavas ir izteiktas ļoti kontrolētā stilā un paskopā krāsu gammā. Lemjē ir Kanadas karaliskās akadēmijas loceklis un karalienes Elizabetes 2. kronēšanas gadījumā viņam bija gods tai uzdāvināt savu gleznu. Viņš saņēmis vairākas stipendijas, arī studijām Eiropā.

L. Belflērs reprezentēsies ar abstraktiem gleznojumiem eļļas krāsu un akvareļu technikā. Kopš 1951. gada viņš vairākkārt piedalījies internacionālās izstādēs Francijā, Japānā, Brazilijā, Meksikā un Šveicē, un ir arī izraudzīts par Kanadas reprezentu 1958. g. starptautiskajā izstādē Briselē.

AMERIKĀŅU ZINĀTNIEKS GATAVO GRĀMATU PAR LATVIJU

SETON HALL UNIVERSITĀTES TELPĀS, ŅUARKĀ, N. J., 26. OKTOBRĪ NOTIKA APSPRIEDE PAR GRĀMATAS „PADOMJU NOZIEGUMI PRET LATVIEŠU TAUTU" IZDOŠANU. STPULCĒJUŠOS UZRUNĀJA JURIDISKĀS FAKULTĀTES DEKĀNS PROF. DR. M. RŪNIJA. RŪNIJA DARBOJAS ARĪ PAR PADOMDEVĒJU JURIDISKOS JAUTĀJUMOS VALSTS DEPARTAMENTĀ. VIŅA IR SARAKSTĪJUSI VAIRĀKAS ZINĀTNISKAS GRĀMATAS

Prof. Dr. M. Konovers iepazīstināja sapulcējušos ar saviem pētījumiem Nebraskas universitātē Linkolnā, kur tas atradis vērtīgus materiālus par prezidentu Kārli Ulmani. Konovers paskaidroja, ka viņš uzņēmies grāmatas virsredaktora pienākumus un sarakstīs pirmo nodaļu, kurā būs aptverta K. Ulmaņa darbība laikā no 1914. — 1940. g. Amerikāņu lasītājiem būs interesanti zināt, ka prezidents Ulmanis Latvijā bija izveidojis mazpulku arganizāciju pēc amerikāņu 4 H klubu parauga. Plašos materiālus viņš apstrādās, stingri ievērojot juridiskos principus un ievērojot amerikāņu lasītāju prasības. Grāmatai viņš domā dot nosaukumu „Globālā sovjetizācija Latvijā."

Atsevišķas nodaļas šai grāmatai saraktījuši: **Alberts Kalme (masu kapi un deportācijas), Dr. T. Sanders (Latvijas okupācija un inkorporācija), Dr. A. Rūsis (Latvijas tiesību sovjetizācija), Jūlijs Bračs (Čekas uzbūve, masu aresti, Augstākās padomes vēlēšanas), J. Kronlins un Henrijs Moors (Kultūras sovjetizācija un jaunatnes indoktrinēšana).**

No Bostonas uz apspriedi bija ieradies Amerikāņu fonda brīvai Latvijai priekšsēdis E. Kūlijs un padomnieks V. Lambergs. Kūlijs aizrādīja, ka viņam ir zināmas iespējas, kā radīt interesi par grāmatu amerikāņu publikā. Daugavas Vanagu pārstāvis L. Rumaks aizrādīja, ka DV organizācija pēc grāmatas iznākšanas varētu uzņemties garantiju par zināma eksemplāru skaita pārdošanu. Apspriedē vēl piedalījās A. Freija (Sieviešu organizācija Eiropas brīvībai), O Gobiņš (ALJA's Informācijas biroja vadītājs), J. Skrundēns (Amerikas latviešu studentu savienība), H. Moors, V. Kaminskis un A. Zvēriņš kā ALA's pārstāvis.

Vispārējās pārrunās izskanēja doma, ka grāmatai jābūt juridiskam izklāstam, kas pamatojas uz faktiem, lai tā varētu noderēt kā rokas grāmata katram, kas grib iepazīties ar komūnistu taktiku okupētajās zemēs. Bija ieteikums grāmatas saturu papildināt ar informāciju, kāda pieejama par apstākļiem Latvijā līdz pat pēdējam laikam, kā auksaimniecības kollektīvizācija, rusifikācija un tml.

Lai noskaidrotu grāmatas izdošanas jautājumu, ievēlēja īpašu komisiju, kurā ieiet: V. Lambergs (priekšsēdis), A. Rumpēters (vicepr-dis, event.), A. Freija (sekr), E. Kūlijs, A. Kalme, V. Ignats, L. Rumaks, O. Gobiņš, K. Skapars un A. Zvēriņš.

Sapulci vadīja grāmatas redaktors un iniciātors A. Kalme, kas nesen beidzis Seton Hall universitāti un iecerējis palikt pie universitātes par mācības spēku.

Prof. Konovers ir pazīstams amerikāņu zinātnieks. Viņš studējis vairākās ASV un Eiropas universitātēs. Bijis starptautisko tiesību profesors Jēlas universitātē, Kolumbijas univ. un tagad Seton Hall universitātē. Publicējis vairākas grāmatas, ir līdzstrādnieks vairākos zinātniskos žurnālos. 1919. gadā, atrazdamies ASV valdības dienestā, viņš apmeklēja Latviju, Lietuvu, Igauniju un vairākas citas Eiropas valstis. Viņš izdarījis politiskas izmeklēšanas 64 valstīs un apmeklējis 110 ārzemju universitātes.

Apspriede Seton Hall universitātē par grāmatu „Padomju noziegumi pret latviešu tautu". No kr.: 1. r.: A. Rumpēters, E. Kūlijs, prof. Dr. M Rūnija, prof. Dr. M. Konovers, A. Kalme, A. Freija. Otrā rindā no kr.: K. Skapars, V. Ignots, V. Lambergs, H. Moors, T. Breikša, A. Zvēriņš, J. Zaķis, J. Skrunlēns, L. Rumaks.

Jāņa Norviļa dziesmu vakars Milvokos

Latviešiem ir kāds sens un jauks paradums — sestdienas vakaros kaimiņam sērst pie kaimiņa. Padziedāt, parunāties un labu draudzību stiprināt. Sevišķi dziesmu draugi ir čakli šādu tikumu kopēji. Viņus nebaida, ja kaimiņam viena dziesma skan labāk, toties otra dziesma padodas labāk pašiem, bet kur tad tā draudzīgā tikšanās, kas no reizes uz reizi sasien ciešākas saites atsevišķu dziedātāju starpā.

Šķiet, šo jau pieminēto apsvērumu dēļ arī Milvoku DV saime un vīru koris bija aicinājis ciemos Čikāgas vīru kori Daugavieši, kas ciema kukulim bija atvedis veselu klēpi Jāņa Norviļa dziesmu.

28 jūsmīgos dziedoņus ar spraigo diriģentu Jāni Gaiķi priekšgalā, pavadīja dziedone Emma Reinvalde un pianiste Zaiga Ore, kas saderīgi papildināja un izcēla koŗa dziesmu, kā arī ļoti respektējamā soprāna solo izpildījumā sniedza 5 J. Norviļa dziesmas, no kuŗām labu daļu nācās atkārtot.

E. Reinvaldes vārds bija gan dzirdēts, bet līdz šim milvokiešiem nebija izdevības viņu dzirdēt, un godam jāsaka, ka tiešām žēl, ka tik kultūrālu un gatavu mākslinieci reti izdodas klausīties. Pietiek tikai reizi viņu dzirdēt, lai pateiktu, ka mūsu priekšā stāv mākslniece, kas ir noslīpējusi katru vissīkāko detaļu savā sniegumā.

Tāpat nedzirdēta bija jaunā pianiste Z. Ore, kas ļoti apzinīgi un piekļāvīgi veica pavadījumus.

Vīru koris ir strādājis lielu un atbildīgu darbu un panācis krietnus rezultātus. Tas jau vien, ka koris ir uzdrīkstējies ķerties pie tik nopietnas programmas, liecina, ka vīri jūtas droši par savu

(Nobeigums 8. lpp.)

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJAS

Jāņa Kalmītes vinjete.

60. turpinājums

32.

Ceļu uz Vecvēveŗiem varēja saīsināt, ejot pa ganību gatvi un vēlāk nogriežoties pa mežmalu gar kartupeļu lauku. Te vēl būtu papilnam pārtikas, — Linards nosmaidīja, ja būtu te jāpaliek, pamazām pārvietodamies Vecvēveŗu robežās.

Tās bija skaistas, vecas mājas: ar trīs liepu pavēni pagalmā un ābeļdārzu lejāk. Visas ēkas bija neskartas un vērās viņam pretī kā laipnu cilvēku sejas.

Gar dzīvojamās mājas priekšu bija dobītes, kuŗās ziedēja kliņģerītes, puķu zirnīši, riteņpuķes un asteres. Smilšu celiņš bija glīts un tīrs un vēl rādīja gluži neskartas grābekļa gludinājuma pēdas.

Brīdi viņš apstājās šī brīnuma priekšā, kas nezināja nekā ne par kaŗu, nedz par cilvēku izmisumu.

Logi laistījās saulē tīrā sudrabā, pagalmā pastaigājās dažas vistas, uz soliņa tupēja kaķis, kas, viņu ieraudzījis, sabozās un aizslīdēja aiz mājas stūŗa. Bet suņi nerēja, kūts, staļļa un ratnīcas durvis bija pusvirū, viņš ielūkojās tanīs, un viņam viss kļuva skaidrs, jo tur nebija ne zirgu, ne lopu, ne ratu, tikai vecas ragavas un zirglietas.

Bez cerībām kādu sastapt, viņš piedauzīja pie virtuves durvīm, tās bija ciet, un neviens neatsaucās uz viņa atkārtotiem dūres sitieniem. Viņš pagrabinājās gar logiem, bet tie blenza pretī tukšu ģīmi.

Brīdi viņš pārdomāja, tad uzmanīgi pataustīja zem lieveņa akmeņa un — nepievīlās — atrazdams kādā starpā zemē ierušinātu atslēgu, — varbūt mājinieki bija to atstājuši aiz veca ieraduma, varbūt kā pēdējo cerību atgriezties.

Atslēga bija pamatīga, smaga un vienkārša, un tai nebija lielas nozīmes, durvis jau viegli varētu atmūķēt ar kādu lielāku naglu vai kabatas nazi. Tik daudz Linards zināja, ka laukos tikai retumis noslēdz visas durvis, kad patiesi neviena nepaliktu mājās ilgāku laiku, vai nu visiem aizbraucot uz baznīcu vai kādos kaimiņu godos. Ja atslēga bija ierušināta zem lieveņa, tas nozīmēja, ka neviens nedomāja drīzumā atgriezties. Drošāka pret nakts iebrucējiem bija iekšpuses bulta, bet tā nebija aizdarīta, tātad neviena nebija mājās.

Nosūbējušās durvis vērās, lēni čīkstēdamas, kā negribot, rādīdamas tumšu virtuvi. Uz plīts bija panna ar speķa kamarām, katlā — biezputras atliekas.

Istabas caurstaigājot atklājās vairāk izvandītas nekā caur logiem skatoties: skapji, galdu atvilktnes un kumodes pavirši aizgrūzti, taču — ne gluži tukši.

Acīm redzot, uz ātru roku izvākdamies, varbūt kaimiņu ugunsgrēka izbiedēti, mājas iemītnieki bija centušies paķert līdzi vērtīgāko: veļu, drānas, ēdamo, cik varēja pāris vezumos iekraut. Goda istabā vēl mierīgi tikšķēja sienas pulkstenis. Gultām nebija segu, bet vēl bija palikuši pāris sagulēti palagi un spilveni, aizskapī karājās vecs jērādas kažoks.

Pieliekamajā bija palicis pusaizgriezts maizes klaips, bļodiņa kausētu tauku, biezpiens, ērkšogu ievārījums, burka svaigi skābētu gurķu, etiķis rievotā pudelē, pelēka, rupja graudaina sāls uz apakštasītes . . .

Viņš izstaigāja visas istabas ar tādu neērtuma sajūtu, it kā viņam pie katrām durvīm būtu jāpieklauvē, kaut arī zinādams, ka tas velti, — viņš bija vienīgais pēkšņi šī sajūta o māju iemītnieks; viņu kaut kā priecināja. Tiesa, viņš nožēloja šos ļaudis, kas pāris stundu laikā bija spiesti atstāt mūža iedzīvi. Katra palikusī lietiņa atspulgoja kādu izputinātu dzīvi; tas bija skumji, kā raugoties krastā izmestos ūdens augos, kas sakalta pelēki, vēl tikai pirms īsa laika rādīdami ezera dzelmē fantastisku, krāsainu, dzīvības pilnu ainavu.

Patiesi, šeit bija pajukusi kāda dzīve, visi sīkumi to rādīja tieši ar to, ka daža lieta vairs nebija ierastajā vietā.

Viņš atcerējās, ka viņam nebija tik grūti pamest savu dzīvokli, kā varbūt šiem nezināmiem ļaudīm savu iedzīvi. Viņš bija drusku aizķēries, dzīvokļa durvis vērdams un izejot, domādams par tēvu, bet pašā dzīvoklī viņu nekas nesaistīja. Viņš nebija nekad nekā iegādājis savas istabas krāšņošanai, pat nebija centies atjaunot padilušo mēbeļu pulējumu vai sastiprināt kādu paškobījušos plauktu. Dīvainā Maldavu ģimene bija dzīvojusi no idejām, kuŗas tāpat sašķobījās, no priekiem, kas bija vai nebija mānīgi, bet no kuriem tāpat nekas nebija palicis pāri. Katram bija prāts kaut kur citur, ne tai dzīvoklī; nebija brīnums, ka Leonīds ar tādu izsmieklu bija noraidījis viņa ieminēšanos par paņemšanu kaut ko pieminai. Tādēļ dzīvokli varēja arī dedzināt un postīt, izmantojot kā eksperimentu Ārēna postīgajām idejām!

Bet šāda rīcība laikam nederēja šeit, šais mājās, kur katrai lietai bija bijusi kādreiz sava nozīme, savs uzdevums, kā droši vien pašiem cilvēkiem. Tie bija projām, viņi bija nejaušības dēļ izmainījušies ar Linardu. Bet tiesa, viņš vairs neilgojās ļaužu; ne Gunāra ar viņa sērīgajām dzejām un āķīgo pussmaidu, ne bēgļu ratos īstenībai atjukušā svešā vectēva, kas tik labi zināja bībeli.

Viņš ierīkojās ērti virtuvē, paēda, kas bija pie rokas, papildinādams savu mielastu ar krājumiem no mugursomas, kļuva rāms, mierīgs un drusku īgns, kā visi paēduši cilvēki; tad apkopās pats un apmazgāja kāju: augonis vairs nebija apturams, viņš ievīstīja kāju silti vilnas autos, lai ātrāk izaug, pievēra gala istabā slēgus, noslēdza durvis un ielikās gultā, apsegdamies ar veco kažoku. Tā laikam bija saimnieka gulta un kažoks — viņš pussmaidā nodomāja un iemiga.

33.

Linards pamodās no tālumā skanošiem grāvieniem, izgulējies svaigs, un gluži lietišks, tikai drusku apmulsis.

Prāts un dzīvības instinkts darbojās reizē, asi un ātri. Tikai mazu brītiņu viņš atsēdās uz gultas malas, lai attaptos un atcerētos, kur atrodas.

Kad atmiņa bija atšķetinājusi asociāciju virkni, kas skaidri attēloja viņa gaitas līdz nokļūšanai gultā, viņš uzrausās kājās, atsita vaļā logu un slēgus. Debess bija skaidra, grāvieni tāli, pēcpusdienas zelta rūsā viņa priekšā gulēja dārzs; priekšplānā augstais koks ar galotnē palikušajiem rožāboliem, aiz jāņogulājiem vienmērīgā zemu ābeļu virkne nolikušiem zariem, lieliem, zaļiem un dzeltāniem augļiem. „Antonovkas," viņš sprieda, „ . . . kur ir kauja?"

Vai fronte, viņam guļot, būtu aizvirzījusies gaŗām un kļuvusi blīva? Tankiem parasti sekoja motorizētās kājnieku vienības, un tad viņš būtu nelāgā vietā. Tai pašā brīdī viņš sajuta pārsteigumu, ka kustas pa istabu itin viegli, nejuzdams slimās kājas.

Viņš attina autu: augonis bija pārtrūcis. „Īstā laikā," viņš nodomāja, „drusku vazelīna un marles — un es varētu soļot atpakaļ." Vajadzētu arī silta ūdens, bet uguni nedrīkstēja kurt: ka nesāk māju apšaudīt! —

Viņš apkopa augoni kā mācēdams, slavēdams savu tālredzību, ka mugursomā bija paķēries līdzi joda vazelīns un marle.

Īstenībā cilvēka ķermenis neko sevišķi neatšķiŗas no prāta, pat ļaunāk: tevī ieperinās kāda doma, no kuŗas ne ar kādu ārstēšanu netieci vaļā . . ." viņš prātoja; tad mēģināja iedabūt glīti pārsieto pēdu stulmenī; ar mokām tā iegāja, bet — kad piemina — tomēr sāpēja: nekāds soļotājs viņš vēl nebija.

„Daba tāpat kā liktenis visu dara īstā laikā," tā noteikdams, viņš sameklēja virtuvē vecas koka kūts tupeles, ielaida ērti kājas un sāka pārdomāt, vai nesoļot ar tām. —

„Principi ir koka tupeles," viņš atcerējās Bismarka teicienu, „ērti brist pa dubļiem, bet ļauni, kad jāskrien!"

Nu — viņš neskries, viņš pagaidīs, kad beigsies kauja, un mēģinās lavīties projām pa vakara krēslu.

Pa to laiku kauja jau bija beigusies: pēkšņi un bez sīko uguns ieroču iejaukšanās, kaut kur aizdūca lidmašīnas.

Labu laiku viņš staigāja no loga pie loga, raudzīdamies, vai kaut kur neparādīsies nezināmie uzvarētāji, un domādams, ka varbūt nebūtu labi sagaidīt viņus šais mājās; bet uz lielceļa un apkārtnē viss palika klusu, ābeļu dārzs iemirka saules rietā. Viņš sakārtoja savu mugursomu un gaidīja tumsu: ieēda un iznāca uz sliekšņa.

Tad mājas ceļš iesārtojās putekļos, un iegrabējās rati: kas tie par uzvarētājiem, kas brauca ratos? Viņš iznāca pagalmā, samanīja par gabalu vācu uniformas un iestājās durvīs.

Tā laikam bija kādas izjukušas vācu rezerves rotas kanceleja. Viņi iebrauca ar trim ratiem pagalmā, un izskatījās gluži miermīlīgi, noputējuši, gurdeni, bez militāras stājas, vezumnieki, aizmugurnieki. Linards iegrūda rūpīgi glabāto mugursomu pasolē un gaidīja.

„Na, beidzot kāds cilvēks," teica tukls seržants, noraudzīdamies no dažāda lieluma kastēm un maisiem. „Kas ko ēst?"

Linards paraustīja plecus. „Esmu viens un slims."

„Ir jau labi, sameklēsim paši" jestri atsaucās tuklais.

(Turpinājums sekos)

Apgāda „ZELTA ĀBELES" agrāk izdoto grāmatu izpārdošanas saraksts - cenrādis

	Pilnā maksa: $	Pazeminātā maksa: $
T O N E — kartonā	12.00	8.40
Latvian - Literature, iesieta	6.70	4.70
A. Liepas - Rīgas privātdetektīvi, broš.	2.00	1.40
tp. ies.	2.80	1.95

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

IMANTA

GRĀMATAS ZIEMSVĒTKIEM

PAR 25% — 70% LĒTĀKĀM CENĀM

no 1957 g. 1. novembra līdz 30. novembrim.

Izlietājiet šo iespēju nekavējoties un pasūtiniet grāmatas tūlīt! Ja Jums kāda no zemāk minētajām grāmatām jau ir, pasūtiniet, to vēlreiz, jo vērtīgā satura un skaistā ietērpa dēļ tā būs piemērota dāvana visos gadījumos.

Latv. Nac. Fonda Skandināvijā publikācija RĪGA 1955.-56. Rusiāde. Egila Jarla stāsts un 95 attēli. Sensacionāls izdevums par okupēto Latviju. Pusmīkstos vākos $2,10 (parastā cena $2,80)

GRĀMATAS BĒRNIEM

RUNČA VEZUMS, dzejnieces Lījas Kronbergas sakārtota dzejoļu antoloģija bērniem. Broš. $0,80; ies. $1,20 (parastā cena broš. $1,50; ies. $2,20)

Latviešu tautas PASAKAS PAR VELNIEM. Vien- un divkrāsaini ilustrēta pasaku grāmata (232 lp.) par Dieva un cilvēka cīņām un izdarībām ar velniem. Broš. $0,90; ies. $1,45 (parastā cena broš. $2,25; ies. $3,10)

Brāļu Grimmu PASAKAS. Daudzkrāsainas Niklāva Strunkes illustrācijas un vienkrāsainas vinetes. Broš. $0,95; ies. $1,85 (parastā cena broš. $3,25; ies. $4,25)

H. C. Andersena PASAKAS. Pasaules pasaku ķēniņa pasaku izlase. Daudzkrāsainas illustrācijas. Autora vinetes. Br. $0,80; ies. $1,45 (par. c. br. $,95; ies. $2,60)

E. Kestners DIVKĀRŠĀ LOTTE. Illustrēts romāns bērniem un jaunatnei, ko ar prieku lasa arī pieaugušie. Broš. $0,65; ies. $1,10 (par. cena broš. $1,50; ies. $2,60)

E. Kestners EMILS UN BERLĪNES ZEĶI. Populārais jaunatnes romāns. Illustrēts. Ies. $0,80 (par. c. $1,50)

LATVIEŠU AUTORI

grezno grāmatu serija

Veronika Strēlerte — BRŪNU KALPS. Balāde. Al. Grīns — SEPTIŅI UN VIENS. vēstur. novele. A. Švābe — CEĻĀ UZ PURGATORIJU. vēstur. novele. Visas 3 grāmatas greznos sējumos. Sigurda Kalniņa illustrācijas. Skaists komplekts dāvināšanai. Katra grāmata maksā $0,80 (parastā cena $1,70)

J. Jaunsudrabiņš — VASARA. Stāsts par kādu mīlestību uz Kaukaza fona. Izcili grezns sējums. Piemērota jubilejas grāmata. Cena $0,80 (parastā cena $2,20)

V. Dambergs — SARAKSTĪŠANĀS AR EDVARDU VIRZU UN VIKTORU EGLĪTI. Vēstules un atmiņas. Sevišķi grezna grāmata ar portretiem uz atsevišķām krīta papīra lapām. Skaists oktāvformāts. Cena $1,20 (parastā cena $2,40)

TĀ MUMS IET. J. Jaunsudrabiņam adresētas vēstules no 1944. — 1954. g. Vēstules rakstījuši 120 dažādi autori. Grezns balts sējums $3,10 (par. cena $4,20)

V. DAMBERGS — DIEVU AUGŠĀMCEĻŠANĀS. Jauns mūsu vecmeistara oriģinālromāns. Iesiets $2,90 (parastā cena $3,90)

Pāvils Klāns — RUSA. Spraigs un intriģējošs romāns par latviešiem Otrā pasaules karā. 480 lp. Iesiets $1,80 (parastā cena $5,60)

M. Zeberiņš — PŪRA PUĶIS UN TRĪS SIEVAS. Jauna autora jauns izcils romāns. Broš. $1,25; ies. $1,95 (parastā cena broš. $2,55; ies. $3,40)

J. Sudrabiņš — NĪCĪBAS VIESUĻOS. Volchovas cīņu atmiņas. Daudz illustrāciju. Iesieta $1,20 (par. c. $2,90)

Ed. Salna — BADA BIEDI. Karavīra katliņa stāsts par Tornas grāvračiem, par atkāpšanos un gūstu. Broš. $0,65; ies. $1,15 (parastā cena broš. $1,60, ies. $2,90)

I. LEIMANE — KAILĀ DZĪVĪBA. Romāns par latviešiem Sibirijā. Broš. $0,95; ies. $1,80 (parastā cena $2,10; ies. $2,90)

I. Vīksna — MUMS JĀBRIEN JŪRĀ. Romāns par dzīvi un cīņām Kurzemes cietoksnī. Broš. $0,95; ies. $1,60 (parastā cena broš. $2,50; ies. $3,10)

V. Lesiņš — DZIRKSTIS. Illustrēti stāsti par latviešiem okupētajā Latvijā un trimdā. Ies. $1,35 (par. c. $2,40)

O. Freivalds — KURZEMES CIETOKSNIS I—II. Dokumenti, liecības un atmiņas par latviešu tautas liktenīem 1944./45. g. Daudz illustrāciju. Katra daļa iesieta atsevišķi, ā $1,80 (parastā cena ā $3,80)

H. Biezais — KRISTIANISMS, NACIONĀLISMS, HUMANISMS. Grāmata par gara kultūras problēmām. Broš. $0,85; ies. $1,65 (parastā cena br. $2,10; ies. $2,90)

TULKOJUMI

Dž. Bokačo — DEKAMERONS. divās grāmatās (kopā 894 lp.) Viens no pasaules literatūras pamatdarbiem. Katra grāmata broš. ā $1,80; ies. ā $2,80 (parastā cena broš. ā $4,40; ies. ā $5,50)

Annemarija Selinko — DESIRE. Romāns par Napoleonu un Bernadotiem (600 lp.) Broš. $1,85; ies. $2,80 (parastā cena broš. $3,90; ies. $5,20)

Dž. Steinbeks — PAR PEĻĒM UN CILVĒKIEM. Drāmatisks amerikāņu autora romāns. Nēģeru problēma. Broš. $0,55; ies. $0,90 (par. cena broš. $1,60; ies. $2,40)

Salija Salminene — KATRĪNA II d. Romāns par ziemeļu sievieti. Broš. $1,10 (parastā cena $1,75)

A. Dž. Kronins — TIRANNS. Romāns par kādas dzimtas iziršanu (516 lp.) Broš. $1,85; ies. $2,60 (parastā cena broš. $4,40; ies. $5,40)

A. Dž. Kronins — DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS. Romāns par kristīgo misionāru darbību Ķīnā (373 lp.). Broš. $1,55; ies. $2,15 (par. cena broš. $2,85; ies. $3,80)

A. Dž. Kronins — CITADELE. Romāns par Anglijas ārstu dzīvi un darbu (380 lp.) Ies. $1,80 (par. cena $3,60)

Speciāls separātizdevums: LATVIEŠU NERĀTNĀS TAUTASDZIESMAS, MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS (332 lp.) Ievietots slēgtā kasetē. Tikai iesiets: $2,85 (parastā cena $3,80)

Visas šīs Imantas grāmatas pasūtināmas zemāk minētajās grāmatnīcās vai tieši apgādā, bet ne vēlāk par 1957. g. 30. novembri, reizē iemaksājot arī naudu ar pasta pārvedumu vai arī ar parasto vai bankas čeku, pievienojot par katru pasūtināto grāmatu $0,15 pasta izdevumiem, ja pasūtinājums mazāks par $10.00. Trūkstošās grāmatas izsūta no Dānijas.

Dolari pārlēšami citās valūtās šā: $1 = ZKr 5,00; DM 3,50; D-NKr 7,00; sd 6/-; Asd 9/-.

Neaizmirstiet, ka lēto Imantas grāmatu pasūtināšanas termiņš izbeidzas 1957. g. 30. novembrī — Nenokavējiet!— Pēc 30. novembra visās grāmatnīcās stājas spēkā parastās cenas.

1) DV Grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
2) DV Montreālā, 2219 Prud'homme Ave., Apt. 9, Montreal 28, P. Q., Canada.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adreses:

IMANTA

Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

vai

Oldmarken 12, Soborg - Copenhagen, Denmark

PADOMI NAMAMĀTĒM

II. KRONE-BALDUMA

SVIESTMAIZĪTES

Pēcpusdienas tēja it kā sāk izspiest pēcpusdienas kafiju. Daža namamāte ciemiņus labprāt ielūdz uz tasi tējas. Pie tējas var pasniegt kā sāļos cepumus, tā arī sviestmaizītes. Sviestmaizīšu gatavošanai ir daudz dažādu iespēju.

Sviestmaizītes var pasniegt ne tikai pie pēcpusdienas tējas, bet bieži arī pēc vakariņām, ja ierodas kāds ciemiņš. Sviestmaizītes var sagatavot katrā laikā no mājā esošiem produktiem.

Lai vairāk ietaupītu laiku, maizes kukuli var griezt gareniskās šķēlēs un apziest ar sviestu un, ja vēlas, pārziest ar kādu ziedi, un tad maizītes sagriezt vēlamā lielumā un formā. Tad maizītes var nolikt gan ar šķiņķa šķēlēm, garnējot ar marinēta gurķa šķēlēm un pētersīļu lapiņām; aplikt ar sieru un garnēt ar saputotu sviestu vai majonēzi. Aplikt ar liekamiem tiek ņemt marinētas zivis, desas, pastētes u. t. t. garnēt ar aspiku, kāperiem, pētersīļu lapiņām, lociņiem, radīsu šķēlēm u. t. t. Labi garšo arī biezpiena, tomātu un gurķu maizītes. Šādas maizītes ne tikai ir garšīgas, bet arī izskatīgas. Tomātu šķēlei uzliek piciņu skāba krējuma un zaļos lociņus, gurķa šķēlei — skābu krējumu un sasmalcinātas dillītes.

Sviestmaizīšu forma un lielums var būt dažāds. Ir tā saucamās kodienu maizītes, kas prasa mazliet vairāk darba, bet ir tikai viens kodiens. Šādas kodienu maizītes pēc to aplikšanas var pārvilkt ar aspiku un garnēt vēlamā virzienā. Tad glīti sakārtot uz šķīvja un pa starpām garnēt ar pētersīļu lapiņām.

SILTĀS SIERA MAIZĪTES

Baltmaizi sagriež šķēlēs un formē vajadzīgā lielumā, pārziež ar sviestu un pārkaisa ar sarīvētu sieru un papriku, liek cepeškrāsnī un apcep gaiši brūnas. Vai arī gareniski grieztas maizes šķēles apgrauzdē, atdzesē un sadala pēc vēlēšanās. Pārzieš ar sviestu sajauktu ar rīvētu sieru un liek cepeškrāsnī un viegli apcep. Pasniedz galdā siltas.

ŠAMPIŅONMAIZĪTES

Šampiņonus smalki sakapā līdz ar sīpolu un pētersīļu lapiņām, izsautē sviestā. Pārziež apgrauzdētām maizītēm un ieliek uz dažām minūtēm cepeškrāsnī.

SILTAS ŠĶIŅĶA MAIZĪTES

Ņem apaļas maizītes (bulciņas) nogriež virsmu un mazliet izdobj. Žāvētu šķiņķi sasmalcina un sajauc ar mazliet sviesta, pilda maizītes iedobumā. Tad katrai maizītei uzliek vienu olas dzeltenumu, liek cepeškrāsnī un cep, kamēr olu dzeltenums sarecējis, tad uzliek nogriezto virsmu. Tūdaļ pasniedz galdā.

SILTAS ZOSU AKNU MAIZĪTES

2 zosu aknas, 1 ēd. kar. sasmalcinātu un sviestā izsautētu sīpolu, 3 olu dzeltenumi, sāls un baltmaizes šķēles.

Notīrītas aknas apcep sviestā un izrīvē caur sietu. Pieliek sīpolus, garšvielas un olu dzeltenumus. Labi izmaisa un pārziež maizītēm. Tad pārziež ar sviestu un cep 5—10 minūtes.

ZAĻĀS MAIZĪTES

125 gr. spinātu, 100 gr. sviesta, 30 gr. pameransiera, 15 kāperi, 2 sardīnes, citrona sula, sviests un maizes šķēles.

Spinātus noplaucē, notecina uz sieta un izrīvē caur sietu. Tāpat caur sietu izrīvē kāperus un sardīnes. Visam pieliek mazliet sviesta, sarīvēto sieru un sāli. Pārziež pār maizītēm un garnē ar saputotu sviestu, ja pasniedz aukstā veidā. Ja zaļās maizītes vēlas pasniegt siltas, tad uzliek sviesta piciņu un apcep cepeškrāsnī.

PAVASARA SIERA MAIZĪTES

100 gr. krējuma siera, 100 gr. sviesta, 1 ēd. kar. skāba krējuma, lociņi un maizes šķēles.

Sviestu saputo, pieliek pārējās piedevas, labi izmaisa un pārziež maizes šķēlēm. Ja vēlas, var pārkaisīt papriku.

PIKANTI TĪTAS MAIZĪTES

1 baltmaizes klaips, 100 gr. ančovis ziedes, 100 gr. sarīvēta pamersansiera, paprika, lociņi un 100 gr. sviesta.

Maizi sagriež gareniski šķēlēs. Ančovis ziedi saputo ar sviestu, pieliek sieru, papriku un lociņus. Labi izmaisa un pārziež maizes šķēlēm. Saveltnē un, ietītu pergamentpapīrā, noliek uz vienu stundu vēsā vietā. Tad sagriež šķēlēs.

Pildījumam var ņemt arī šķiņķi, kuru sasmalcina, sajauc ar saputotu sviestu, asāku sieru un sasmalcinātiem marinētiem gurķiem. Pildījumus katra namamāte var kombinēt pa savai gaumei, arī ar cepeša pārpalikumiem.

VAKARIŅU MAIZĪTES

Sviestmaizītes var pasniegt arī vakariņās, bet to forma ir lielāka. Sautētu mēli uzgriež uz sviestmaizītes, uzliek virsū olu šķēli un uz tās mazliet kaviāra.

Divas sviestmaizītes liekot blakus, var garnēt malā ar olu pusēm. Cepešu maizītes var garnēt ar marinētiem gurķiem un malās ar tomātu šķēlēm.

Teļa cepeša maizītes labi garšo, ja uzliek mazliet vīna želejas. Šādu vakariņu maizīšu sagatavošana neprasa daudz laika, tās ir patīkamas acij un garšīgas. Ir iespējams izmantot dažādu cepešu pārpalikumus, kā arī zivis gan ceptas, gan sautētas.

CEĻOŠANA

Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.

APDROŠINĀŠANA

VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU — PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI

O. K. JOHNSON & Co. LIMITED

Travel & Insurance Agencies,

697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9488

„Mazais lācis" „LITTLE B'AR"

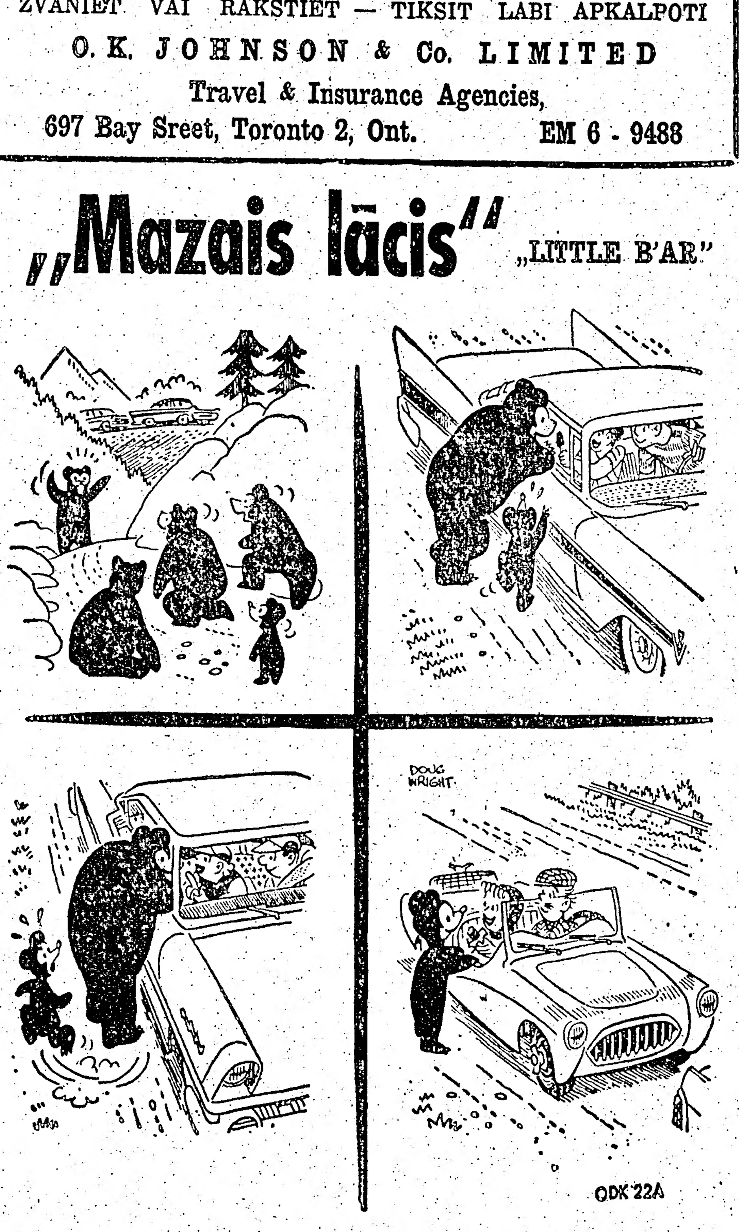

Publicēts jūsu uzjautrināšanai.

DOW KINGSBEER

DOU KINGSBIR ALUSDARĪTAVA

BREWERY LIMITED

Mūsu mīļā mammīte

LIENE BITE - PUMPE, dzim. Kalniņš

dzimusi 1898. g. 19. aprīlī Rīgā, mirusi 1957. g. 2. novembrī Toronto.

Mūsu mīļā māmulīte
Guļ kā sniegā ābelīte;
Nedzirdēj' vairs vēja stāstus,
Nesajut' vairs saules glāstus.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
PIEDERĪGIE.

VĪNOGU LAIKS UN VĪNA SVĒTKI GRIEĶIJĀ

VIDZEMNIECES VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO BAKCHUS SVĒTKIEM

Ja jums gadās būt septembrī kādā Grieķijas lauku ciematā, tad varat piedalīties vīnogu ievākšanā un nogaršot no mucas svaigu, tikko spiestu vīnu, t. s. „mustu", kas ir biezs, salds un reibinošs, tā kā jāsavalda iegriba un kāre, citādi varat palikt turpat pie mucas augšpēdus.

Pie katras ciemata visnabadzīgākās būdiņas aug vīnogas, redzams t. s. „klīma", uz balstiem uzvijies vīnogulājs, un nereti tā stīgas nokarājušās arī gar mājas durvīm un logiem ,aizsegdamas ar savu ēnu visu pagalmu, kur ir tik patīkami atpūsties tveicīgajās diendusas stundās vasarā, bet rudenī pasniegties un nolauzt sulīgu, smaržīgu ogu ķekaru.

Vīnam ogas tiek ievāktas ātrāk, rozīnēm vēlāk, tā ka ievākšanas laiks ieilgst no septembra līdz pašam ziemas sākumam. Ogas dod vīnu piecdesmitprocentīgi, t. i., no 100 okām ogu iznāk 50 okas vīna. Septembra mēnesi grieķi sauc arī par ,trijitīs" t. i. „vīnogu vācējs". Šis mēnesis pārvēršas par īstām jaunības dzīrēm. Ir it kā cauri gadu simteņiem zemes virsū ciemos atnāktu atkal pats Bakchus. Dārzos un laukos jautri meiteņu bari ar groziņiem vāc ogas, puiši sakrauj tās lielos, pītos grozos, ko ar ēzeļiem vai mūļiem nogādā uz spiestuvi. Visi dzied, smejas, jokojas... Garām nāk un iet daiļas, melnīgsnējas meitenes, tērpušās krāsainos, košos tērpos, rokās groziem, pilniem smaržīgu ogu, un jūs paši nezināt, no kā jūtat sevī vairāk reibuma — no saules, no musta, vai no jaunavām pašām!

Vakaros, pēc darba tiek „ziedots" Bakchum — jauni un veci iedzer „mustos" un dejo. Saimnieces pacienā ar salldumiem, gatavotiem no svaigā vīna recekļa — „petmēzi", kas ir novārīts, sa biezējis „mustos". Dzer ļaudis, dzer pats Bakchus, pacēlis mēnesstaru sudraba kausu pāri Grieķijas kalniem, pārpilnu sārtkvēlā vīna — mūžības rubīna, kas līst pāri malām uz zemi, kļūdams par reibinošām sarkanām rozēm. Noreibst arī tumšā, īsā dienvidus nakts, aizlīgodama pār kalnu galiem.

Par vīnogu ievākšanas laiku grieķiem ir daudz tautas dziesmu un tradiciju, kas viss devis un dos neizsmeļamu vielu gleznotājiem, dzejniekiem, rakstniekiem un kamponistiem. Vīnogas ir Grieķijas zelts. To šķirnes, krāsas un nosaukumi ir dažādi, nereti ļoti romantiski. Vīnogulāji salapo marta mēnesī. To pūkainās lapiņas, maigas un smaržīgas, iecienījušas namamātes maltas gaļas un rīsu vīstoklīšu gatavošanai, kas garšo lieliski, pārlieti ar jogurtu vai sakultas olas — citrona mērci. Vēlāk, kad ogulāji uzzied, ir bažas, ka neuznāktu vētra ar krusu, kas sabojātu ķekariņus. Pilnīgi nemanot, vasarai steidzoties savu tveicīgo gaitū ,ķekari aug un briest, tumšzaļo, plato lapu auklēti, līdz — raugies — tie jau ir gatavi!

Baznīcā 6. augustā, t. i. Glābēja dienā, vīnogas tiek iesvētītas. Katrs saimnieks nogriež dažus ķekarus un nes uz baznīcu, kur mācītājs tos iesvētī un, dievkalpojumam beidzoties ,izdala baznīcēniem. Vīnogas ir gan vēl drusku paskābas, un var vērot, kā viebjas viena otra seja...

Klausaities! Pagalmā jau dzirdamas pirmās „pašu orķestra" ātrās, jautrās skaņas, kas aicina uz deju. Jums garām plūst jaunība — smiekli un sprigani ķermeņi. Mēness mirdzumā kā nāras līgojas meitenes grieķu tautas dejās, vicinādamas ap galvu krāsainus lakatiņus, zēni arī veikli uzlec kazakdeju, vai arī smagnēji - ritmiski pēc izdomas nošūpojas austrumnieciskajā „zembekino" dejā, bet netiek aizmirsta arī „samba" vai „raspa"... Glāzēs zaigo vīns — gaismā kā sārtas meiteņu lūpas, tumsā kā melns, mistisks raganu dzēriens. Tas rit sirmgalvju dzīslās, un dažs labs iedegas un uzlec itin jaunekļīgā veiklumā ātrajā deju ritmā. Un tad jūs dzirdat nevaldāmos, gardos Bakchus smieklus, kas aizviļņo dziļrajā naktī — atsaucas jūra un kalnu galotnes — pārskan pāri visai Grieķijai, aizskan mūžībā... Ja esat jauns, jutīsit sevī tieksmi mīlēt un priecāties par savu jaunību. Ja esat dzīves atvasarā, saldā vīna glāzē jums liksies iepilējis mazliet vērmeļu rūgtums no likteņa skarbās rokas; jūs ātrāk iziesit no deju loka, jo sirds dauzīsies pārāk spēcīgi un uz pietvīkušās pieres jutīsit rudens vēsmu... Ja esat sirms, jo smagāk manīsit savu gadu nastu kā vīnogu grozu uz pleciem, pilnu ar saldajām ogām — aizvadītajām dzīves dienām.

Jūs sēdēsit nomalē uz ķeblīša un sēri smaidīsit, kam ienāks prātā dzīrēs šo jūsu smaidu ievērot, pie tam ir taču nakts...

Nekur citur uz pasaules laikam tā nedievina jaunību kā šeit; nekur citur tā arī tik ātri nenovīst, tieši kā dienvidus rozes: rītos pumpuros un diendusas stundā jau birušas. Nav kā ziemeļos, kur rozes nobirst vakaros...

Arī Atēnās ir atkal celti godā sengrieķu vīna — Bakchus svētki. Šogad nosvinēja piektos. Tie parasti notiek septembrī. Pagājušajā gadā tie ilga 20 dienas un tanīs bijuši 35.000 apmeklētāju. Šogad svētki ilga 30 dienas, Atēnās „Dafnī" pakalnā, kur, labāko mākslinieku ierīkots un izdaiļots, izbūvēts īsts Grieķijas lauku ciemats. Tur ir dabūjami labākie un dažādākie Grieķijas vīni ar izmeklētiem uzkožamiem. Tur var pavadīt pasakainus vakarus, jo nekur uz pasaules nav tik cieši saistīts nakts daiļums ar vīnu un senatni, kur lejup no Akropoles dveš seno dievu elpa. Šie svētki ik gadus kļūst daiļāki un pievelk lielu skaitu ārzemnieku tūristu, jo tos rīko tieši Atēnu tūristu biedrība. Visi svešie aizbrauc ar vēlēšanos vēlreiz uz šiem svētkiem atbraukt. Izdevīgi ir arī, ka šie svētki sakrīt ar vispasaules izstādi Salonīkos. Ar vārdu sakot — ar vienu šāvienu divi zaķi! Tikai skrotis vajadzīgas...

Svētkos piedalās mākslinieki ar bagātu bohēmisku programmu, ar dziesmām, daiļu dejas mūziku, attiecīgām dzejām. No bohēmiešu dziesmām labākā šogad tika godalgota. Vīns un mūzika, vīns un mīlestība, vīns un saule, vīns un dzīve — mirdzošs, mūžīgs pavediens, satinies sapņainā kamolā — attinas Grieķijas rudeņos, vīna svētkos — vīna un jaunības dzīrēs... Grieķu tautas dziesmās māte, dēlam svešumā aizejot, teic: „Dēls, kur tu atradīsi tādu vīnu?" un sadērinātā, kuras mīļais svešumā, sola viņam saldo vīnu, lai viņš ātrāk atgrieztos, un svešumā klīstošais smagi nopūšas, savas dzimtenes vīnu atceroties...Var teikt ,ka grieķu dzīslās netek asinis, bet salds, sarkans vīns. Vīns viņiem te saistīts ar ticību — kristībās, kāzās un bērēs vīnam tradicionāla nozīme.

Daiļas, romantiskas ir viņu bohēmiešu dziesmas, nereti koru, mandolīnu un ģitaru pavadījumā... Tur kāds dzer, lai aizmirstu blondu meiteni un zilas acis, cits atkal saka: „Dzer saldā vīna malku un teic, ka dabūjis simts saldu skūpstu no viņas lūpām". Cits vēlas, lai jūra būtu vīns, laivas — glāzes un kalni — uzkožamie! Cits atkal atkal uzkliedz krodziniekam, kāpēc šis pielējis vīnam ūdeni, ka nevarot noreibt, un krodzinieks mierīgi atbild, ka mīlestības slāpes ir velti vīnā slīcināmas. Dažs atkal uzsauc kalniem, lai tie lokās zemu ,lai viņš varētu savu dzimteni ieraudzīt — kādu mazu saliņu Aigeja jūrā... Vēl tūkstoš citas, kam netrūkst maiga, pievilcīga daiļuma, tāpat kā savukārt visai grieķu zemei.

Mīļie draugi, šīs rindiņas lasot, jau sen būs garām vīnogu laiks un vīna svētki. Būs ziemas saltums. Nekas! Jūsu istabā ienāks sapnis no Grieķijas — ieskanēsies Bakchus smiekli!

... un tad, uz redzēšanos nākošajos vīna svētkos Atēnās!

Jūsu Vidzemniece.

GRĀMATA, PAR KO RUNĀ

sabiedrībā, un par ko arī Jums būs jāspriež līdz, ir nupat izdotie Latvijas diplomātijas dokumenti I:

Dr. M. VALTERA

MANA SARAKSTE

ar K. ULMANI un V. MUNTERU Latvijas traģiskajos gados. Metiens ierobežots, tāpēc nekavējiet pieprasīt pie sava grāmatnieka vai apgāda galvenajam pārstāvim J. Kārkliņam, LPK grāmatnīca, Box 701, Stockholm 1, Sweden. Cena $2,00.

Turpat vēl dažos eksemplāros dabūjama lielā greznā mape

DIE MALEREI LUDOLF LIBERTS

ar meistara gleznu daudzkrāsu reprodukcijām, iespiesta Latvijas valstspapīru spiestuvē. Cena $40. Skaista svētku dāvana.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notārīālu dokumentu. Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

8587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

HLB un D

rīko sestdien, 1957. g. 16. novembrī, pl.

Kristallu zā

LATVIJAS VALSTS N

SVĒTK

Programmā: Svinīgs akts, kur svētku
priekšsēdis A. SVENNE n
dziedās vīru dubultkvarte

Pēc akta un koncerta pl. 8,00 Saviesīgs v

Ieeja: uz aktu un koncertu pret ziedojumiem.

ZIEMASSVĒTKOS

apsveiciet radus, draugus un paziņas ar R. SĪM
LATVISKĀM SVĒTKU KARTĪTĒM!

6 dažādi motīvi, daudzkrāsainas, 4 x 5½ collu sa
divdaļīgas, ar attiecīgu veltījumu svētkos.

Cena 15 c. gabalā.

Izsūtām pa pastu uz rakstveida pieprasījumu.

Pieprasīt

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Tel. EM 8-0792.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALS
AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANI

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4
mājās CH 4-0107

"MY FAVOURITE CARTOO

MANA IECIENĪTĀKĀ īsfilma

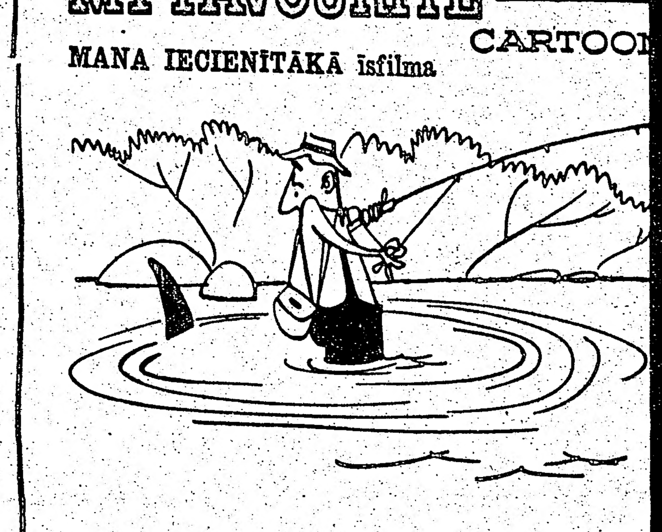

GLEN HEWITT attēlo savu au
grafiju, proti: — Dzimis:
Bay 1927. gadā. Izglītība: O.C.A.
tario mākslas koledža), bez tam
vinārd mākslas institūts (vak
Nodarbojies kā: strādnieks, aut
zēns - apkalpotājs, meža strād
dzīvības glābējs, zvanīķis, pārd
izpalīgs skatuves darbos, ceļu
nieks, galdnieks, zīmētājs u. c.
žam, kā šajos un citos darbos
grafiju un ko Glens būtu
„brīvmākslinieks"!
Viena no John Labatt firmas ser
lai jums radītu vairāk interese
kanadiešu māksliniekiem.

Labatt's CRYSTAL LAGER
BREWERY LIMITED

Penman

KNIT-GOODS

"95" APAKŠVEĻA

To atmaksājas pirkt
labās izturības dēļ,
"95"—PENMANS
augstākās kvalitātes
apakšveļa:
smalkie vilnas diegi
dod īpašu izturību
un siltumu.
Tāpat 90 gadu prakse
tās ražošanā garantē
labu darbu ...
nevainojama valkāšanā,
viegli mazgājama.
Krājumā vīriešu un
zēnu kombinētā veļa,
krekli un bikses.

SLAVENS
kopš 1868.

95-FO-6

HLB un DV

rīko sestdien, 1957. g. 16. novembrī, pl. 6,15 Royal Connaught hoteļa Kristallu zālē

LATVIJAS VALSTS NEATKARĪBAS SVĒTKUS

Programmā: Svinīgs akts, kur svētku runu teiks LNAK valdes priekšsēdis A. SVENNE no Toronto. Koncerta daļā dziedās vīru dubultkvartets „KALVIS" no Toronto.

Pēc akta un koncerta pl. 8,00 Saviesīgs vakars. Babekas deju kapella.

Ieeja: uz aktu un koncertu pret ziedojumiem. Saviesīgā vakarā $1.50.

PRET STIPRĀM SĀPĒM

Instantine

A PRODUCT OF BAYER

● Ātri iedarbojas, uz ilgu laiku aptur sāpes, rada labsajūtu.

● Ņemiet iedarbīgu līdzekli pret galvas sāpēm, saaukstēšanos, lumbago neuralģiju, artēriju un reumatisma sāpēm.

12 tabletes 25 c
48 tabletes 75 c
120 tabletes $1.39

EKSPORTFIRMA LONDONĀ (Anglijā),

pastāv kopš 1946. gada, ar lieliem preču krājumiem, kā tekstilijām, pārtiku un ārstniecības līdzekļiem sūtīšanai uz Eiropu un Āziju — MEKLĒ PĀRSTĀVJUS. Labas izredzes piemērotām personām vai firmām. Vēlamas references. Rakstīt šīs avīzes kantorim ar Nr. 1025.

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

LATVIJAS AMERIKĀ

SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:

LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

ZIEMASSVĒTKOS

apsveiciet radus, draugus un paziņas ar R. SĪMAŅA LATVISKĀM SVĒTKU KARTĪTĒM!

6 dažādi motīvi, daudzkrāsainas, 4 x 5½ collu samērs, divdaļīgas, ar attiecīgu veltījumu svētkos.

Cena 15 c. gabalā.

Izsūtām pa pastu uz rakstveida pieprasījumu.

Pieprasīt

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Tel. EM 8-0792.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Brālis dzimtenē meklē māsu:

ELZU ĶEŠĀNS,

dzim. MILLERS, no Slokas. Dzimusi 1919. g. 24. februārī.

Lūdz rakstīt:

A. LEGZDIŅŠ,

15 Maughan Cres., Toronto 8, Ont., Canada.

IZĪREJAMAS 2 gaišas istabas, virtuve un vannas istaba, Toronto austrumos. HO 3-8691, pēc pl. 6 vakarā.

IZĪREJAMA nemēbelēta istaba ar virtuvi. Virtuvē plīts, silts un auksts ūdens. 39 Playter Blvd. Tel. HO 1-2679, Toronto.

DANFORTH - BROADVIEW rajonā izīrējamas labi mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt HO 1-3670, Toronto.

IZĪREJAMA mēbelēta istaba vieniniekam/cei. Zvanīt katrā laikā WA 2-5913, Toronto.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Frank Vass, BA

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 408 (College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Lūdz steidzami atsaukties ERNESTA GROZIŅA radiniekus

mantojuma kārtošanas lietā. pie

HARRIS & DUNLOP BARRISTERS & SOLICITORS DUNDALK PHONE 157.

"MY FAVOURITE CARTOON"

MANA IECIENĪTĀKĀ īsfilma

GLEN HEWITT attēlo savu autobiografiju, proti: — Dzimis: North Bay 1927. gadā. Izglītība: O.C.A. (Ontario mākslas kolledža), bez tam Chovinard mākslas institūts (vakaros). Nodarbojies kā: strādnieks, autobusa zēns - apkalpotājs, meža strādnieks, dzīvības glābējs, zvaniķis, pārdevējs, izpalīgs skatuves darbos, ceļu strādnieks, galdnieks, zīmētājs u. c. Pielaižam, ka šajos un citos darbos ietelp arī tas, ko Glens būtu strādājis kā „brīvmākslinieks"!

Viena no John Labatt firmas serijām, lai jums radītu vairāk intereses par kanadiešu māksliniekiem.

Labatt's CRYSTAL LAGER BREWERY LIMITED

KAKTIŅŠ

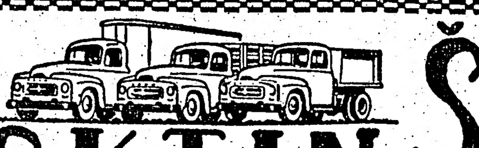

Transporta firma

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt

LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

BALTIC MOVERS

SPECIĀLI TĀLBRAUCIENIEM TRANSPORTA UZŅĒMUMS

Tel. LE 4 - 1403

PIRMO REIZI

ŠACHA GRĀMATA ANGĻU VALODĀ PAR LIELMEISTARU SMISLOVU

PASAULES ŠACHA ČEMPIONS V. SMISLOVS

un 100 VIŅA LABĀKĀS PARTIJAS

A. LIEPNIEKA un J. SPENSA REDAKCIJĀ

ASV meistaru klases šachistu E. MEDŅA, A. SANTASJĒRA, L. DREIBERGA, J. KALMES u. c. analīzes un komentāri, kā arī daudzasdiagrammas un illustrācijas izceļ tagadnes labāko šacha virtuozu.

Grāmatu iespiež apgāds „VAIDAVA", ar mākslu. M. JURŠEVSKA vāka zīmējumu, uz laba papīra, būs glīti iesieta. Tā iznāks š. g. decembra mēnesī.

CENA — $4,00, BET PASŪTINOT GRĀMATU LĪDZ Š. G. 30. NOVEMBRIM — TIKAI $3,50.

Pasūtinājumus pieņem:

A. LIEPNIEKS, 1226 So. 26th St., Lincoln, Nebr., U.S.A. un J. SPENCE, 540 Securities Bldg., Omaha, Nebr., U.S.A.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOŠUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Svētdien, 17. novembrī, pl. 3 pp. Betlemes baznīcā Latvijas valsts svētku dievkalpojums, māc. R. Zariņš, soliste Ksenija Brante. Dievkalpojumi arī Fripportā, Kristus baznīcā un Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Detroitas neatkarīgo latv. Sv. Pāvila un Kristus draudžu kopējais Latvijas valsts svētku dievkalpojums 16. nov., pl. 7 vakarā, Sv. Marka (Kristus dr.) baznīcā (1045 E. Grand Blv.). Dziesmu lapiņas. Prāv. A. Skrodelis un māc. V. Liventāls.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 p.p. Faith ev. - lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Pirmdien, 18. novembrī, pl. 8 vak., Latvijas valsts svētku dievkalpojums.

Svētdien, 24. novembrī, pl. 6,30 vak., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563

Svētdien, 17 novembrī, pl. 4 Valsts svētku dievkalpojums. Dziedās Pēteris Geistauts.

Svētdien, 24. novembrī, pl. 11 Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

17. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā Latvijas dibināšanas svētki. Solisti, dziesmu lapiņas.

24. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 131 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2139.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

17. novembrī, plkst. 2.30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā, dubultkvartets „Līga". Svētdienas skola.

24. novembrī, plkst. 2.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. (Spred. viesis: prāv. A. Skrodelis). Svētdienas skola.

Bramptonas Latviešu Ev. - lut. draudzes Latvijas valsts dibināšanas dienas dievkalpojums sestdien, 16. novembrī, plkst. 7 vakarā.

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1162.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto. Tel. WA 5-1566.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 17. novembrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) valsts svētku dievkalpojums.

Norsbejā, svētdien, 24. novembrī, plkst. 17, lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - ut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

Latviešu Trīsvienības ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave., Wesmontā. Sākums plkst. 1,30 p. p. māc. A. Gaudiņš.

Māc. V Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

17. novembrī, plkst. 2 p. p. 18. novembra svētku dievkalpojums ar koncertu Presbiteriāņu baznīcā.

24. novembrī, plkst. 2 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Presbiteriāņu baznīcā.

NIAGARĀ

18. novembra svētku dievkalpojums, piedaloties mācītājam J. Prauliņam no Čikāgas, notiks sestdien, 16. novembrī, pl. 18.00 Sv. Jāņa baznīcā 580 Partage Rd., N. Ar solo dziesmām piedalīsies brīvmāksliniece M. Zemīte. Būs dziesmu lapiņas.

Draudzes pārvalde lūdz aizrādīt, ka kārtējais dievkalpojums novembra mēneša sākumā nenotiks.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

"95" APAKŠVEĻA

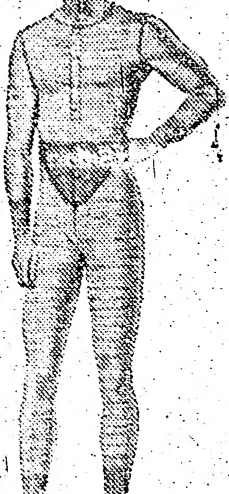

To atmaksājas pirkt labās izturības dēļ, "95"—PENMANS augstākās kvalitātes apakšveļa: smalkie vilnas diegi dod īpašu izturību un siltumu.

Tāpat 90 gadu prakse tās ražošanā garantē labu darbu . . . nevainojama valkāšanā, viegli mazgājama.

Krājumā vīriešu un zēnu kombinētā veļa, krekli un bikses.

SLAVENS kopš 1868.

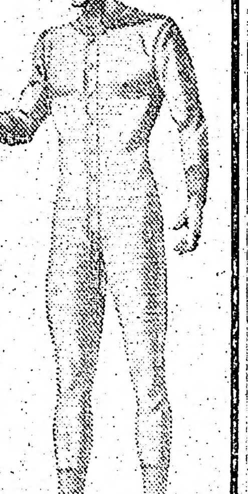

95-FO-6

SAINĪŠI

Visātrāk piederīgos LATVIJĀ saiņi sasniedz caur Zviedriju. Tāpēc izmantojiet DV Grāmatnīcas starpniecību sainīšu nosūtīšanai uz dzimteni.

STANDARTSAIŅI

		$
KALORIJU SAIŅI (atsevišķo produktu svars netto)		
E-3	0,900 kg sviesta, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg graudu cukura, 1 kg rīsu, 0,200 kg mājturības ziepju	12.50
E-5	1,800 kg sviesta, 2 kg cukura (abu saiņu sviests ir slēgtās metalla kārbās)	12.00
DRĀNU SAIŅI		
DS-1	2 vasaras kleitu kuponi (katrs 5 x 0,90 m), 1 kompl. mākslīgā zīda, 1 kompl. kokvilnas triko veļas, 1 mākslīgā zīda, 1 kokvilnas galvas lakats, 2 p. nailona zeķu. — Pasūtinot, lūdzam atzīmēt, vai vēlaties zīda vai kokvilnas (poplīna, satina) kleitu dr.	39.50
VK-1	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,00 x 1,30 m)	29.00
VK-2	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,00 x 1,30 m) labākās kvalitātes, lielākā krāsu izvēlē.	36.00
DM-2	Dāmu pussezonas mēteļa komplekts: 2,75 x 1,50 m (vai 1,40) vilnas drānas, oderes, pogas, diegi.	38.00
KU-2	Kungu uzvalka komplekts: vilnas drāna 4,50 x 1,50 m (vai 1,40), pietiekama svārkiem un 2 biksēm, oderes, pogas, diegi.	56.00
KM-2	Kungu pussezonas mēteļa komplekts: vilnas drāna 2,75 x 1,50 (vai 1,40) m, oderes, pogas, diegi	38.00

Pasūtinājumus pieņem katru dienu no pl. 9 līdz 17. sestdienās no pl. 9 līdz 14.

DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO, ONT.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Aizsaulē aizsaukta dzejniece

ZINAĪDA LAZDA

Mirusi 7. novembrī Memorial slimnīcā Salemā, Oregonā. Izvadīšana 13. novembrī.

Miers — labā zvaigzne, austi rēna,
Miers — baltā zvaigzne, lai pār Tevi spīd.
(Zinaīda Lazda)

Skumst
LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS
KANADAS KOPA

Sarīkojumu kalendārs

Toronto

TLB Sestdienas skolas 18. novembra akts notiks 16. novembrī, pl. 11 no rīta skolas telpās, Sv. Andreja baznīcas zālē.
16. novembrī, plkst 8 vak. Centrālā technikuma zālē Latvijas valsts svētku akts.
16. novembrī, plkst. 2 Kanadas latviešu mākslinieku apvienības salona atklāšana DV namā, 123 Huron St
23. novembrī Bostonas ansambļa viesizrāde.
29. nov., plkst 8.30 DV. Toronto nod. Biedru vakars.
1. decembrī — Kolumba zālē „Draugu būšana", rež. M. Vēt ra.
7. decembrī Jāņa Norviļa ērģeļu koncerts Sv. Andreja baznīcā.
15. decembrī Zentas Mauriņas 60 gadu jubilejas sarīkojums. LPB Kanadas kopa.
29. decembrī — komponista J. Cīruļa 60 gadu jubilejas koncerts.
31. decembrī Jaungada sagaidīšana Kolumba zālē.
TLB Sestdienas skolas Ziemassvētku eglīte — 5. janvārī skolas telpās.
11. janvārī Zaķu balle Kolumba zālē — TLMMK.
11. janvārī — Nakts serenāde. Lilijas Štengeles viesizrāde TLNT.
31. janvārī 1958. g. Preses balle, LPB Kanadas kopa.
28. februārī — 62 Claremont St., KLM apvienības slēgts karnevāls.
22. martā — 1. ev. - lut. draudzes kora 6. gadskārtējais koncerts.
29. martā Sezonas noslēgšanas balle Kolumba zālē, TLMMK.
TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums — 4. maijā skolas telpās.

HAMILTONĀ

16. novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.
30. novembrī — Hamiltonas DV biedru vakars.
14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.
15. decembrī — DV eglīte.
18. janvārī — HLB veco un jauno laiku deju vakars.
7. februārī — HMMK balle.
1. februārī Hamiltonas Mednieku-makšķernieku kluba balle.
1. martā — DV rīkotais III karnēvals Pigbridžā.

SV. KATARĪNES

30. novembrī — Atlanta kluba telpās sarīkojums ar priekšnesumiem un deju.

SKAUTI GRAND RAPIDOS

20. oktobrī latviešu biedrības telpās bija sasaukta otrreizēja skautu vecāku sapulce, lai noklausītos ziņojumu par darbību, pārrunātu traucējumus skautu darbā, ievēlētu vecāku padomi, dāmu komiteju un izraudzītu labvēļu padomi. Sapulci vadīja L. Rozentāls un V. Graube, protokolēja Ed. Avots. Pārskatu par skautu darbību sniedza vad. A. Kangars, atzīmējot dažus izcilus veikumus, bet ja netrūktu vecāku atsaucības, panākumi varējuši būt lielāki. Zināmas grūtības radušās ar skautu vienības priekšnieka izraudzīšanu, jo līdzšinējais vadītājs A. Grigors, kurš pilda arī 3. novada priekšnieka pienākumus, liekas, lielās darba slodzes dēļ, turpmāk atteicies vienības priekšnieka amatu pildīt. Šī iemesla dēļ latviešu skautu darbs nokļuvis it kā strupceļā un labvēlīgi to neizdevās atrisināt arī šinī sapulcē, jo neviens no vadītājiem šo amatu uzņemties negribēja. Sapulce domāja, ka to varēs atšķetināt pats novada priekšnieks. Skautus turpmāk vadīs vad. A. Kangars, dižskautus, resp. roverus vad. J. Apsīte un mazskautus pagaidam vad. Ed. Avots. Vecāku padomē, kas pārstāvēs mazskautus, ievēlēja: Ed. Rikānu, E. Priedīti, Kr. Jansonu, skautus — V. Graube, J. Celmiņš, V. Strazdiņš, dižskautus — P.Golts, J. Lazda, K. Krūmiņš, bet prezidijā darbosies V. Graube, J. Celmiņš un V. Strazdiņš. Dāmu komitejā pienākumus pildīs A. Graube, A. Celmiņa un M. Avota. Izraudzīja arī skautu labvēļu padomi no organizāciju pārstāvjiem un sabiedriskiem darbiniekiem, kurā iegāja L. Rozentāls, A. Meiers, A. Eversons un A. Bankovičs. Nolēma atlīdzināt skautu vadītājiem tiešos ceļa izdevumus, kuri radušies sakarā ar braukšanu organizācijas interesēs. Šī jautājuma kārtošanai izraudzīja transporta komiteju — V. Grubi, J. Celmiņu, E. Rikānu un V. Puriņu. Neitrālam vērotājam liekas, ka ieskanējusies kāda apakšnots, kas vēsta par latviešu skautu darba apsīkumu Grand Rapidos, kam pamatos dziļāki vispārēji cēloņi. Tos pārvārēt gan būtu ne tikai vecāku, bet visas latviešu sabiedrības pienākums.

V. Z.

ĀTRI! LĒTI! SOLIDI!

Mūsu sūtījumi ceļā 3-6 nedēļas. | Salīdziniet mūsu cenas ar citu firmu cenām. | Mēs dodam labu preci un visuzmanīgāko apkalpošanu.

MŪSU FIRMAS ZIEMSVĒTKU DĀVANA

VIENU no zemāk minētiem priekšmetiem mēs pielikam kā svētku dāvanu bez maksas pie klienta izvēles katram pasūtinājumam vidējā vērtībā (izņemot standartsaiņus):

a) 4½ j. kleitas drānu, gludas vai musturotas, daž. krāsās;
b) 3 dāmu (100% skotu vilnas) galvas lakatiņu, lielums 27" x 27";
c) 1 kungu kakla lakatu (100% vilnas), lielums 50" x 11";
d) 2 pārus kungu vilnas zeķu, labas kvalitātes, biezas;
e) 1½ mārc. šokolādes;
f) 6 mārc. cukura.

SPECIĀLI ZIEMSVĒTKU STANDARTSAIŅI

1. Kupons pirmklasīgas „Worsted" vilnas drānas kungu uzvalkam, dažādās krāsās, gluds vai ar svītriņām; pilns komplekts drēbnieka piederumi (5 lbs) $45,00
2. Kupons ļoti labas (100% vilnas) diagonal vai skujiņu rakstā kungu mēteļa drāna, tumši zila vai brūna. Pilns komplekts drēbnieka piederumu (6½ lbs.) $44,50
3. Kupons ļoti labas vilnas drānas dāmu kostīmam, visādās krāsās, gluda vai svītraina. Pilns komplekts drēbnieka piederumu (4½ lbs.) $30,45
4. Kupons sevišķi labas „Worsted" vilnas drānas dāmu mēteļiem, zilā, brūnā vai zaļā krāsā. Pilns komplekts labas kvalitātes drēbnieka piederumu (6½ lbs.) $42,20

DAŽI PĀRTIKAS STANDARTSAIŅI

1. 2 lbs cukura, 2 lbs sviesta, 1 lb manna, 1 lb kafijas, 1 lb šokolādes, 1 lb rozīņu, 1 pāris dāmu vilnas zeķu. Pēdējo vietā var būt 2 pāŗi kungu vilnas zeķu). $19,25
2. 4 lbs cukura, 2 lbs rīsu, 2 lbs sviesta, 2 lbs balto miltu, 2 lbs rozīņu vai žāv. augļu, 1 lb kafijas, 1 lb cūkgaļas (konservi) un 1 lb šokolādes vai saldumu $24,00
3. 3 lbs cukura, 1 lb rīsu, 1 lb sviesta, 1 lb kafijas, 1 lb rozīņu vai žāv. augļu, 1 lb šokolādes vai saldumu $15,50
4. 10 lbs cukura un 9 lbs rīsu $15,60

Krājumā arī visi šogad sludinātie standartsaiņi.

Katram sainim klients var pēc savas izvēles pievienot arī vēl ko citu, ja saiņa svars to pieļauj, pie kam piemaksa ir tikai par pašu preci un muitu; pārējie izdevumi segti jau ar standartsaiņa samaksu.

Pasteidzieties ar pasūtinājumiem, lai jūsu tuvinieki dāvanas saņemtu tieši uz Ziemassvētkiem

Pieprasiet informāciju un katalogus. Rakstiet latviski.

BROWNEJONES LTD.,
1. Norfolk Place, London W. 2, Great Britain.

OSKARS PERRO Real Estate
pārstāvis
I. JANKOVSKIS
LE 5-5555 LE 5-3156
1957 Bloor St., W., Toronto, Ont.,
piedāvā:

INDIAN RD. - HOWARD PARK AVE:
$6.000,- iemaksa 12 istabu lieliskai dubultķieģeļu mājai ar 3 virtuvēm, 3 vannas istabām, privātu iebraucamo ceļu, garāžu un lielu dārzu. Viena ilgtermiņa obligācija.

DAVISVILLE - MT. PLEASANT
$3.000,- iemaksa, 6 ļoti tīras, eļļā krāsotas, gaišas istabas. 2 modernas virtuves. Šī presēto dubultķieģeļu māja ir tikai 10 gadu veca. Viegli maksājumi.

SWANSEA - MORNINGSIDE AVE.:
Jauna, moderna 3 dzīvokļu māja (triplex) kopā 14 istabas. Apm. $12.000,- iemaksa.

VASARNĪCU GRUNTSGABALI:
Ar $100,- iemaksu varat nodrošināt sev lieliskus ezera krasta gruntsgabalus (100 x 200 pēdu) 110 jūdžu attālumā no Toronto (uz ziemeļiem). Lieliskas peldēšanās un makšķerēšanas iespējas. Labs ceļš līdz ezera krastam. Elektrība.

PARKDALE:
$4.500,- iemaksa 14 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai uz 30 x 150 pēdu gruntsgabala, 3 virtuves, 3 vannas istabas, garāžas. Ļoti izdevīga, liela un labi uzturēta ienākumu māja. Zema pārdošanas cena. Viena atklāta obligācija uz 15 gadiem par atlikušo pirkuma summu.

WINDERMERE - BLOOR ST.:
$4.000,- iemaksa 6 ist. atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar ļoti lielām un gaišām telpām. Visas istabas eļļas krāsā. Moderna virtuve. Dārzs un garāža. Māja bez parādiem.

UZMANĪBU!
Mums vajadzīgas pārdošanai mājas pilsētas centrā un ziemeļu rajonos. Ja vēlaties savu īpašumu pārdot, zvaniet nesaistošai informācijai un mājas notaksēšanai. PIRMĀS UN OTRĀS OBLIGĀCIJAS KATRĀ LAIKĀ UN UZ IKVIENA ĪPAŠUMA.

SABIEDRISKI - KULTŪRĀLĀ PĒCPUSDIENA HAMILTONĀ

Šādu nosaukumu savam kopējam sarīkojumam bija izvēlējušies Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņš Rota un Hamiltonas Latviešu biedrība; tas notika 2. novembrī Royal Connaught viesnīcas divās zālēs. Rīkotāji bija panākuši, ka šis nosaukums arī attaisnojās.

Jau plkst. 1-os dienā bija atvērta latviešu daiļamatnieku, gleznu un grāmatu skate, kas ar savu plašo klāstu un gaumi varēja apmierināt ikvienu apmeklētāju. Izstādē ar tautiskiem izstrādājumiem piedalījās: Z. Jurševskis ar mākslinieciksi darinātu keramiku, A. Ķivlenieks ar sudraba izstrādājumiem, V. Vilsone, O. Mežule un V. Lauge ar tautiskiem audumiem, H. Lapiņš un Z. Lakstīgala — intarsijas un kokgriezumi. Gleznotājs E. Ūdris bija izstādījis lielāku skaitu savu gleznu. HLB grāmatnīca rādīja savu plašo latviešu grāmatu izvēli, kā arī tautiskos izstrādājumus. Jaunatnes pārstāve B. Silkovska demonstrēja savu talantu divās gleznās.

Vakara koncerta daļu atklāja HLB pr-ks R. Kreišmanis, kam sekoja V. Upeslāča īsa, kodolīga uzruna par mūsu laikmetīgām problēmām un kā tās pārvarēt. Koncertā piedalījās soprānes A. Skudra - Kārkliņa un M. Plostniece - Zemīte, kas uz publikas atsaucību atbildēja ar piedevām. Jaunatnes sabiedriskā darbiniece Pārsla Celma sniedza izjustu vijoles solo. Bramptonas jaunatnes „Trejmeitiņas" — Ieva Grodne, Nelija Brice un Gaida Opalā — savā dziesmu priekšnesumā izgāja kā caur sidraba birzi. Vakaru noslēdza Londonas latviešu jaunatnes pulciņa deju grupa (vad. A. Atara), un Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņa „Rota" deju grupa (vad. I. Silkovska), gan atsevišķi, gan kopā dejojot latviešu tautas dejas.

Prieks bija redzēt latviešu jaunatni, un no tās nebija tikai pāris desmiti, bet daudz vairāk — latviskos tautas tērpos, kas atkal lieku reizi pierādīja, ka jaunieši cienī savas tautas dziesmas, tautas dejas un tautas tērpus. Un ko vecākā paaudze deva pretim — patukšas krēslu rindas. Daudz mēs rakstām un diskutējam par jaunatnes problēmām, un dažs labs jau jaunatni noraksta zaudējumu kontā, bet ja mums jāatbalsta jaunatnes sarīkojums, tad mēs tur neesam. Kur nu atkal vainu meklēsim? Šis sarīkojums gan bija pelnījis vairāk apmeklētāju. Vakars beidzās ar deju un personīgām pārrunām.

J. E. Breikšs.

JĀŅA NORVIĻA . . .

(Pārnesums no 5. lapp.)

varēšanu. Nenoliedzami, ka šī drosme ir J. Gaiķa inspirēta, jo visai vakara dziesmai cauri juta viņa lielo degsmi un uzdrīkstēšanos. Protams, pazīstamās komponista dziesmas skanēja visdrošāk, bet mazliet tajās pārsteidza diriģenta īpatnējā pieeja dziesmu tulkošanā.

Klausītājiem itin labi patika diriģenta aranžējumi dziesmu ievados, kā arī sadalījumi un iekritieni vietvietām dziesmu vidus posmos, kas it kā kuplināja un „izpušķoja" priekšnesumu, bet par šo jautājumu var domas arī dalīties, jo komponists jau galu galā ir tas, kas nosaka, kas un kā jādzied. Tāpat var būt dalītās domās par pēkšņām pārejām no pārāk klusinātas dziedāšanas uz spēcīgu un skaļu kāpinājumu. Protams, tās ir lietas, ko katrs diriģents veido pēc savas gaumes un saprašanas.

Jāliecina, ka daugavieši iet nopietnu un svētīgu dziesmu paudēju ceļu, un viņu diriģents meklē, vērtē un strādā ar lielu entuziasmu. Rezultāti bija ikvienam redzami šai dziesmu vakarā, kas uzskatāms par vērtīgu mūzikas propagandas sarīkojumu. Čikāgas latviešu vīri godam nodemonstrēja savu stāju un neatlaidību, jo galu galā viņi ir maizes pelnītāji, un dziesmai tie veltī atpūtas stundas.

Kamēr par čikāgiešiem varam teikt visu labu, to nevar vis atkārtot par milvokiešiem, jo koncerts bija pievilcis tikai nedaudz pāri par 100 klausītāju. Milvoku DV vīru koŗa dalībniekus, ar diriģentu V. Aparjodu priekšgalā, gan redzēja koncertā vai gandrīz 100-procentīgi.

Vairāki viesu koŗa dalībnieki ar rūgtumu konstatēja, ka, lūk, esot cerējuši koncertā sastapt savus Milvoku draugus, bet nu nekā . . .

Par šo vērtīgo sarīkojumu jāsaka sirsnīgs paldies Milvoku DV apvienības valdei un vīru korim, kas ievadījuši šādu jauku un iepriecinošu pasākumu. Jācer, ka šai pašā sezonā arī Milvoku DV vīri dabūs parādīt savu dziesmu varu Čikāgas latviešiem.

Egus

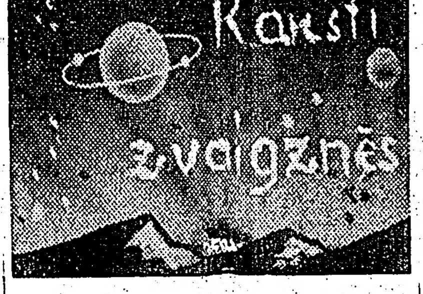

TREŠDIEN, 13. NOVEMBRĪ

Mēness šodien atrodas lielā trijstūŗa malā pret sauli. Tas nozīmē, ka šodien jums labi paveiksies visi darbi, kas veicami sadarbībā ar citiem cilvēkiem. Vispār laba saprašanās un draudzīga atmosfaira iezīmē visu rīta cēlienu. Pēcpusdienā Merkurs būs neizdevīgā pozicijā, kas ievērojami ietekmēs visāda veida veikalnieciskus darījumus, pirkumus, maiņas vai aizdevumu lietas. Vakara stundas var sagādāt pārsteidzošus notikumus. Mēģiniet palikt mājās, tad šie pārsteidzošie notikumi būs patīkami. Ejiet laikus pie miera, jo, ja paliksit augšā līdz pusnaktij, tad pavadīsit nepatīkamu un saraustīta miega nakti.

Laimīgais skaitlis šodien ir 9.

CETURTDIEN, 14. NOVEMBRĪ

Šodien jums var gadīties vairāki pārsteigumi darbā. Neļaujiet nevienam ‚kāpt uz galvas". Jūsu drošā un ātrā rīcība padarīs tos, kas jums vēlē ļaunu par smieklīgiem citu acīs. Neļaujiet bažām vai nepamatotām bailēm jūs atturēt no lielāku financiālu darījumu vai pirkumu realizēšanas. Izdevīga diena laimes spēlēm, un vakara stundas sola jaunas un patīkamas ziņas, ja būsit lielākā paziņu pulkā. Mātēm un tāpat tēviem šodien ieteicams lielāko vērību veltīt bērniem. Bērni šodien labprāt uzklausīs un pildīs vecāku norādījumus.

Laimīgie skaitļi ir 6 un 8.

PIEKTDIEN, 15. NOVEMBRĪ

Mēness ceturksnī šodien daudzus cilvēkus padarīs iedomīgus un tie viegli apvainosies par vismazākiem sīkumiem. Esiet laipni pret darba biedriem un viens otrs nevainīgs uzmanības parādījums jums sagādās draudzību, ka īstā brīdī būs ļoti noderīga. Atturieties šodien no jebkādas līdzdalības citu aprunāšanā vai kritizēšanā. Paturiet savas domas pie sevis. Vakara stundās labi paveiksies vēstuļu rakstīšana vai arī mēģiniet piezvanīt pa telefonu draugiem, kas pēdējā laikā nav satikti.

Laimīgais skaitlis ir 1. Krāsa — zila.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

Lai atļauts drusku palielīties, 2. gadu sākot

Ja Apvienoto Nāciju tautību novērtēšanas komisijai būtu jādod objektīvs spriedums par latviešiem, tad var diezgan droši pieņemt, ka pēc ilgiem pētījumiem visi 12 komisijas locekļi vienprātīgi atzītu: „Diezgan gaiša tauta. Mīl lietot atspirdzinošus dzērienus un vēl vairāk mīl lielīties."

Un šodien man uznākusi tāda pavisam liela latviska vēlēšanās palielīties. Es neatskatos šodien uz 42 mūža gadiem, kā šo pavasari viens no populāriem latviešu veikalniekiem to darīja. Tāpat man drusku neērti, varbūt pat kauns būtu apgalvot, ka kaŗa beigu posmā es Berlīnē būtu nosvēris kaŗa norisi rietumu demokratiju labā. Nelielīšos arī par to, ka jau otru gadu esmu Kanadas pavalstnieks, bet vecie kanadieši mani darbā japrojām sauc par „that crasy Sweade".

Man šoreiz jālielas ar to, ka pagājušā nedēļā — konkrēti 8. novembrī, manis rediģētā nodaļa „Brīvā dabā" laimīgi varēja atskatīties uz pirmā gada pastāvēšanu. Tā kā es uz šo pirmā gada jubilejas atceri nevienam iepriekš ielūgumus nebiju izsūtījis, tad nekādus apsveikumus vai dāvanas un aploksnes nesaņēmu. Pat no maniem veciem makšķerēšanas draugiem Latvijā ne.

Pirmais gads ir pagājis nemanot un man par lielu gandarījumu, „Brīvās dabas" lasītāju skaits nemitīgi audzis. Par to nepārprotami liecina gan daudzās laipnās, gan arī nelaipnās vēstules, ko esmu saņēmis. Esmu mēģinājis vienmēr būt objektīvs. Lai saglabātu savu bezpartējiska makšķernieka un trapeŗa labo vārdu, tad tiem dažiem draugiem, kas man pārmetuši pārāk lielu Toronto kluba popularizēšanu, varu godīgi atzīties, ka neesmu Toronto kluba biedrs. Bezpartējiskuma un objektīvitātes dēļ nevaru iestāties arī Toronto trešajā klubā, par St. Katarīnēm un Hamiltonu nemaz nerunājot.

Varam lielīties, ka pirmo reizi latviešu avīžniecības vēsturē ar „Brīvās Dabas" starpniecību latviešu makšķerniekiem un medniekiem ir radīts forums, kur ik nedēļu izmainīt domas un atrast vienu otru derīgu padomu. Protams, mums bija un droši vien atkal būs mednieku un makšķernieku mēnešraksti, bet ik nedēļu — tāda informācijas pasākuma nebija pat vecajos labajos Latvijas laikos. Otru gadu iesākam ar diezgan drošu prātu, jo „pirmie teļi jau pagājušā gadā nokauti", un ar prieku varu atzīmēt, ka informācija nāk regulāri no tuvām un tālām malām.

Liels paldies visiem čaklajiem talciniekiem. Liels paldies Daugavas Vanagu apgādam un LA redakcijai, kas laipni atļāvuši sava laikraksta slejas mūsu vajadzībām..

A. Kundrāts

UGUNSLĪNIJĀ UZ BUKIEM

Kā jau pagājušā nedēļā atzīmēju, tad briežu sezonai sākoties, turpat 40 latviešu mednieku izbrauca visos četros vējos, lai pārbrauktu mājā un varētu pie izdevības drusku palielīties.

Tie septiņi vīri, kas bija izbraukuši uz French River džungļiem, atgriezās Toronto tikai pagājušās nedēļas nogalē. Kā Dr. Bārdiņš mani informē, tad viņi visi, pašu dakteri ieskaitot, var lielīties, ka trijās dienās nav nošāvuši nevina brieža. Šie draugi var arī lielīties, ka medībās viņi devās pēc visiem drošiem medību rokas grāmatu norādījumiem. Sekmīgu medību izdošanos vajadzēja veicināt četriem vietējiem taku un briežu zinātājiem. Mēles izkāruši, divi dienas, pa visiem brikšņiem un krūmiem nemitīgi skrēja divi īpaši apmācīti briežu dziņēju suņi. Tikai briežu nav bijis. — Bet tas nekas — vēl jau laika diezgan.

South River rajonā operēja vairākas latviešu mednieku grupas. A. Dīzenbachs dabūja savu buku ar visiem ragiem. Klavieŗu Kļaviņš ar znotu arī mājā nepārbrauca bešā. Neesot skaidrs, kurš to stirnu īsti nošāvis, vai seniors vai acīgais Ploriņš. Arī Osītim paveicies labi. Šajā izbraukumā Dīzenbacham skaidrā dienas laikā mežā gandrīz nozagts viņa lieliskais suns Bingo. Suni ar jaktdesām savā mašīnā bija ievilinājuši divi kanadieši. Kad Dīzenbachs beidzot savu Bingo ieraudzīja — kanadieši prasīja par Bingo uzraudzīšanu un baŗošanu 50 dolaru. Pa nozušanas laiku Bingo bija pratis no meža kanadiešiem virsū uzdzīt divis bukus. Daudziem nav zināms, ka Dr. Bārdiņa šoruden iegādātais medību suns, jau pirmajā nedēļā gaišā dienas laikā Toronto pilsētā nozuda no sava jaunā latviešu saimnieka. Mazais dezertieris līdz šim nav atsaucies ne uz avīzē ievietotajiem sludinājumiem, nedz arī uz radio radījumiem. Varbūt, ka kāds no daktera kaimiņiem suni baŗo, lai vēlāk piesūtītu astronomisku rēķinu.

P. Tilings ar Gailīti esot kopēji nošāvuši vienu buku. Turpat Sauth River pusē Ildens un Stunda esot dabūjuši skaistus eksemplārus.

Pagājušās nedēļas nogalē viss lielais latviešu mednieku pulks atkal bija ugunslīnijā uz bukiem, un es jau tagad bez lielības varu apgalvot, ka daudzi pārbrauks bešā, bet vienam otram būs ir ragi, ir bargs cepetis.

A. Pelēkais.

VAI ESAM MODRI SARDZĒ?

(Pārnesums no 3. lpp.)

VAI MUMS TRŪKST VIENOTAS VADĪBAS

Pag. gada Lāčplēša svētkos Klīvlendā mūsu sūtnis ASV prof. Dr. A. Spekke pieminēja, ka pēc viņa informācijas galvenā nelaime revolūcionāriem Ungārijā bijusi vienotas vadības trūkums. „Šāds apstāklis ir liktenīgs trūkums", teica sūtnis. Bet vai gluži tāds pats „liktenīgs trūkums" nepiemīt arī mums?

Ja no cīņu sākuma 23. okt. līdz 10. nov, kad ALJA publicēja pirmo uzsaukumu uzsākt propagandas akciju pret komūnistu diktātūru, „veco vīru centri" ASV vairāk nekā divās nedēļās nespēja sadarboties un saprasties ko darīt, tad tas norāda, ka vajadzības brīžos mums trūkst vienotas vadības un tam var būt liktenīgas sekas.

Ungārijas notikumi pag. gadā brīdina mūs un pavēl mums kaut ko pasākt, lai mēs būtu modri nākošā krizē. Gaiss pašreiz ir eksplozīvs. Lai izdabātu Maskavai un izlūgtos tās mieru, lielās varas ventilē dažādus jautājumus (neitrālitātes josla Eiropā u. c.), kas neatbilst Latvijas brīvvalsts interesēm. **Vai esam modri, lai pāris dienās, ja apstākļi to prasītu, saceltu kājās baltiešus visās trimdas zemēs? Vai mums ir konstruktīvs, stratēģisks plāns, vai ir noorganizēts, kas dos pirmo pavēli, nozīmēti vīri un organizācijas, kas jau iepriekš zina, kas kuŗam darāms, vai mums ir rīcības „ģenerālštābs" un „mobilizācijas plāns"? Jebšu mēs būsim kā ģeķīgās jumpravas ‚kas aizmiga un snauda, jo mūsu cīņas liesma būs izdzisusi? Mēs nezinām nedz** to dienu, nedz stundu, kad atkal pēkšņi var pienākt pārbaudījuma brīdis mūsu modrībai. Bet modriem būt taču ir mūsu uzticības solījums tautiešiem dzimtenē un savai dzimtajai zemei! Idejas un enerģija daudzreiz var palīdzēt vairāk, nekā barikāžu celšana. Vai nav pats pēdējais laiks mums izbeigt mūsu personīgo interešu gada tirgu trimdā?

Noslēgumā: KĻŪDAS VESTUĻU AKCIJĀS. KAS MUMS DARĀMS?

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .

Wilson's
SINCE 1875
COCA
ORANGE
CREAM SODA GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE
jūsu pikniku, banketu un citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO

WA 1-2151
līdz 7 vakarā darbdienās

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJĀS.